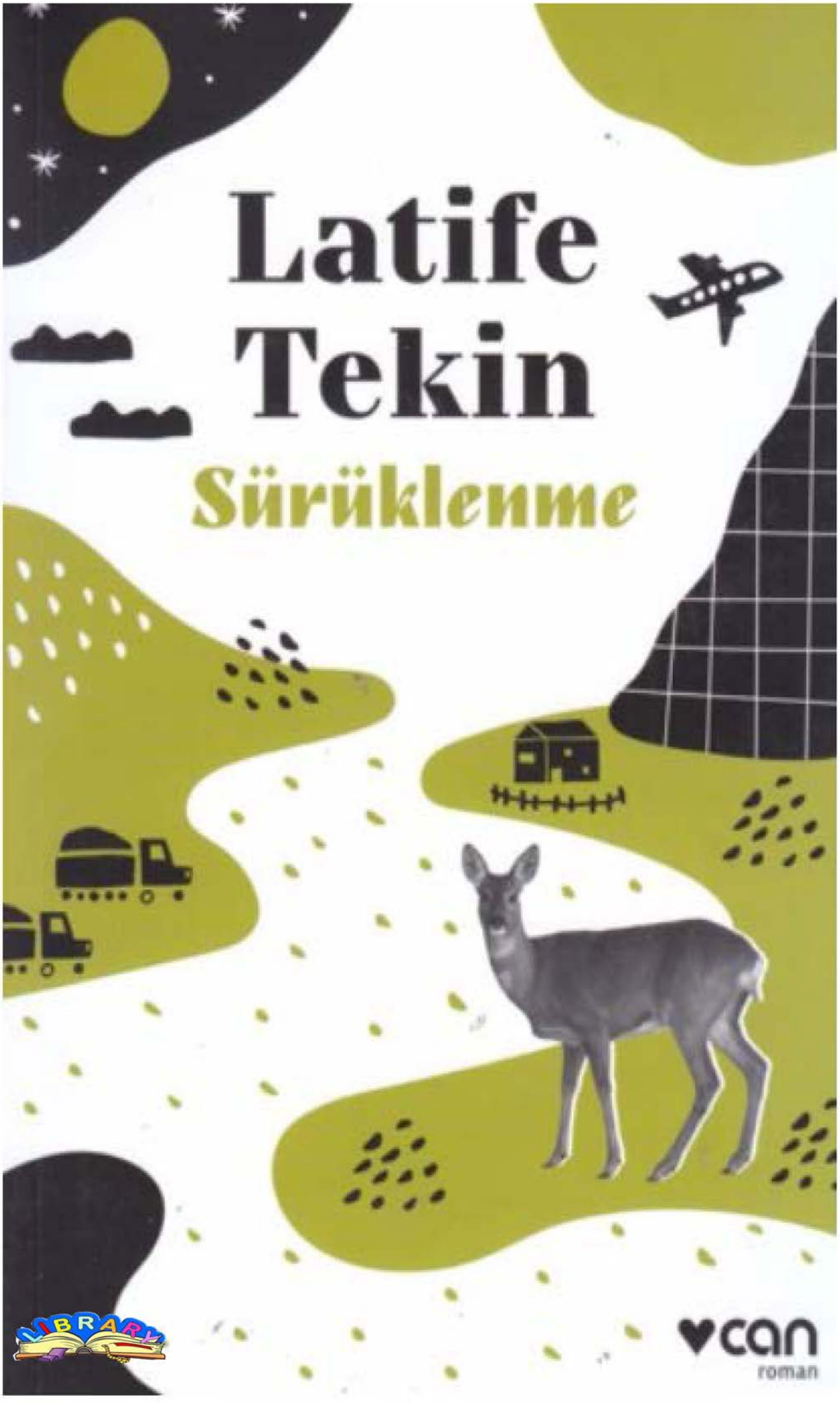
Latife Tekin

Sürüklenme

LIBRARY

can
roman

LATİFE TEKİN
SÜRÜKLENME

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Yayınları'nda 1. basım: Kasım 2018, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 10 000 adet yapılmıştır.

Editör: Ünver Alibey, Cem Alpan

Düzelti: Aylin Samancı Elmasdağ, Ebru Aydın
Mizanpaj: Atahan Sıralar, Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4
Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2
Topkapı-Zeytinburnu
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3881-4

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

LATİFE TEKİN

SÜRÜKLENME

ROMAN

can

Latife Tekin'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Sevgili Arsız Ölüm, 2018
Berci Kristin Çöp Masalları, 2018
Gece Dersleri, 2018
Buzdan Kılıçlar, 2018
Manves City, 2018

LATİFE TEKİN, 1957'de Kayseri'de doğdu. Dokuz yaşında ailesiyle İstanbul'a geldi. İlk kitabı *Sevgili Arsız Ölüm* 1983'te çıktı. Ardından *Berci Kristin Çöp Masalları* (1984), *Gece Dersleri* (1986), *Buzdan Kılıçlar* (1989), *Aşk İşaretleri* (1995), *Ormanda Ölüm Yokmuş* (2001), Sedat Simavi Ödülü'nü kazandığı *Unutma Bahçesi* (2004), *Muinar* (2006) adlı romanları ve 2009'da *Rüyalar ve Uyanışlar Defteri* yayımlandı. Türkçenin yarına kalacak büyülü mirası olarak nitelenen romanları İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca, Felemenkçe ve Farsça başta olmak üzere pek çok dile çevrildi.

Saliha Paker'e

Düşünmedim değil aslında, hayat bize her türlü ölümcül karşılaşmadan sıyrılma şansı tanıyor, otoban kıyısında arabadan indiğimizde bir an aklımdan geçti bu, sapa yer, uygunsuz vakit, tuhaf biçimde uzuyordu hikâye.

Gelecekte bir gün başımıza dert açacak insanlarla her şeyin öncesinde yolumuz bir defa kesişir.

Tehlikeyi sezip durumu kavrayabilseydim sonsuza dek kurtulacaktım ondan işte, hayalet karşılaşmaydı bu.

1. Bölüm

Yağmurdan Yüksekte

Havalimanı

Hayatın bizi hiçe sayacağından emin bir havayla, "Uçağa binen ömrüne yazık ediyor, taş yerinde ağır," dedi adam, serbest taksici. "Ölümü göze alan ardını düşünür mü? Giden yolcu öfke saçıyor, gelen ağlamaklı mahzun, çaresiz hallerine bakıp aldanacak olsan başına ne iş açılacağı belirsiz."

Alaşağı olmuş insandan her türlü korkmak gerekirdi zaten, gökten inen şöyle dursun.

Yola çıktığımız anda aklım da kalbim de uyumuştu sanki, rüyadan sıyrılır gibi hafifçe doğrulup soluklandım, havalimanının zincirleme yanan ışıkları görünmez olmuştu artık.

Koltuğuna sığamıyormuş gibi omzunun üstünde yükselip, "Kimsede o düşünce yok, kafa yorana rastlamadım," diyerek devam etti sözüne tuhaf konuşuyordu adam, içimi bir huzursuzluk kapladı. "Benim de aklım basmamıştı önceleri, dersimi aldım sonra, ağırlığını kaybeden insan nerede boşluk açılsa oraya savrulup gider."

Çekinmeyip anlatmaya uğraşıyordu gerçi de kendini aşıp dinleyen çıkmıyordu pek.

Suskunluğumuzdan tedirgin olmuşçasına yana eğilip arkaya bükülerek, "Uçakla giden çabuk erişir mantığındaki yanlışlığı düşünürsek," diye ekledi ardından, "ak-

lın yap dediğine insanın canı razı olmuyor, bizim güzergâh bu zıtlaşmanın tam ortasında."

Ardı ardına kazaya uğradıktan sonra durumun ciddiyetini kavramıştı. Riski azaltmak için duraktan ayrılıp serbest arabacılara katılmış, –SerCar logosu vardı ön camında– göğe toprağa saygısından kısa mesafe çalışmaya başlamıştı. İşe yaramıştı yaramasına da bu yolda öyle karışık bir rüzgâr esiyordu ki havayı sürekli kollamak gerekiyordu yine de, her an ters bir akıntıyla dönüp her şeyi oyuğuna çekebilirdi.

Son aylarda sıkça gidip geldiğim için yolu ölçebiliyordum az çok, bizi götürebileceğini söylediği yer havalimanından uzak değildi zaten, ineceğimiz noktaya yaklaşmış sayılırdık.

"Bir problem yaşamadan otobana çıkalım da sonra bir gün hatırlarsınız bunu."

Arabanın yarı açık camından ılık bir karanlık esti yüzüme, pek öyle çok yönlü düşünemesem de söylediklerini açık seçik duyabiliyordum. Tekeri kaydıracak olsa bizi sorumlu tutacağını anlamıştım en azından.

"Aileden biriyle olunca tehlikeyi sezmek zorlaşıyor. Siz ikiniz birbirinizden eminsiniz öyle mi?"

Zaman algım çarpılıyormuş gibi ince bir düşünce sızladı kalbimde, adamın aynadan yüzümü görmeye çalıştığını fark edip usulca yana çekildim, gece yeşili gözleri yuvalarında sabitmişçesine dümdüz bakıyordu, baş dönmesiyle bastıran arabadan inme isteğim sönüp gitti bir anda.

Aktarmadan sonra birlikte uçmuştuk, hepsi o kadar, tanışıklığımız bundan ibaretti ikimiz diye bir şey yoktu.

Daha biz otogara gidecek servisi beklerken terminal binası karanlığa gömülmüş, anlaşılmaz biçimde ıssızlaşmıştı ortalık.

"Aklınız bastığında hayat yakanızı bırakmış olacak,

zaman aleyhinize işliyor, sıkıntı orada, Arabacı söylemişti dersiniz."

Bakışının etkisinden sıyrılmaya çalışırken, transfer araçlarına doluşan yolcuların neşeli çığlığı kulağımda yankılanıyordu hâlâ.

Uçakta yanıma oturduğu için adının Misal olduğunu öğrendiğim genç adama öne geçmesini işaret edip –ne yazık ki kurtulamamıştım ondan– arka koltuğa bırakmıştım kendimi soluğumu düzene sokmaya çalışırken Arabacı'nın gözleri aynada parlamıştı birden. Aramızda dehşetli bir sır oluşmuştu da yüzüme yayılan ifadeyi görmek istiyordu sanki.

"Uçağa binecek olan dünyayı yıkıp bırakıyor üstümüze, o öfkenin altından kalkmak da zor ama yeni gelen yolcudan daha bir ürküyoruz."

Arabanın camından savrulan sesi gecenin uğultusuyla geri dönüp içeri yansıdıkça akıp giden karanlık söylediklerini tekrarlıyormuş gibi bir duygu güçleniyordu havada.

"Üzüntüden yüzleri solmuş oluyor sizin gibi. Geleceğini yakmış haberi yok, üstünü çizip bırakıyorlar dışarı."

Uyarılarını dikkate alanlar düştükleri kötü durumdan sıyrılma şansı yakalayabilirdi. Ümide kapı araladığı için kendini güvende hissediyordu, yoksa kuralları çiğnemeye cesaret edemezdi böyle, söylenmesi istenmeyen gerçeklerdi bunlar.

Aynadan süzülen bakışından korunmaya çalışarak, "Bulutlardan yukarıda başka bir ışık var, aşağı inince insanı köhnemişlik hissi sarıyor, doğal olarak," dedim.

"Yolcusu da sürücüsü de doğal değil bana kalırsa," dedi, "tepemize bir hava kapısı açtılar, hayvanlarımız da-

ğıldı, hepimiz çobanlıktan geçtik bu taşıma işine, araba çobanıyız özet olarak."

Dünyanın boşluğunda esen büyük rüzgârla konuşuyordu adam.

"Otobüsler gece geç vakit hızlanmış olur, biri altına çekmesin sizi."

Göğün yükü üstümüzden boşalacak olsa sürüklenip giderdik gerçekten.

Dinlemekten sıkılmış gibi kollarını savurup, "Daha ne üstüm çizilecekmiş, hayatım bitmiş zaten, her gelen de öyle değil, gülen de çok," diyerek araya girdi Misal, "kavuşanlar da sarılıp kucaklaşıyor."

"Güleni de görürsünüz ama içi üşüyormuş gibi titreyerek güler o da, toprakla arayı soğutanların sonu hazin oluyor, beni dinleyin siz."

Gözümüzden sızan son damla ışık da eriyecekmiş gibi titrek adımlarla yönümüzü bulmaya çalışarak yaşayacaktık bundan sonra, ayaklarımız bastığımız yere oturmayacaktı artık.

Yanımızda bulunan herkes için tehlike oluşturuyorduk ayrıca, ayakta durmamızı sağlayan her şeyle bağımız kopmuştu çünkü.

Göğsüme çarpan bir korku dalgasıyla öne doğru çekildiğimi hissettim, bakışlarım direksiyonu saran parmaklarına takılıp kaldı öyle.

Başımı kaldırdığımda arabanın camlarında parlayan geceyi arkamızda bırakıp ıssız karanlığa dalmıştık bile, yıllar önce yıkılmış bir derbendin hikâyesini anlatmaya başlamıştı, yolumuzun belirsizliğe sapacağını sezip anlayamıyordum daha.

Sedra uyuyor Raşit, suyun üstüne bir yaprak bırakırsın, nasıl akıp giderse öyle uyuyor, uyanmayacak bana sorarsan, o kadar genç görünüyor ki, yirmi beş yıl önceki gözleri yirmi beş yıl önceki yüzünde parlıyor. Görsen bakışlarını cennete bahçıvan durmuş dersin; orman gülleri, elma ağaçları arasında koyun, inek çobanı olmuş, bana pek öyle hareketinize hız kazandırabilirmiş gibi gelmedi, ruh kazandırır belki, eliyle besliyor atları bahçesi güvercin kaynıyor, yaşadıklarınızı pek hatırlamıyormuş gibi bir hava takındı önce özellikle mi yaptı bilemiyorum, açıldı giderek, sağından solundan girip kafasını yoklamaya çalıştım, yeni fikirler geliştirmiş, neyle savaşmak gerektiğini şimdi çok daha iyi biliyormuş ama savaşma isteği sönmüş içinde, kentin orta yerinde bir mezarlığa götürdü beni, yağmurdan yosun bağlamış ıslak bir mezarın başına sürükledi, Adam Smith'in yattığı yeri göstermek için, söylediklerini yazıp canını sıkmak istemiyorum, fikirleri Marx'tan daha özgünmüş filan, anla ötesini işte, hiçbirinizi uzun boylu sormadı, konuşuruz döndüğümde, başka şeyler de var, –büyük bir Whisky getiriyorum ondan hediye, kime yolladığı belirsiz, "Arkadaşlarla içersiniz,"– ayrılacağım sıra bir laf etti tam senlik, "Gizli bir örgütünüz olursa, üstü-

nüze ciddiyet gelir," dedi, anlamış işin özünü gençliğinizin çobanı, söylersin Pervin'e gülersiniz. İlginç önerilerde bulundu ayrıca, aklımda hepsi, merak etme, uçaktayım şimdi, matrak bir durum var...

Havalanalı yarım saat filan olmuştu; önlerden genç bir adam yürüyüp yanıma yaklaştı, aktarma için dört saatten fazla beklemiştim. *Ey aşağılık yolcular, çıkarın ayakkabılarınızı, kemerlerinizi ceketlerinizi soyunun.* Üstümde devletin soğuk eli gezinmiş, Sedra'yla yaptığım tatsız görüşmenin duygusuyla vakumlanmış gibiydim, en arka sırada cam kenarıydı yerim, yanımdaki iki koltuk boş kalmıştı kollukları kaldırıp ayaklarımı uzatmıştım. Bana doğru yaklaşan genç adam başımda dikiliyor baktım, toparladım ayaklarımı. Çıt çıkmıyor uçakta, nefret sessizliği çöküp oturdu yanıma, söyleniyor kendi kendine, kımıldanıyor durmadan, küfrediyor İngilizlere, aşağıda şehirler öyle görünüyor ki sümüklüböcekler gezinmiş de ışıklı izler bırakmışlar sanki. "Jun'lar adamı mahveder, Jun'ların anasını sülalesini, sen o karşındaki kavun kafalıya de ki insanlık hakkı var, biz onlardan daha zenginiz, güzel Türkiye'm uyan..." Gecenin karanlığında uğultu olmuş uçuyoruz, susar belki diye arada bir dönüp yüzüne bakıyordum, göz göze gelip çakıldık sonunda. "Türk müsünüz!?" diye sordu, Türkçe soruyor tabii, "İngiltere'de mi, Türkiye'de mi yaşıyorsunuz!?" "Türkiye'de yaşıyorum, Türk'üm," dedim. Cebinden bir şey çıkarıp havaya kaldırdı, "Pırlanta yüzük alacak bir kuyumcu biliyor musunuz orada, inince?" dedi. Kaç para ederse satacakmış yüzüğü, avucunda tarttı şöyle bir, bakmam için bana uzattı sonra. Otuzlarında filan görünüyor, elli yaşında İngiliz bir kadınla evlenmiş, kadın atmış bunu evden, polis, mahkeme... "Blackpool diye bir yer duydunuz mu? Jun evlendiğim kadının adı, gidiyorum ama döneceğim

manitamla onun gözünün önünde gezinmek için döneceğim, çıldıracak."

Büyük yuvarlak kulakları, üçgen kafası gösterdiği pırlanta yüzükten daha çok ilgimi çekmişti ama umursamayıp başımı Raşit'e yazdığım mektuba gömmüştüm.

Uçağın cızırtısını dolunay fısıltısı gibi duymaya başlamıştım ki, "Benim adım Misal," diyerek elini uzatmıştı bu defa, tam o bakış yüksekliğine erişmişken.

Otogara gidecek servisi bekleyerek boşuna vakit kaybettiğimi anladığımda transfer otobüsleri sıralanıp gitmiş, yüzlerce yolcudan biz ikimiz kalmıştık Misal'le.

Yarı karanlıkta bavullarımızın etrafında dolanırken arabasıyla gelip terminalin kapısına yanaşmıştı adam, çabuk hareket etmezsek basıp gidecekmiş gibi telaşa kapılmıştık o anda.

Güvenlikçiler servisin gecikebileceğinden söz ettiği için araç istememiştim aslında ama yorgunluktan bunu pek düşünecek durumda değildim.

Arabasının kapısını rüzgâr açmış da uzun bacakları, bükülü gövdesiyle dışarı uğramış gibi, kuşkulu bir savruluşla karşımızda belirip otogar müşterisi kabul etmediğini söylemişti bize.

İnce gözlerinin arasından çenesine sarkan burnuna bakarak hoş bir şaşkınlıkla sokulmuştum yanına.

Otobüslerin bekleme yaptığı bir uğrak noktasına gidebilirsek otogara ulaşmamız kolay olacaktı, yakınlarda bir dinlenme tesisi vardı herhalde. Kollarını kanatlanacakmış gibi açarak susturmaya çalışmıştı beni.

Gecenin yorgun vakti uykulu bir tartışma geçmişti aramızda.

Ön camdaki SerCar çıkartmasını göstermişti öfkeli bir havayla bize ama konuşmaya devam etmiştim yine

de, Misal atılıp, "Zora koşup vurgun yapma hesabındaysan ayıp ediyorsun," deyince geri çekilmiştim artık, fazla da zorlayamazdık adamı, isteği doğrultusunda çalışan serbest bir arabacıydı.

Telefon edip onu terminale çağıran güvenlik görevlisine acele bir yere yetişeceğini, vakte bağlı bir işi olduğunu söylemişti, mahsur kalmış sahipsiz yolcuya çare olmak gerekirdi elbette ama bizi otoban kıyısına bırakıp geçebilirdi ancak. Açıkçası bunu da tavsiye etmiyordu kesinlikle.

Sabah servisini beklemek daha mantıklıyken otobana çıkma düşüncesine birden nasıl kapıldığımı bilemiyorum doğrusunu isterseniz. Arabanın kapısına uzandığımda kuş gibi ağırlıksız hissediyordum kendimi, ayaklarım yerden kesildiğinde her şey için çok geçti artık.

Geleceğimiz tehlikeye girdiğinde hayat her türlü sarsıcı uyarıyı yapar bize.

Sırt çantamı bagaja yerleştirmek isterken elim Arabacı'nın eline değecek oldu bir an. Kabuksu, sert bir dokunuşun yabanıl soğukluğu yayıldı koluma. Dayanılmaz bir bakışla yüzünü çarpıtıp üstdudağını alta getirerek, "Senin uykun bilincinin önüne geçmiş, dikkat et," dedi bana. Şaşkınlıkla elimi kaçırıp doğruldum ve gözlerim başka bir geceye akıp süzüldü.

İnsandan çok bitkiye, hayvana yakın bir ara canlıya benziyordu, ürkmeyip yüzüne az daha bakabilsem ne olduğunu çıkaracaktım sanki.

Bilincimin parlayıp söndüğü o birkaç adımlık mesafede düşüncelerimin Arabacı'ya çekilmesi, kapıldığım merak dikkatimin ölümcül biçimde şaşmasına yol açtı, sezip anlamam gereken şey tümüyle başkaydı oysa.

Sedra size para desteği yapabilir Raşit, emlakçılıktan epeyce kazandıkları anlaşılıyor, ayrıca restoran-mar-

ket zinciri, finans işleri, bir sürü şey daha... Tebrizliler ticaretten anlar, fazla da deşmedim aile bir araya toplanmış, Antalya'dakiler, Tebriz'dekiler, ablası ve enişteşi götürüyormuş işi, onları aşıp Sedra'ya ulaşmak kolay olmadı zaten, Edinburgh dışında olduğunu söyleyip uzaklaştırmaya çalıştılar beni, Highland'deki otele gitmiş, Loch Ness diye bir yerde otel işletiyorlarmış ayrıca kent merkezindeki marketlerinin Bulgar işletmecisinden öğrendim bunu, Sedra'yla da onun sayesinde telefonlaşabildim zaten. Söylediğin gibi Raşit, hepimizin hayatında herkesin sığabileceği kadar boşluk var, kimse ulaşılmaz değil, hesapta yokken kendimi Highland yolunda buldum, Loch Ness'e gitmek üzereyken yakaladım onu, görüşmenin en güzel tarafı buydu bana sorarsan, yeşillikler ortasında şatolar, kızıl kahve ağaçlar, göller... Dağlardan aşağı akıp süzülen ince ırmaklar. Düşündüğünüz gibi bu çark sizin eski paralarla mı dönmeye başlamış, uykulu gözlerinin sırrı bu olabilir mi, bir şey söylemek zor bu konuda, Pervin için özel olarak sorup öğrenmeye çalıştım, hayatında elini tutacak bir kadın yok anladığım kadarıyla, Highland'e giderken de, Edinburgh'da dairesinde kaldığım son gecede de yanında sessizce tebessüm eden bir genç adam vardı, ne koparırsanız kârdır Sedra'nızdan demek istiyorum.

"*Leave me alone!* – Beni rahat bırak diyor Jun, bıçağı ocakta ısıtıp yedi defa iz yapmışım koluna, kızı beni istiyor, resmen istiyor, utanmayı bilmiyor bunlar, karakolda yattım, koğuşa attılar, terlik yok, verdikleri yemek köpek maması gibi, tuvaletin kokusu bir yandan... Gecenin on ikisinde İngiliz saatiyle beni dışarı atıyor, öldürsem anamı bacımı göremeyeceğim, aç bıraktı, sigara parasız, iki yıldır her tartışmada beni kapının önüne atıyor, vuracağım, ailemi göremeyeceğim, hep boyun büktüm ona, yağ-

murda beni bırakması unutulmaz, alyansını takmış geldi karakola, 'Takma o yüzüğü, gerek yok ki,' dedim."

Gri taş çatılara, dalgın ineklere, ota gömülmüş baş aşağı koyunlara elveda.

Sedra bildiğimiz Sedra olmaktan çıkmış, ülke değil dünya değiştirmiş, yağmurluklu atlara bakarak yol almak güzeldi elbette...

Terminalin kapısından çıktıktan sonra sığındı bana Misal, transfer araçlarının arkasından İngilizlere küfrediyor yine, gece saat üç, ülkemize geldiğimize sevinemiyoruz, Türkler için servis yok, koca uçakta iki Türk'müşüz meğer, eliyle koymuş gibi gelip buldu beni en arka koltukta. Sabahı beraber edip kuyumcu kuyumcu dolaşacak mıyız, bakacağım çaresine artık, durumun esrarı neyi gerektiriyorsa.

Cebinde başka yüzükler de vardı belki ama sorup öğrenmek istemedim bunu, parası olmadığını anlamıştım.

İnmek için hazırlanırken yol ayrımında yavaşlayan Arabacı, gölün havalimanına bakan yakasını geçip dağlara doğru döneceğini, bir saatlik gecikmenin bizim için çok şey fark ettirmeyeceğini söyleyerek ağaçlık bir yola saptı, gölden öteye beş kilometre içeri girip eski bir çeşmeden su dolduracaktı. Koltuğunu az daha geri kaydırıp, "Ay yükünden kurtulacak bu gece, belki size de bir gelecek görünür," dedi, "pınarımızda susuzluğunuzu bir giderin önce de."

Aramızda geçen uykulu tartışmanın ardından bavullarımıza uzandığını görüp sessizce arabaya sürüklendiğimiz o kayıp dakikada, uzaklarda bir yerde benim için bir boşluk açılıyordu.

Hayatımın tehlikede olduğunu hissedip durumu kavrayamazsam er ya da geç o boşluğu boylayacaktım.

"Güneş doğunca işimiz bitiyor mu, ne oluyor, müsaade etsen de düşünsek," dedi Misal, "geleceğimiz aya bakıyorsa gitmeyelim daha iyi."

Yüzünü geceye dönüp, "Ay seni hesaba katsın da isteme," dedi Arabacı.

"Anlaşıldı, sabahı göremeyeceğiz bu gidişle," diye doğrulup koltuğunda yan dönerek Arabacı'ya söylenmeye başladı Misal. "Sana kaldıysak gündüze kavuşmamız da hayal, yurda giriş yaptığımız anda kaçak yolcu durumuna düşürdün bizi."

"O vakit dertlenecektin buna, bulutları ayağının altına alırken."

Söylediği gibi üstümüz çizilmişse eğer otoban kıyısında beklemekle çeşmeye gitmek arasında değişen bir şey olmayacaktı bizim için, dönüşte güvenli bir noktada inebileceksek pekâlâ eşlik edebilirdik ona.

Tartışmanın sertleşmesinden korkup havayı yumuşatmak için, "Başımıza ne gelecekse tamam, devam ediyoruz artık," dedim.

Gecenin boşluğunda beni Misal'le yalnız bırakmaya gönlü el vermiyordu oysa, birlikte biraz daha zaman geçirebilirsek sezgilerimin canlanabileceğini düşünerek yolu uzatmaya çalışıyordu.

"Bir şeye kafa yormanız gerekmiyor sizin, hayatı altüst etme yetkiniz var nasıl olsa," dedi adam. "Bir pasaportla kazanılıyor bu."

"Boş versene, senin bu arabanın hızı dengeni bozup düzenini karıştırmıyor mu?" deyip sustu Misal.

Arabacı koltuğunda yükseldikçe yavaşça eğilerek yer değiştiriyordum, nasıl olduğunu anlayamadığım bir biçimde bakışına yakalanıyordum yine de, yüzüm her defasında ışığa kesiyordu. Her şeyin önüne geçen bir şaş-

kınlıkla yuvalarında sabit olduğunu fark ettiğim gözlerini yanıltabileceğim gelmişti aklıma ama imkânsızdı bu, başını kendi etrafında hızla döndürebiliyor.

Usulca öne eğilip, "Bir gün sizin de uçağa binmeniz gerekebilir, büyütmeyin o kadar," diyecek oldum.

Tüm yüzüyle yüzüme çarpmak istiyormuş gibi boynunu arkaya uzatıp çekerek, "Yağmurdan yüksekte ne işim var, yerimi biliyorum ben," dedi.

Kolumdan boynuma yürüyen soğukluk göğsüme aktı birden, içimi titreten bir üşümeyle kalbimin yavaşladığını hissedip hayretle karşılayacağım her şeyin bana olağan göründüğü berrak bir dalgınlığa gömüldüm.

İnce gözleri, uzun burnuyla su kuşlarına benzeyen Arabacı, yüzer bir gecenin içine çekip götürüyordu bizi.

Üstünden inişe geçtiğimiz yerle gök arasında ışıyan göle doğru gidiyorduk, sazlıkların kokusu esmeye başladığında ben hâlâ açık zihinle düşünebildiğimi sanıyordum, sessizce iliştiğim arka koltuktan arada bir öne eğilip direksiyona sardığı perdeli parmaklarına bakıyordum, yabanıl bir çırpınışla karanlık sulara batıp havalansa şaşmayacaktım artık.

Göle kavuştuğumuzda kayıp bir ürperişin canlanışı gibi dolunaya karşı geldik, başını arkaya atıp yüzümü görmeye çalışarak, "Biz de bulutların üstüne çıkıyoruz ama ayı alnımızda parlatıp göğü aşağı çekerek," dedi, hoş bir soğumayla kapılıp gittim. Sürüklenme coşkusu!

Misal'den kurtulmuş olsam transfer araçlarından birinde kendime yer bulabilirdim herhalde, denemedim de değil aslında. Otoparkın uzak köşesinde kalkmayı bekleyen minibüslere yetişmek için koşmaya başladığımda ne olduğunu kavrayamadığım bir karşı gücün etkisi altına girdim, otogara gidecek tüm araçlara geç kaldığım

duygusuyla adımlarım yavaşlayıverdi birden. Misal önüme atılarak hikâyesini anlatmaya devam ediyordu hâlâ, sanki zamanı şaşırtan soluğunu yüzüme üflemiş de bilincimi bulandıracak bir tükürük damlacığı dudağıma konup dilime bulaşmış gibi ağzımda bir yanmayla terminalden tarafa çevirdim yüzümü.

Kulağımda silinip giden sesi kalbime ulaştığında son minibüsün kırmızı ışığı da karanlıkta hızla kayarak gözden kayboldu. Ateşsi bir sönüşle koyulaşan geceye bakarken, "Asıl niyetim İstanbul'a gelmekti benim," dediğini duydum onun.

"Ama oraya direkt uçuş çok pahalıydı, yüzüğü paraya çevireyim sonra İstanbul."

Önümden çekilmesi için el edip bırakılmış bagaj araçlarını toplayan görevlilere doğru süzüldüm sonra, arkamdan dolaşıp bu kez de yanımda sekmeye başladı, havayı kaplayan metalik tıkırtı yükselip sesini boğana kadar dinlemeye devam ettim onu.

"Anlatacağım konsoloslukta bana yaptıklarını, Jun denen işkenceci hesabını verecek, çünkü abimin bir oğlu var, onu çok seviyorum, o çocuk için dönmek istiyorum İngiltere'ye, daha iki buçuk yaşında."

Yolcuların terminalin çıkışında gruplar halinde toplandığını fark ettiğim o çaresiz dakikalarda karşıma çıkan neredeyse bütün görevlileri durdurup sormuştum, gerçekten servis bulma şansımız yok muydu, iç hatlar terminaline yürümek istesek çok mu dolaşmamız gerekecekti peki?

Söz birliği etmişçesine aynı şeyi söylüyorlardı, herkes için üzücüydü olanlar, eskiden hiç bu sıkıntılar yaşanmıyordu, on dakikada bir uçak inip kalkıyordu ama savaş zamanıydı şimdi, bomba terör korkusu sarmıştı insanları, yolcu sayısı düşmüştü çok.

Trafiğin bahar ve yaz aylarında yoğunlaştığı eski Dörtşehir Havalimanı'nda *Tesserapolis* yenileme çalışmaları devam ediyordu hâlâ. Binalar arasında fazla bir mesafe yoktu gerçi ama iç hatlar terminalindeki inşaat yüzünden geçiş yolu üç-dört aydır kapalıydı o bölgeye.

Aynı şeyleri anlatacaklarını bildiğim halde tekrar tekrar sormaktan alamıyordum kendimi, başka uçuş olmadığı kesin miydi acaba, nasıl öğrenecektik bunu?

Sabaha kadar terminalde bekleyemezdik böyle, ulaşım sorunumuzu bir biçimde çözmeleri gerekiyordu. Bagaj araçlarını toplayan görevlilere bunu halletmek zorunda olduklarını söyleyerek kaybolan güvenlikçinin ardından içeri süzüldüm. Misal'e bavullarımızın başında durması için işaret etmiştim, dinlemeyip peşimden geldi o da.

Bizi dışarı çıkarmaya çalışan güvenlikçiye direnirken yanımızda gözleri yokmuş gibi silik yüzlü genç bir adam belirdi, müşteri hizmetleri sorumlusu olduğunu söyleyip, "Aktarmada çok beklediniz mi? Yalan konuşmak yok," diyerek Misal'i kolundan tutup kenara çekti, terminalin girişini aydınlatan ışık sönecekmiş gibi soldu o anda. "Doğru söyle, beklemişsinizdir, ucuz bilet varmış sizde, ikinizi aşağı atsalar ceza yemezlerdi," dediğini duyup arkalarından sürüklendim ben de. "İşin o yönünü gizliyor bunlar müşteriden, havada kaybettirme olayı çok yaşadığınıza sevinmeniz lazım."

Dışarıdaki görevliler bagaj araçlarını hızla sürükleyip getirdiler, metalik tıkırtı yerini şiddetli bir yankıya bıraktı, iç içe uzayıp giden çelik vınlamasına.

"Tozunuzu bulamazlardı, yolcular çekildikten sonra bakıyoruz bantta bavullar dönüyor hâlâ..." Sahipleri hangi bulutun yüküyle yere çakılmış kim bilir.

Geç vakit inen büyük gövdeli uçaklardan sonra dış hatlar terminalinin manzarası böyleydi artık. İptal edilen korsan uçuşlardan tek tük insan aktarılıyordu hangar tipi

uçaklara, düşük seviye bileti olanları arka koltuklara atıyorlardı rasgele, kafile taşımacılığı yaptıkları için tek yolcuyla işi olmazdı bu şirketlerin.

"Senin görüşün kıt, lafı uçuruyorsun," diyerek karşı çıkıyordu Misal genç müşteri sorumlusuna, "ben havalimanına gelip direkt uçtum, bekleme filan yok."

"Kesin olarak ikinize de yönlendirme uygulanmıştır, bakın biletinize, en az on çizik atılmıştır, bir o kadar da çift haneli rakam göreceksiniz."

İsteseler bizi uçağa kabul etmezlermiş bile, havalimanı koridorlarında yönümüzü şaşırıp kendimizi öyle kaybedermişiz ki bir daha izimize rastlanmayabilirmiş.

Aktarma için uçuş kartım olduğu halde Manchester'da doğrudan geçiş hakkı tanımayıp sıraya girmeye zorlamışlardı beni, kendime yeni kart almaya çalışırken bekleme kuyruğundaki bir grupla görevliler arasında problem yaşanmış, tuhaf biçimde karışmıştı ortalık. Patlayan çatışmayı eylem sanıp neşelendiğimi müşteri sorumlusuna anlatacaktım ki susup yavaşça kenara çekildim.

Uçuş kartımı çıkarmak için arkamı dönüp çantamı açtım aceleyle, ağzımdaki yanma hissi hafiflemişti ama dilim kupkuruydu, susamıştım çok, su alabileceğim bir büfe aradı gözlerim, zamanın öncesiyle sonrası zihnimde yer değiştiriyormuş gibi düşüncelerim bulanmaya başladı sonra. Başım önüme düşmüş halde girişteki sütuna kadar sürüklenip birkaç dakika ayakta öylece uyudum sanırım.

Ayıldığımda etrafımda kimsecikler yoktu ama konuşmalar bana doğru yaklaşıyordu sanki, soluklanıp toparlamaya çalıştım kendimi. Sedra'nın küçümseyici sözleri, genç müşteri sorumlusunun ürkütücü sesiyle doluyordu kulağıma.

Gözlerimden akşam alacasında bulutların altında kayan karlı dağ dorukları geçiyor, ay mavisi uçurumlar

açılıyordu önümde. Uçaklardan ıssız, derin vadilere fırlatılmış sahipsiz yolculara bakıyordum.

Parçalanıp donmuş cansız bedenlerin üstünde bir kuş süzülüp dönüyordu, ince uzun kanatlarının parlaklığına şaşarak dalıp gidiyordum, boşlukta ışıyan rüya düşünceleri.

Raşit'e yazacaktım hemen, Pervin'in beni bir daha böyle ucuz biletle görüşmeye gönderemeyeceğini bilmesi gerekiyordu, bir an önce iletmeliydi bunu ona, Takviyecilerin durumdan haberi olmalıydı mutlaka.

Hıçkırmamak için zor tutuyordum kendimi, sırtımı sütuna yaslayıp yutkundum bir süre.

Yüzümü saran buruk havadan bakışlarımı sıyırmaya çalışırken Misal'in görevlilerin arasından çıkıp bana doğru yürüdüğünü gördüm. Yanıma geldiğinde terminalin derinliklerinden bir sessizlik çınlaması yükseldi, erişilmez bir hızla gözden yitip giden minibüsler gibi görevliler de yok oluverdi bir anda, ayakkabılarının granit zeminden sökülme gıcırtısıyla arkalarından bakakaldık birlikte.

Güvenlikçi dışarı çıkmamız için uyarıyordu sürekli, kapıyı kapatması gerekiyordu artık, müşteri hizmetleri sorumlusu lastiksi adımlarla kaybolup gittiğinde aynı yetmezlik duygusuyla iç geçirdim arkasından. Sanki bir şey, Misal'in çaresizlik çemberinde kalmaya zorluyordu beni.

Gecenin getireceği hikâyeye duyduğum merak elimi kolumu bağlamış da olabilir, bilemiyorum.

Sedra çalışanlarıyla toplantıdayken çıkıp Loch Ness'te dolaştım biraz Raşit, göl çalkalanıp taşıyor, nasıl rüzgâr estiğini anlatamam sana, kuvvetli, karışık, çapraz, suların ortasından bir ejderha doğrulacakmış gibi gözlerimi dalgalardan ayıramadım, baktıkça aklım ruhum karıştı benim de, bir an açan güneşin bile ıslak parladığını düşün,

senin şu yalancı hayretinle, "Dünyada ne çok su var," deyişini hatırladım, sular köpürdükçe zaman bulanıp belirsizleşiyor, içimi huzursuzluk kapladı birden.

Üşüyerek kendime gelip geri döndüğümde gözlerime kadar sırılsıklam olmuştum, Sedra etkilendiğimi hissedip istersem otelde beni zevkle misafir edebileceklerini söyledi, sonra trenle ya da otobüsle rahatça dönebilirmişim, doğrusu Loch Ness'te birkaç gün daha kalmak isterdim, yol boyunca onu dinlemekten daha hoş olurdu bu.

Ölümüne ıssız fırtınalı geniş sokaklar, küçük bahçeli konik çatılı bitişik evler, buz mavisi panjurlar... Sıkı giyinmiştim neyse ki.

İnsan ilk kez gittiği bir yerde tuhaf biçimde dikkatini ayrıntılara veriyor, hayvanların sağa sola koşturup koku bırakması gibi, biz de her şeye bakışımızı bırakıyoruz, köşe bucak her yeri gözümüzle işaretliyoruz.

Su birikintilerinde savruk kanatlı kabarmış ördekler, rüzgârda kırpılmış kâğıtlar gibi görünen pembe sarı ağaçlar.

İnsanların bahçelerini süsledikleri renkli minik objelere, porselen heykelciklere bakıp soluklanırken sizin yaşamaya uğraştığınız büyük hayatı düşündüm Raşit, seni ve Takviye'yi yaratan o eski ekibi. Söyleyip yaptıklarınızda doğamıza uymayan bir şeyler var, kurduğunuz gelecek hayaline kendi ömrünüzün, zamanınızın yetmeyeceğini görmemiş değildiniz herhalde ama bu sizi durdurmadı ne yazık ki, başkalarınınkini de çalıp tüketmeye hakkınız olduğunu düşünebildiniz her nasılsa, suçlamak için söylemiyorum bunu, insanın gelecek hayaliyle haklılık kazanması dert sahibi olması gibi bir şey, demek istediğim, su içinde yüzen sokaklarda ulaşılmaz hedeflerle sürdürdüğünüz mücadeleye şaşmamam imkânsızdı.

Zamanı niye kazıyorsunuz böyle? Bırakmıyorsunuz ki geçmiş geçmişin koynunda uyusun. Örgütün eski paraları kimlerin eline geçtiyse geçmiş, kanlı hazineler gibi derine gömüldüğü kesin, bulsanız da iyilik getirmeyecek, pekâlâ biliyorsunuz bunu, siz istediğiniz için uzak, çalkantılı göllerin kıyısında mutsuz sorularla yüreğimi daha ne kadar yormam gerekecek?

Boşa kederleniyorum değil mi? Haklısın hep olduğu gibi, bak ilgini çekebilir bu senin, kavakiri yapıyormuş Sedra, dönerken arabada söyledi bana, susma sanatıymış ama yol boyunca konuşup durdu, ne olduğunu anlatacak durumda değilim şimdi, uykusuzluktan parmaklarım bükülüyor, merak edecek olursan bir ara yazarım sana...

Eski Pınar

Karanlığın ortasında ansızın beliren gölün bulutsu aydınlığında ikisi de başka türlü göründü gözüme. Arabacı ve Misal. Gecenin beyaz gölgesi üstlerine düşecekmiş de silinip gideceklermiş gibi.

Sıtma ağaçlarının altından geçerken, "Bir başıma olsam vurur yürürüm bundan sonrasını," diyerek yavaşlayıp frene bastı adam, farları söndürüp kontağı kapadığı anda dolunay gölün ortasına düşüverdi sanki, zihnim ışıklanıp çalkalandı, "Bakın şöyle, bu simli geceyi unutamayacaksınız."

Sessizlik pırıl pırıl çınladığı anda Misal atılıp araya girdi yine: "Oyalanacaktın madem, önce bizi bıraksaydın ya."

"Hayatın üstüne titremeyi bilmeyenler oyalanmak sanır bunu."

"Acele bir yere yetişiyordun hani?"

"Dolunay gecelerini dakika hesabıyla yaşıyoruz, her saniyesi ayrı kıymetlidir bizim için."

Arabadan inip bagajdan aldığı bir kapla göle doğru yürüdü adam, az bir tereddütle arkasından süzüldüm ben de.

Ayak izlerine basarak peşine takıldığımı fark edince kollarını kanatlanacakmış gibi açıp geriye atarak durdurdu beni.

Elinin uçuşuyla bakışlarım yükseklere çekildi, beyazdan maviye akıyordu gökyüzü, dağılıp çözülüyordu bulutlar.

Sonra dönüp yerden kaldırdığı bir şeyi bana uzatarak, "Kayıp dakikalarını geri kazanmak ister misin?" diye sordu, elinin üstü pütür pütür kabarcıklarla kaplıydı, gölün ışığında kabarcıkların sert bir yansımayla parladığını gördüğüm halde yadırgamıyordum bunu hiç. Bana niye bu soruyu yönelttiğini anlayamadığımı fark edip yanıma yaklaştı, uzun bacaklarının üstünde kulağıma doğru bükülerek, "Uyanabilirsin her şeye," diye mırıldandı, yanağım buz kesti o anda. "Bu geceki kayıp dakikalarından söz ediyorum, kazanabilirsin hepsini."

Takviye'nin logosunu çepeçevre saran sloganı fısıldıyordu kulağıma, şaşkınlıkla bunu nereden duymuş olabileceğini anlamaya uğraşırken düşüncelerim bir hevesle savrulmaya başladı.

Zihnimde uçuşmaya yol açan o esintiyle kavrıyordum ki, konuşup söyleyen Arabacı değildi sadece, yakalanmaz sezgilerim sönüp gittikleri anda onun sesiyle söze dönüşüyordu.

Uzattığı şey keçeleşip sertleşmiş bir yosun parçasına benziyordu, tutmaya çalışırken parmaklarımın arasından kayıp yere düştü.

Soğuktan titreyerek uğultulu bir sesle, "Kazanmak isterim ama nasıl olacak peki?" diye fısıldadım, ellerimle ağzımı yüzümü sarıp nefesimle yanağımı ısıtmaya çalıştım sonra.

"Yerden aldığın bir şeye söyleyip göle bırak, sesini suyla buluşturacak ne olsa ayıltır seni, belleğin canlanır, unuttuğun şeyler aklına gelir."

Sonra ayakkabılarını çıkarıp anlayamadığım bir şeyler mırıldanarak göle doğru yürüdü, yassı yumuşak ayaklarıyla çamurlu suda batmadan ilerlediğini görüp ellerim yüzümde izlemeye koyuldum onu.

"Sürekli bir şeyler okuyor kulağına, ne yapıyor şimdi bu gölün içinde?" diyerek omuz başımda bitiverdi Misal.

"Bilmiyorum, bana kayıp zamanlarımı kazanabileceğimi söyledi," dedim, eğilip gözüme çarpan bir kemik parçası aldım yerden. "İstersen nasıl yapılacağını anlatayım sana da."

"Yolda inecektik bu adamın arabasından, ne kayıp zamanıymış..." diyerek elimdeki kemik parçasını çekip almak istedi. "Bu gece yeterince masal anlattı bize."

Parmaklarım kilitleniverdi, göz göze gelip bakıştık bir an, sol yanağında bir çizik vardı, sanki bir işaret. Her şeyin anlamını, duygusunu değiştiren ayın ışığıyla kaldık sonra.

Göğsüme akan soğukluk boynumdan yukarı esiyordu, yüzüm öyle üşüyordu ki titreyerek bakıyordum göle. Bulutlar, ağaçlar her şey titriyordu.

Elimde bir kemik parçasıyla bakışlarıma dek üşüyordum, gördüğüm her şey titriyor. Sazların eğilişiyle suda yüzen bir gelincik baykuşa yakalanmış da ümitsiz bir çırpınışla göl burulup kırışıyordu sanki, Misal'in sesi gelinciğin sönüp giden ince çığlığına karışıyor.

"Yanımda kız arkadaşım vardı Allahtan, bana dar günümde yardım etti, eğer Jun'un kızıyla ilişki yaşasaydım böyle olmayacaktı, her gece erkek değiştiriyorlar, '*I'm madly in love with you*,' – 'Ben sana karasevdalıyım,' diyor, ardından karakola çektiriyor beni, gelecek o buraya peşimden, konsoloslukta kimin haklı olduğu ortaya çıkacak, 'Bana böyle böyle yaptı,' diyeceğim, abimin oğlu için anlatacağım her şeyi, İngiltere'ye onun için dönmek istiyorum zaten, beni gördüğü zaman, 'Amca, amca!' çıldırıyor, korkum yok kimseden İngiltere'nin hemen hemen tamamı çalışmıyor, içiyorlar içkiyi, anlatırım her yerde, çekiyorlar kokaini. Jun diyorsam anla ötesini,

iki kızı iki oğlu var, dört defa evlenmiş, ben beşincisiyim, sonra öğrendim bunu da, devletten para çekiyorlar, yüzümü güldürmedi benim, canım Türkiye'm uyan, seni niye bıraktım, direktman iftira attı bana, şu an konsolosluk ona inanıyor, fakat polis ona inanmıyor, o zannediyor ki ben oraya dönemeyeceğim. Döneceğim!"

Arabacı'nın ne yaptığını anlamaya çalışırken biraz hafifledi üşümem, Misal'in hikâyesini onun da dinliyor olabileceğini düşünemiyordum nedense, bizden epeyce uzaktaydı çünkü, duymuyor gibi görünüyordu ayrıca da, sessizliğe bürünüp yapacağı işe yoğunlaşmıştı. Aklımdan geçenleri bir biçimde sezdiğini fark etmiştim, kalp atışımı işitiyordu sanki, kulağı titreşimlere karşı fazlasıyla hassastı belki de, içsesimi süzüp çekiyor olabilir miydi? Kendi kendimi yankıladığım kuşkusuyla sarsıldım bir an.

Kıyıya taşıdığı balçıklarla bir tepecik oluşturup ortasını pütürlü elleriyle ustaca oyarak çukurlaştırdı, kabı göle çalıp yıkadıktan sonra içine su doldurup ayaklarına döktü.

Misal, hikâyesine ara verip, "Ne yaptığını anlayabildin mi?" dedi kulağıma eğilerek. "Ne oyunu oynuyor bu adam bizimle, gece gece, büyücü müdür nedir?"

"Bakıyorum ben de, bilmiyorum," dedim.

"Sana kibar davranıyor, sorsana neymiş," dedi.

"Kuş yuvasına benziyor sanki."

"Öyle olsa çoktan sesimizi duyup havalanırlardı, ben etrafta kuş filan göremiyorum," dedi Misal. "Sıkıntısı nedir anlayamadım, aşağılıyor beni sürekli."

"Fark ettim evet, takılma buna şimdi, kendini bana duyurmaya çalışıyor."

O arada parmaklarımın kilidi usulca çözülüverdi, Misal'den uzaklaşıp avucumda tuttuğum kemik parçasına kayıp dakikalarımı geri kazanmak istediğimi söyleye-

rek gölün kıyısına yürüdüm, ayağımın altında eriyordu toprak, kemiği suya bırakıp sekerek arabaya doğru koştum sonra, Misal bıraktığım yerde göğe bakarak bir şeyler mırıldanıyordu.

Ayakkabılarını giyerken, "İstersen burada kalıp bekle bizi," diye seslendi Arabacı, "yolumuz daha da sarplaşacak, dönüşte alırız seni."

Misal susup bir el hareketiyle savuşturdu bu öneriyi, sessizce ön koltuğa geçip oturdu.

Adam kabı bagaja koyduktan sonra arabanın etrafında bir tur atıp arka kapıyı açtı bana, gözlerimde bir ışık görmek istiyormuş gibi bir an yüzüme baktı şöyle, bakışlarımı yere indirip kalp çarpıntısıyla koltuğa serildim.

"Dat Geçidi'nde arabayı bırakıp sürüne kalka biraz yürümemiz gerekecek, çok değil, yüz-yüz elli metre, buraya kadar olaysız geldiğimize göre yol bizi götürür artık."

Gölü arkasına alıp yavaşça kıvrılarak yamaçlara doğru sürdü arabayı, balçık kokusundan sıyrılıp dağ sırtında bozuk bir yola saptık, kontağı kapadığında arabanın açık camlarından içeri taze bahar havası esip doldu, gömüldüğümüz karanlıkta ağaçlar, çalılar yaprak uçlarından sürgünlerinden ışıyarak aydınlanmaya başladı, ince uzak yıldızlar parladı gökte.

"Pınara mı gidiyoruz uçurumun başına mı, nereye, bilsek," diye soluklanıp iç geçirdi Misal.

Torpido gözünden aldığı feneri yakıp ışığıyla Misal'i şöyle bir taradı Arabacı. "Havada sallanmayı göze alıyorsun da toprakta sürünmek mi zor geliyor sana? Kalabilirsin dedim ama ona da cesaretin yok."

Bagajdan küçük bir bakır güğüm çıkardıktan sonra fenerle önümüzü aydınlatarak yürümeye başladı. Hızlanıp arayı açacak olsa durup tek ayak üstünde beklemeye koyuluyordu bizi, yetiştiğimizde usulca ikimizin arasına giriyordu.

Misal tepkisini açığa vurmaya çekindiğinden dolunayın keyfini çıkarıyormuş gibi geriden geliyordu hep. Bir ara onun çalıların karanlığında kaybolmasını fırsat bilerek soluk soluğa Arabacı'ya yetişip gölün kıyısında ne yaptığını öğrenmek istedim ama sanırım anlamadı beni.

"Kalan tek ineğimiz de kör buzağı doğurdu, memesinden yılan soktu, öldü," dedi, "kötü şeyler nasıl son bulacak başka türlü. Buzağı gözü kapalı süt ememiyordu, o gün bugün evimizde gözyaşı var."

"Sanki böyle bir şeyi duymuş gibiyim ben," dedim. "Ne zaman oldu bu, yoksa okudum mu bir yerde?"

"Sıcaktan kayalar çatırdıyordu, yaz biterken, dünyanın son yaz gecesiymiş gibi kaynıyordu ortalık."

Sonra hiç beklemediğim biçimde gece yeşili gözlerini gözlerime dikip, "Misal'in Jun'dan söz etmesi niye hoşuna gidiyor o kadar, yaşadığın şeye mi benziyor yoksa?" dedi.

Kalbim duracak gibi oldu o anda, "Yo, hayır, ne alakası var?" deyip iki elimle gözlerini perdeleyerek yüzümü Misal'e çevirdim. Anlatılması zor olduğundan Raşit'ten başka kimseye söylemeyip kendime sakladığım için sırra dönüşmüş bir hikâyem vardı gerçi ama yaşadığım şeyi beni sorgulayacak kadar nasıl bilebilirdi ki? Tamsi'yle aramdaki duygu bağından söz ediyor olamazdı kesinlikle.

Suçluluk duymamı gerektirecek bir durum değil aslında ama sorduğu şey bende başka bir endişeye yol açtı, kendime çekidüzen vermek için fenerin ışığından sıyrılıp öndeki ağaca doğru süzüldüm.

Manchester'da aktarma için o kadar beklemesem saatler önce eve ulaşmış olacaktım, bu aklımdan geçince içim boşaldı birden, sendeleyip ağaca tutundum, Tamsi –asıl adı Deniz Sinan– dönüş saatimi hesaplayıp çoktan kapıya dayanmıştı herhalde, anahtarın yerini biliyordu ama elini sürmek istemeyeceğinden eminim. Birkaç ay önce fanzin çıkarmaya karar verip ilk sayısını, *İçeri Gir-*

meme Manifestosu'na ayırdı çünkü, o zamandan beri bir kez bile kapımdan içeri adımını atmadı.

Dışarıda kalıp güneşin doğuşuna sevinen kuşların ötüşünü, otların kıpırtısını dinlemenin güzelliği üstüne bir gecede yüzden fazla söz uydurup aralarına çizgi roman havasında kutu içinde desenler çizerek fotokopiyle çoğaltmış.

Dışarıda dayak yemek daha iyidir, kurtarmaya gelen olur içerideki gizli kalır, ölebilirsiniz bile.

Ağaçlar dışarıdadır, kuşlar dışarıdadır, bulutlar dışarıdadır; babanız içeridedir, babanızın karısı içeridedir, yatağınız dışarıda olsun!

Ona Tamsi adını ben verdim, sabah vakti kalp çarpıntısı, baş dönmesiyle insanı yoklayan bir cinin adı bu. Paniğe kapılmayıp serin durabilene şans getiriyor. Gövdesi bulut gibi akışkan, nohut gözlü, şekilsiz bir şey. Başta kendine yakıştıramayıp itiraz etmişti, sonradan sevdi adını. Çizgi romanlarını Tamsi Deniz adıyla yayımlatmak istiyor hatta. Simge olarak da deniz üstüne çökmüş nohut gözlü bulut deseni kullanmaya karar verdi.

İçeride gidilecek yer yok, tüm yollar dışarıdadır.

Takviye'nin kurulma sürecinde tartışmaların aldığı biçimden rahatsızlık duyup geri çekilmiş ve bir gün heyecanla kendimi kaptırıp, "Çalışacağım bir örgüt olursa kod adım Tamsi olsun," demiştim, ablamın yarım kalan mücadelesini sahiplenme düşüncesiyle, onun dileğiydi çünkü, Tijen için istiyordum bunu. Benim açımdan hatırası acı verici olmaktan çıktı artık, çeyrek asırlık hikâye neredeyse. Büyükannem Christa'nın babamdan hemen

hiç söz etmeyerek dedemin ve annemin yasını tuttuğu, ablama ve bana sarılıp yaşamaya uğraştığı yıllardan sonra Tijen'in yokluğu ikimize de çok ağır gelmişti.

Takviyeciler, ta başında konuştuğumuz gibi değersizlik duygusu yaşayan insanlara yaratıcı güç kazandırma ilkesiyle işe koyulmuş olsalar, tereddütsüz katılırdım onlara, ne yazık ki hayalini kurduğumuz birlikteliğin böyle bir ruh taşıması gerektiğini anlatamadım bir türlü, tartışmalar "mevzi kazanmak" gibi savaşkan bir dille sürüp gitmeye başlayınca kendi adıma kimi önemli konumları, bazı yerleri ve mekânları ele geçirme düşüncesiyle yürünebilecek bir yol olmadığını söyleyip uzaklaştım arkadaşlardan. Raşit'in de bildiği gibi o kafada hiç değilimdir.

Tamsi'nin saatlerdir kapıda yolumu gözlediğini düşünmek bile altüst olmama yetti doğrusu, gövdesine sırtını yasladığı orkide ağacı, Christa'nın seramik fırını için yaptırdığı sundurma, –ustalarla çalışarak kendisi kurmuştu fırınını– kullanılmadığı için çarkı artık dönmez olmuş tornası, sırlanmış sırlanmamış çanakları, saksı kalıplarıyla evin girişi canlanıverdi gözümde.

Arabacı yanıma sokulup, "Misal'i böyle korumaya almak istemenin bir nedeni olmalı, düşünmek zor değil bunu, anlatırsan bu geceki kayıp dakikalarını kazanabilirsin belki," dedi.

"Kayıp dakikalarım çok mu yani? Bana ne hissettirmeye çalıştığınızı anlayamıyorum, görüyorsunuz ama açıklamak istemiyorsunuz bunu yine de," dedim.

"Açıklarsam sana zarar vermiş olurum, daha çok kaybolursun."

"Yanımıza aldığımız bir genç var, ben ona Tamsi diyorum, annesi ablamın yakın arkadaşıydı, erken öldü çok," diyerek hızlıca anlatmaya başladım. "Tamsi dokuz yaşındaydı o zaman, sonra babası yine Tijenlerin gruptan biriyle evlendi, on beş yaşına kadar yakınımızda oldu

Tamsi hep. O kadıncağız da trafik kazasında hayatını kaybetti ne yazık ki, üç ay geçmeden babası bir daha evlendi, bu kez tanımadığımız biriyle, oğlunu yanına almak istemedi Tamsi bize sığındı, gidecek yeri yoktu başka. Yanımıza geldiğinde onu tek başına bir yere gönderemiyorduk, kayboluyordu çünkü."

"Misal gibi ziyan olmuş tehlikeli bir genç yani, öyle mi?"

"Yo, hayır tehlikeli filan değil, benim ona kafayı taktığımı düşünüyor sadece," deyip yutkundum. "Yetenekli çok, sanatçı, çizgi romancı."

İçerideki her şey insan eliyle yapılmış, dünya dışarıdadır.

Misal adının geçtiğini duyup yanımızda bitiverdi bir anda, Arabacı'ya Takviye'den söz edecektim tam, iyi ki işlemedim o hatayı. Neyi nereye kadar anlatacağım konusunda kendimi denetleyebilecek durumda değildim çünkü.

Takviye kısa süreli, geçici iş arayanlar ile bu tip elemanlara ihtiyaç duyanları buluşturan güvenilir bir organizasyon olarak biliniyor. Boş zamanlarını değerlendirmek isteyen insanlara akla gelmeyecek işlerden para kazanma imkânı sağlayan yararlı bir oluşum görünürde. Sahipleri tatile çıkmış ev kedilerine mama vermekten çiçek sulamaya, kollarını kaldıramayan yalnız ihtiyarların gözüne damla damlatmaktan köpek gezdirmeye kadar birçok iş için başvuru yapıyor insanlar. Takviye'nin yarattığı imaj, büründüğü kurumsal kimlik benim açımdan tartışmalı elbette ama tabii ki olay bundan ibaret değil, neyse daha fazlasını anlatmam doğru olmaz, bende saklı kalması gerekiyor.

Dalları birbirine kol atıp karışmış dat ağaçlarının altından eğilerek ay ışığında parlayan beyaz taşlarla kaplı bir patikaya çıktık sonra.

Arabacı eski dere yollarının yılankavi hikâyesini anlatarak gizli köşelerine kadar aydınlanmış ışıklı bir gecenin içinde yürütüyordu bizi.

Her şey apaçık görünürken Misal'in bir yüzüne karanlık vuruyordu hep.

"Toprak yola az kaldı, sonrası kolay artık. Gündüz olsa iki kanyonun içinden geçirip götürürdüm sizi, servi ormanının kıyısından, hava ve yağmur tanrısına o yoldan gidilirmiş eskiden."

"Göğe çıkmak için insanlar yürüyormuş o zaman demek ki," deyip güldü Misal. Onun gülüşüyle ayın önü kapanıverdi, kayalıkların kuytusuna düştük birden, susup fenerin ışığını toprak yolda dikkatlice gezdirerek, "Karaca geçmiş buradan," diye mırıldandı Arabacı, "bir şeyden kaçıyormuş, koşarken iz bırakır böyle."

"Domuzlara denk gelmeyelim de, çiftleşme zamanları," dedi Misal, "dolunayda çıldırırlar."

"Yavrulama zamanları şimdi, korkma," dedi adam. Şaşırtıcı bir kıvraklıkla eğildiği yolun kıyısına diz çöküp oturdu, boynunu kısıp burnunu yere uzatışına dayanamayıp sessizce uzaklaştım yanından, gölgesi fener ışığında çağlar öncesinden yansıyormuş gibi dalgalanıyordu, içimi titreten bir üşümeyle başımı kayalıklara çevirdim, korkudan dönüp bakamadım bir süre, gözüme siliniverecek dumansı bir hayalden farksız görünüyordu Arabacı, gölgesinin sallanıp titrediği karanlıktan gagasını karnına gömüp üstüne kanatlarını örtmüş kayıp bir kuş uçuverecekti sanki.

Kollarını savurarak kalkıp yürümeye başladığında bir kayaya tutunmuş soluklanıyordum, Misal'in beni beklediğini fark edip toparlamaya çalıştım kendimi.

Boynundan çatal biçiminde beyaz tüyler fışkırıyordu onun da, yuvarlak kulakları ay ışığında olduğundan daha büyük görünüyordu, basık, iri delikli burnuyla gece yırtıcılarına benziyordu. Az daha baksam yapraklar arasına saklanmış bir sansarla göz göze gelecektim sanki, bakışımı bulandıran ani bir çarpıntıyla göğe kaldırdım başımı.

Keskin bir dönemeçte tepelerden hafifleyerek esip gelen şarkı sesiyle duraladık.

"Yukarıda eski bir köy var, Dağhane," dedi adam, "nine dedikleri ihtiyar bir kadına bağlı yaşıyorlar." Anlatırken ağzından ışık sızıyordu, iki elimle gözlerimi kapatıp bakmamaya çalışıyordum.

"İçime doğar böyle şeyler, oralısın sen," dedi Misal, "bu gece misafiriz desene."

"Hayır, karım o köyden," dedi adam. "Dolunay tam böyle dağların üstüne indiğinde buraya gelmiş olurum, o vakit çeşmenin oluğundan kaval sesiyle akıyor su."

"Şansımız varmış sana rastladık, nereden bilecektik yoksa," diye söylenerek çeşmenin başındaki çınar ağacının karanlığına sindi Misal.

Arabacı duymazlıktan geldi onu: "Dinleyip içinize çekin bu geceyi."

Kulağımı suya yaslayıp sessizce soluklandım.

Deve kervanları çağından kalmaydı çeşme, başındaki çınar ağacının dağdan gelen suyla yaşıt olduğu söyleniyordu. "Deprem geçirmiş buralar, ileride yıkık bir han var, derbendi de çökmüş bu yolun. Köyden geçip en tepeye çıkarsanız da Yanargöl'ü görürsünüz, kaya yapısından dolayı göl alev renginde, zirveden sürekli su akar içine yaz kış."

Güğümü doldurup çınarın altına bıraktıktan sonra biraz beklememizi, çabucak döneceğini söyleyerek yukarı yürüdü Arabacı.

Gecenin sessizliğinde şarkı söyleyen kadınların sesi kulağımda ilkel bir yakarışa dönüştü.

"Buralarda çok kadın yatırı olduğunu duymuştum," diye mırıldandım, "her yol ayrımında bir tane."

"Yani dilek dilemeye mi gitti bu şimdi?" dedi Misal. "Cebinden bir şey çıkardığını gördüm ben."

"Bırakalım neyse ne, soru sormamızı istemiyor," dedim ama Misal duymuyordu beni artık.

"Öğrenecek o daha, az kaldı az. Oğlu değil Allahı gelsin, katil olacaksam Jun'u temizlerim en başta. Ne demekmiş ya ben kimmişim, yatak odamıza dalıp dışarı sürükleyecek, sokakta boğuşacağız piçiyle güvenmişim ben ona yürekten, insanlığına inanmışım ben onun, yarım paket sigarasını içmişim diye, ne demek yataktan çıkmamak? Boğazını sıkıp öldüreceğim oğlunu."

Arabacı inip geldiğinde sesini ona doğru yükseltip, "Pınarı dinletiyorsun bize de yatırı niye göstermiyorsun, dilekte bulunurduk belki," dedi.

"Hürmet ziyareti, ama sandığın gibi değil," dedi adam.

"Biliyorum, karınla alakalı," dedi Misal, "iş değişti kafamda, kaval sesi aşk manasına gelir bizim oralarda, çok hikâye anlatılır öyle, sen o köyden değilsen iyi tanımışsınız birbirinizi, ben de tanıştım aşkla ama burnumdan getirdiler resmen, senin gibi yaşayamadım, sonu kötü bitti."

"Çoban olduğumu söyledim, köksüzüm ben," dedi adam, "gezinmekte bulmuş bizimkiler çareyi. Karımla çocukken keşiş mağaralarında, ağaç kovuklarında çok zaman geçirirdik, gençliğimizde birbirimize kaval çalar, ayı fındığı toplardık."

"Sen aşktan korkmuyorsun da uçaktan mı korkuyorsun yani?

"Bizde bir laf vardır, 'Aklın hesabı, canın telaşı bit-

mez,' diye. Aklı azdırırsan can yorulur, küser. Aşk da korku da canın tarafında."

"Arabana bindiğimizden beri bizi tehdit ediyorsun sen."

"Sen de niye yüzünü göstermiyorsun hiç? Koltukta yan dönüp oturdun hep, gelir gelmez de çınarın arkasına kaçtın. Konuşacaksan suyun ayın ışığına çık öyle söyle ne söyleyeceksen, boşuna çalıları yaprakları yüzüne siper etme, gördüm ben göreceğimi," diyerek çınar ağacına doğru yürüdü Arabacı, güğümü alıp Misal'e baktı, "Yüzündeki izi mi saklamaya çalışıyorsun, yoksa yüzünün tamamını mı, onu çözemedim sadece."

Yaprak sesiyle karışık bir öksürmeyle, "Kaza geçirdim, araba çarptı," diyerek çınarın karanlığından çeşmeye doğru, ayın ışığına yürüdü Misal.

"Ben yaradan anlarım, bıçak izi o!"

Başında bulutlarla dağları altına almış kayıp gidiyordu dolunay, yükseklerde yıldızlar.

Bakışlarını göğe dikip, "Nerede duracağını bilemeyen uzağa kaçar senin gibi," dedi Misal'e, "bir evin yok, değil mi? Kapın, eşiğin yok, ayağını koyacak yeri olmayan kendini tartıp mesafesini ayarlayamaz, bizim buralarda bir laf vardır, 'Ölçüsüzü köksüze taşlatırlar,' diye."

"Bir haftaya garanti, elimdeki evraklar beni oraya götürmeye yeter. Mecburlar, göreceksin, saf benim kalbim, yaşadığım şey gerçek, ne demek ya eski kocasını eve getiriyor, 'Ben senin patronunum, sana ben söyleyeceğim eve kaçta gelip gideceğini,' diyor, Jun benim patronum muydu, karım mı? Çıkar televizyona söylerim hepsini, onların huyu bizimkinden çok farklı, 'Bugün seninleyim, yarın başkasıyla,' diyorlar, çıkar gezerim ge-

celeri, hepsi bir değil, temizi de var, ben onu gerçekten çok sevdim, esmerim ya, gittim oraya, sokakta karılar asılıyor, yaşadığı kasabada, barın önünde, arkadaşları bile asılıyor artık, deli oluyordu bu da, bana işçilik vizesini verecekler, benim hayatım orada başladı."

Dış hatlar terminalinin kapısında tartıştığımız ilk dakikadan beri bende Misal'e karşı dikkat uyandırmaya çalışıyordu Arabacı. Otogarda nasıl olsa yolumuz ayrılacağı düşüncesiyle onun başıma dert açabileceğini sanmıyordum.

"Evim de vardı, her şeyim de ama dağıttılar yuvamı," dedi Misal.

Arabacı'nın çeşmeye çıkarken aramıza girerek yürüdüğünü fark edip bunu, arkasından konuşmamızı istemediğine yormuştum. Misal'e sokulmamam gerektiği konusunda bana işaret veriyor olabileceği aklıma gelmiyordu hiç, kör bir dokunuşla ayaklarım dolaşacak olsa çalıların uçurumuna yuvarlanıp giderdim.

Ayağımın altından kayan bir taşla sürüklenirken kolumdan yakaladığı gibi çekip, "Her şeyi anladığını düşünmekte acele ediyorsun sen," dedi bana. "İnsan çaresizlikten kendine sığınmış birine karşı önlem alma ihtiyacı duymaz. Eve su yetiştirmeyecek olsam kalıp beklerdim ikinizle."

Bilincim yarı kapalıyken bile gözlerim hep adamın üstündeydi, bir burnun uzunluğu ya da bir bakışın gece yeşili parıltısı dikkatini çekip yanılgıya sürükleyebiliyor insanı. Yüzümüze ölümün gölgesi düştüğünde hayat ısrarla yaşama şansı tanımak istiyor bize, türlü biçimlerde uyarıp tekrar tekrar sınıyor bunun için, kuşkularım Arabacı'da toplanmıştı ne yazık ki.

Dönüşte üçümüz de konuşmadık hiç, Misal koltu-

ğunda kendinden geçip susunca sessizleştik biz de, gölün kıyısına inmeden bıçak izinin üstüne yaslanıp uykuya daldı. Benim de gücüm tükenmişti artık, aynadan yüzümü kaçıracak halim kalmamıştı, gözlerinin ışığı içime işleyebileceği kadar işlemişti zaten, soluğum ağırlaştıkça uykum açılıyordu aksine, bilincim parlayıp berraklaştı yeniden. Arabanın sağından solundan gelen sesleri dinleyerek beni bekleyen işleri kafamda sıraya koymaya başladım. Pervin için yaptığım harcamalar da dahil bir rapor yazmam gerekiyordu, fazla dağılmıştım gerçekten, Sedra'yla Takviyeciler arasında şöyle ya da böyle bir bağlantı kurabilmiştim neyse ki, ilişkiyi geliştirip bir sonuca varmak onların işiydi artık. Şu kayıp para meselesi huzursuz ediciydi doğrusunu söylemek gerekirse, görüştüğüm kişileri alttan alta yoklayıp bir şeyler sezmeye çalışmanın sıkıntısını aşmak kolay olmuyordu benim için, hissettiğim rahatsızlığı Raşit'e anlatamıyorum bir türlü. İşin bu yönünü düşünmemesi canımı sıkmıyor değildi ama tartışmayı bıraktım çoktan, Tijen'in politik yaşamına saygı duyduğum için susmayı tercih ediyorum açıkçası, tüm bu olanlara onun ruhunu hoş tutmak için katlandığımı düşünerek rahatlatmaya çalışıyorum kendimi.

Takviye demek Raşit demek benim için, o her şeyin içinde olmaya, ben her şeyin dışında kalmaya karar verdiğimiz günden beri Takviye konusunda da anlaşamıyoruz doğal olarak. Raşit de bana Tijen'den hatıra zaten, Pervin de öyle ama gözümde bir değeri yok.

Yukarı tırmanırken dolunay altında belli belirsiz seçilen terminal binası Dat Geçidi'nden aşağı sürünüp çıktığımızda ışık içinde görünüyordu. Biz ayrılalı bir saat olmamıştı herhalde, havalimanı hareketliydi demek, görevlilerin yalan söylediğini sezmiştim doğrusu, bizden kurtulmak istediklerini anladığımı mırıldanırken yorgunluktan aklım başka düşüncelere kayıp gitti.

Dağların üstünden göle inecekmiş gibi alçalan bir uçağın çakıp parlayan karaltısıyla yolun karşısına geçip yavaşladığımızda harflerinin çoğu sönmüş ışıklı kayar yazı çarptı gözüme, Arabacı'nın bize güvenli olduğunu söylediği uğrak yerinde hayat yokmuş gibi görünüyordu.

O arada sıçrayıp kalktı Misal, uçak gürültüsünden başını sıyırmak istiyormuş gibi koltuğunda çırpınıp, "İyi bari, otobüs geliyorsa buraya, bekleyeceğiz bakalım," diye mırıldandı.

"Gelir gelir, merak etme," dedi Arabacı, "sabahın kuralı böyle, önce göğümüz aydınlanacak, sonra yurdumuz ocağımız."

Ayrılmadan önce son bir kez kollarını açıp uzun bacaklarının üstünde bükülerek burnunu kulağıma doğru uzattı, "Dikkatli ol, buralara yolun düşerse sorarsın söylerler," diye fısıldayıp elime bir kâğıt parçası tutuşturdu gizlice, "bulunsun sende."

Turnadede köyü, Arabacı Çaredar

Kızılyalı'ya Doğru

Benzin istasyonunun girişini aydınlatan ışıklı okun önünde arabadan inip oturduk yolun kenarına, açık olduğunu söylediği marketin camında kör yansımalar oynaşıyor, sanki yıllardır hiç yolcu uğramamış buraya, dolunay altında iki yabancı, gün ağarana dek solgun yıldızlara baktık Misal'le, hava aydınlandı yavaştan, kuşlar ötmeye başladı, anlatırken heyecanlanıp yola fırlıyordu, "Araba çarpacak, otur şuraya," diyordum, ikide bir sigara yakıp bana da uzatıyordu, kapılmış bir Jun rüzgârına. "Ulan *toyboy* düşürmüşsün eline, garibanı bulmuşsun, ekmeğimin peşine gelmişim, biz on bir kardeşiz, her şeyi ondan öğrendim, benimle ilişki yaşıyor, sonra iftira atıyor, yenilmeyeceğim savaşacağım, sevdim onu ben, insan diye sevdim onu ben, hayatım orada başladı."

Çaredar'la karşılaşmamış olsak Misal'in çemberinden çıkamayıp kuyumcu kuyumcu dolaşır mıydım, bilemiyorum bunu. Hem her şeyin farkında olup hem de duruma bir türlü uyanamadığım o gece ve sabahla ilgili söyleyeceklerime pek güvenim yok açıkçası. Yorgunluktan bavulumun üstüne düşmek üzereyken Misal'in yola fırlayıp bir minibüsü durdurduğunu, gözlerimi açtığımda ona yapacağım iyiliğin karşılığını ödemek koşuluyla

bavullarımızı emanete bırakıp birlikte çarşıya inmemizi teklif ettiğini anımsıyorum.

Otogarda beş dakika oturup çay bile içemeden ayrıldık, o arada anlatmaya devam ediyordu hâlâ, ucuz olduğu için o uçağa bindiğini, kız kardeşinin kocasının Sardun'a bağlı Cehil'de bir çiftlikte çalıştığını, yanlarına uğrayıp onları görmeyi çok istediğini... İki saat daha yolum vardı önümde, Aynos'a bağlı Kızılyalı'dan geçen otobüslere binecektim, ona eksik adres verip her nasılsa yaşadığım köyü saklamayı akıl edebilmiştim.

Yüzüğü paraya çevirebilirse o da bir otobüse atlayıp Güney'e inecekti. Son olarak birkaç yıl önce yolum düşmüştü Cehil'e, Raşit adına özel bir ziyarette bulunmuştum ama bilmediğim bir yermiş gibi sustum, yüzüğü satamayacak olursa Aynos'a gelmekten söz ediyordu çünkü, beni yoklamaya kalkınca, "Daha kuyumcular kapalıdır orada şimdi," dedim.

Onun da yolu uzundu epeyce, dört saatten fazla çekerdi sanırım. "Isınmaya başlamıştır aşağılar," dediğini duydum son olarak, "bu gece unutulmaz, bu simli geceyi ikimiz de unutmayalım." Yüzü gizli bir mutlulukla çarpılmış gibiydi, ağız kenarları içe doğru seğiriyor, boynundan çatal biçiminde, beyaz tüyler fışkırıyordu. Şans dilediğik birbirimize.

"Ayrıca da seviyorum, İngiltere'yi seviyorum ama kendi memleketimi daha çok seviyorum. Allah'a çok şükür, pasaportumda kötü mühür yok ya, ona seviniyorum, o yönden rahatım, bana dediler, yapacağın en iyi şey işçi vizesi alıp geri gelmek, gideceksin şimdi, önce bir kafamı toparlayacağım, ilk önce de annemi arayacağım, gariban anamı, telefonuma kontör yükletip anamı arayacağım, ben her bir şeyi orada öğrendim, hayatım orada başladı, biliyordum Jun'lar adamı mahvediyor, ne dersin

pırlanta yüzük satılır mı, bulur muyuz bir kuyumcu, kazaya bile uğradım onun yüzünden, beyin üstü düştüm, arabanın tekeri sol bacağımdan geçti, telefon kartı almıştım, araba nereden çıktıysa, annemi arayacaktım, bayramın birinci günüydü, bizim bayramın birinci günü, gazeteler bile yazdı, 24 yaşında genç... Stres, kavga, kafa dalgın... Bana diyor paramı çaldın, ben ondan uyanığım ama kalbim saf, git başkasıyla ilişkiye geç diyor, sen benden gençsin, bir yıl sonra uyandım, öyle istiyor madem, geçtim ilişkiye ben de, söyleye söyleye aklıma koydu, dört kişi bıraktım arkamda, benim kız müdür çalıştığım fabrikada, Mercan Tur nerede biliyor musun, benim enişte birinin adını verdi oradan, ilk defa geliyorum buraya, on bin sterlinle dönecektim, ev bile alırdım kendime, iş kurardım, Cehil buraya kaç saat, kız kardeşim Cehil'de benim, iki küçüğüm, onun kocasıyla sohbetimiz güzeldir, pırlantacıları araştıracağım önce, bakalım Mercan Tur açıksa, Cehil'e gider dinlenirim önce, sonra İstanbul artık, asıl İstanbul'a gelmek niyetindeydim ama para olmayınca..."

Üstünden çok da geçmeden, aynı mevsim içinde yine bir dolunay gecesi fener ışığında görecektim Misal'i. Tahmin edebileceğiniz gibi bana gerçek adını söylememişti, adı Davut'muş.

Kızılyalı'dan geçen sabah otobüsünü yakalayabildiğim için şanslıydım doğrusu, treni kaçırmıştım çünkü, otobüse yetişemeyecek olsam öğleye kadar kurtulamazdım ondan herhalde. Yine arka sıralarda cam kenarıydı yerim. Hareket ettiğimizde yanımdaki koltuğa gelip oturan olmamıştı, otogardan çıkmak üzereyken sahibi neşeli çığlıklarla yetişip soluk soluğa çöktü yerine, rastalı

genç bir kadın. Hızla önümüze kıran lüks bir cipten fırlayıp binmişti otobüse, bir grup bisikletli insan uğurlamaya gelmişti onu, sarı rüzgâr gözlükleri, kaskları.

Zeytin ağaçları, meşeler birbirinin üstüne sıçrayarak yitip giderken başım önüme düştü, olup biten her şeyin duygusundan sıyrılıp uyumak istiyordum ama yanıma çöküp oturan genç kadın yerine yerleşecekmiş gibi görünmüyordu hiç, nefesini muavin çocuğa doğru üfleyip söyleniyordu sürekli, otobüste ondan başka kimsenin sesi çıkmıyordu, yolcular sabah sessizliğine gömülmüş. Gözlerim yorgunluktan süzülüyordu ama bu kez de bilincim uykumun önüne geçmişti.

"O sprey insanı öldürür, bilmiyorsun tabii sen, haberin yok, kimse itiraz etmiyor çünkü, pis koktuklarını biliyorlar. Git o patronuna söyle tamam mı, sağlığa zararlı bu, şimdi bir kampanya başlatacak olursam..." Genç kadının yüksek sesle konuşmasını arkadaşlarıyla geçirdiği mutlu zamanın taşkınlığına verip yatışmasını beklerken coşkulu bir düşüncesizlikle bana dönüp, "Siz imza verirsiniz değil mi?" diye sordu. "Bu spreylerin yasaklanmasından yana mısınız, destekliyor musunuz?" "Sağlığa zararlı, evet, öyle," dedim, kollarını kaldırıp yüksekten alkışladı beni. İlgilenmek istemiyordum ama elleri göz alıcıydı, bileğine kadar serpme dantel dövmesine, tırnaklarındaki çiçeksi süslemelere çekildi bakışlarım. Otogardan çıkmış, daha yeni hız alırken, muavin çocuk dışarıda sallanan tek ayağını içeri çekip kapıyı kapatmadan otobüsün saatinin yanlış olduğunu söyleyerek düzeltmesini istemişti ondan.

Çocukçağız sayıklar gibi bir sesle, "Merkezî ayar, yanlış olmaz," deyip sustuktan sonra genç kadını duymuyormuş gibi, ölçülü adımlarla koltukların arasında gezinmeye başladı. Aklı bir şeye takılıymışçasına dokunaklı bir sakinlikle yapıyordu işini, sesi ne kadar solgunsa bakışları o kadar canlıydı, büyük gözleri, upuzun kirpikleri

vardı. Yolculara nerede ineceklerini sorup not alarak bize doğru yaklaştığında, "Radyodaki propaganda saçmalığını dinlemek zorunda mıyız sabah sabah?" diye atıldı bu defa genç kadın, "Bana yine merkezî ayar filan deme bak."

Sol yanımda camlar denize açıldı birden, usulca kımıldanıp sırtımı genç kadına döndüm, içimi sıkıntı kaplamıştı, Aynos'ta ineceğini duyunca oraya kadar ona dayanamayacağımı hissedip yer değiştirmek istedim, arka sıradaki cam kenarı koltuk boş kalmıştı, muavin kek, bisküvi dağıtarak yaklaşırken bir el işaretiyle kalkıp arkaya attım kendimi.

Tamsi'yi düşünerek bir süre izledim çocuğu, ifadeleri benzeşiyordu sanki.

Otobüs hızlandı bu arada, dışarıda her şey rüzgâra kapılmış gibi uçup savruluyor, denizin üstünde bulutlar yakalanmaz şekiller alarak ufka doğru sürükleniyordu.

Dolunay beyaz bir pula dönmüştü gökte, kendini bile güçlükle aydınlatıyor. Her şeyin içini, özünü gösteren, o ruh pırıltılarıyla simlenen ışık nereye çekilip gitmişti kim bilir? Geceyle gündüz arasında açılıp kapanan gözlerimizle dönüp değişen şeylere şaşmadan bakabiliyorduk böyle. Güneş altında her şeyin biçimi, kütlesiyle belirdiğini düşünmek sarsıcıydı şimdi.

Hayatın ruhunun gece, bedeninin gündüz olduğu sezgisiyle öyle dalmışım ki, rastalı genç kadınla muavin çocuğun muhabbete koyulduklarını şaşkınlıkla fark ettim, pek karşılıklı konuşmuyorlardı aslında, kadın söylüyor, çocuk anlamaya çalışarak dinliyordu onu.

"Yaptığınız ikramın saçmalığının farkındasın, değil mi? Bu dağıttığınız kekte ne şurubu var, biliyor musun? Kusura bakma, ben biraz asabiyim, ruhumdan geliyor bu, ruhen vegan olduğum için, bitkisel beslenmem lazım, anlıyor musun beni? Yalnızken mis gibi temizim,

tavşandan farkım yok, çok başarılıyım filan, tamam ama sosyalleşince ruhuma saldırıyorlar, bıldırcın partisi yaptılar ilk akşam, mangala hayır deyip direndim, mantar yedim sadece, ama dün gece zorla balık tıktılar ağzıma, dilim uyuşmuş durumda şimdi, boğulacak gibi oluyorum, hâlâ dişlerim sızlıyor, ağzı gözü yüzgeçleri var ve düşünsene yanağından bir parça benimle şimdi o canlının, içime fena çöktü, dün geceden beri asabiyim o yüzden, sonra anlatırım, sen işine bak hadi."

Sabah güneşinin parlamasını bekleyen uykulu ağaçlar, mahmur çalılar, dalgın akan dereler...

"Bitkinin de gözü var, biz çocukken gözünü koparmayın diyorlardı."

"İşin olmasa anlatırdım sana, çok duydum bu lafları, kafanı açardım ama..."

Muavin çocuk mola verdiklerinde ineceğini, gece çalıştığı için değişim olacağını söyledi genç kadına. Otobüs, bekleme yapacakları tesiste binecek yeni muavinle devam edecekti yola.

"Sen şu *Rüzgârlı Konak*'taki bahçıvanın oğluna benziyorsun çok, izliyor musun o diziyi?"

Dağların eteğinde bir orman açıklığında ilerliyorduk o sırada. "Yok, bilmiyorum," diyerek bakışlarını kaydırıp kirpiklerini çevirdi birden çocuk, ok gibi öne fırlayıp gitti, bir an kahverengimsi sarı saçlarında parlayan beyaz benekleri gördüm.

"Uzun ömürler sana, pekâlâ," diye seslendi arkasından genç kadın, "hey, daha zevkli bir iş bulabilirsin kendine."

Otobüs mola verdiğinde birden ayağa fırlayıp iki elini gözümün içine sokmak ister gibi yüzüme doğru uzatarak, "Merak ediyorsanız, tırnak sanatı bu, hani bakıyordunuz da öyle," dedi.

Hassas bir ruha sahip olması, tırnaklarındaki kabartma süslemelerden, saçına taktığı boncuklardan daha çok

ilgilendirmişti beni ama bunu söylemek içimden gelmedi ona, boş bir tebessümle başımı dışarı çevirdim, güneşin ucundan parlattığı bulutlar dönüyordu havada, mavi gri beyaz.

Yanılıyordum belki de ama bakışında bir tuhaflık vardı kesinlikle.

"Şu otobüsteki insanların içinde tavuklar gıdaklıyor ben duyabiliyorum ama senin kulaklar tıkalı, çıkardıkları seslere inanamazsın, o spreyi sıkmasan pis kokuları dolacak içine, dayanabilirsen, ağızlarından balıklar fışkırıp intikamını alacak bir gün, yumurtasını yiyor bunlar balıkların, suratlarını görmüyor musun? Ölü balık hepsi."

Rastalı genç kadının otobüsten inmeyeceğini anlayınca kendimi dışarı atıp muavin çocuğa bakındım görebilir miyim diye, omzunu bir ağaca yaslamış sigarasını tüttürüyordu, ağlıyormuş gibi yüzü yere yıkılmıştı, ona doğru yaklaştığımı fark edince duman öksürerek arkasını dönüp koşar adım kaçtı benden, iri beyaz benekler vardı saçında, doğru görmüştüm.

Peşinden hızlanıp bir süre izledim onu, tesisin arkalarında ağaçların arasında kaybolup gitti, kulağıma çalınan anonsla kendime gelip geri koşmaya başladım.

Üç beyaz benek.

Otobüs hareket etmek üzereyken ön kapıdan binip soluk soluğa şoföre, "Muavininiz ne iyi bir çocuktu, bir derdi vardı sanki," dedim.

Tok bir sesle, "Evlat edinmeyi düşünüyorsanız, tavsiye etmem, boş verin," dedi adam, bakakaldım öyle. "Problemi büyük onun," diye açıklamada bulundu yedek şoför, "dört-beş ay önce annesi intihar etti."

"Elimden ne gelir bilmiyorum ama bu hatta görevliyse, onunla konuşmamı sağlarsanız sevinirim, bir faydam dokunur belki, gençlerle çalışıyoruz biz."

Koltuk demirlerine tutunarak yürüyüp yerime oturdum, yedek şoför kalkıp yanıma geldi. "Annesinden niye bahsettim? Onun yüzünden yaşamayı değil ölümü seçmiş kadıncağız, kendisi anlattı, gücünüz kudretiniz varsa ben size normal bir çocuk için aracılık ederim, benim kızım matematik okuyor, telefonunuzu bırakın bana, hakkında bilgi göndereyim size."

Israrla sorduğum halde adama muavin çocuğun adını söyletemedim, otobüse binen yeni muavinden öğrendim sonra, Karaca'ymış adı çocuğun.

Güneş doğarken ancak bir bakış zamanı yamaçlardan doruklara doğru uzayıp ışıyan toprak sarısı patikalara çekilip durdu bakışlarım. Bir görünüp kaybolan sabah yolları boyunca yürüyüp gitmek varken uçaklar, otobüsler, arabalar içinde hapsolup kaldığım duygusu bastırdı yine. Çalılar, otlar arasında sürüp giden hayatıma döneceğim için mutluydum, çıplak ayakla dışarı süzülüp elimi ağaçların yapraklarında gezdirerek bahçede dolaştığım sabahları özlemiştim, yazık ki sevincim kısa sürecekti.

Başımı kaldırıp dışarı baktıkça gecenin ürpertisi sarıyordu beni, Çaredar ve Misal'le aramızda geçen tüm o tuhaf konuşmaların anlamını sorgulamadan yaşadığım şeyin etkisinden kurtulamayacağımı seziyordum ama bunu nasıl yapabileceğim konusunda pek bir düşünce uyanmıyordu zihnimde, sekerek yön değiştiren bir taş imgesiyle kirpiklerim uzayıp düştü sonunda, ayın ışıksı izi kaldı gözlerimde, kısılıp açılan yarı yuvarlak bir titreşim.

Uyuklamaya başlamıştım ki Arabacı'nın sesi çarpıp parladı kulağımda, "Karaca geçmiş buradan, koşarken iz bırakır böyle."

Havalimanından çıktığım çeşme yolculuğunun kaçınılmaz sonuçları olacağını hissederek araladım gözlerimi.

Çamların tüm ağaçlardan daha hızlı akıp dağları bulutları geride bıraktığı yollarda beklenmedik biçimde anımsadım işte, Misal'i uçağa binmeden önce, Manchester'da geçersiz sayılan uçuş kartımı yenilemek için sıra beklerken görmüştüm ilk kez, inceleyen gözlerle elimdeki pasaporta bakıyordu. Türk olduğumu anladıktan sonra uçağa kadar izimi sürmüştü belli ki. Kimsenin kimseye dönüp bakmadığı hava koridoruna geçiş kapısında göz göze gelmiştik onunla, bir an aklımdan Sedra'nın kayıp paranın peşinde olduğumdan kuşkulanıp arkama adam takmış olabileceği geçmişti, sonra saçma bulmuştum bu düşünceyi. Birinci kayıp dakikayı geri kazanmıştım ama bunun ne anlama geldiğini bilemiyordum açıkçası, ötesi bir türlü canlanmıyordu zihnimde.

O gece anımsayamadığım daha başka şeyler de yaşanmış olabilir, otobüs hareket ettikten sonra, yol boyunca açığa çıkmaya çalışan bir düşünce aklımı zorlayıp durdu çünkü.

Uçağımız gece yavaş yavaş pistten çıkmış da sabaha kadar otobanda kaymışçasına hafif, uçucu, kalp ötesi bir duyguyla düşüncelerim savrulmaya başladı.

Bulutların altında olmak üstünde olmaktan daha baş döndürücüydü sanki.

Çaredar'ın fener ışığında dalgalanan gölgesi vuruyordu baktığım kırlara, toprağa olan saygısını ifade etmek ister gibi uzun bacaklarının üstünde hafifçe yere doğru eğilmiş.

Dolunay altında uçuşan gece canlılarının bulanık görüntüsüyle silinip yok oluyordu gölgesi.

Ağzı parlayan Arabacı'yla yaşadıklarımı sıcağı sıcağına yazmalıydım Raşit'e. Dümdüz süzülen bakışlarının içime nasıl işlediğini, bilincimin parladığı anda dikkatimin nasıl saptığını anlatmalıydım ona ama parma-

ğımda sönüp gidiyordu kelimeler. Arabacı'nın ağaçlık yamaçta yiten gölgesiyle soluklanıp söylediklerini anımsamaya çalıştıkça öyle üşüyordum ki düşüncelerimin zaman ötesine çekildiği bir unutma soğukluğu geliyordu üstüme.

Görüp yaşadığım her şeyle arama gecelerin gündüzlere olan uzaklığı giriyor, zihnim bulanmaya başlıyordu yine, aynı kopuş, o ölümcül titreme, hayatımın öncesiyle sonrası otobüsün hızıyla yer değiştiriyor.

Geleceğimiz tehlikeye düştüğünde öyle tesadüfler üst üste gelir ki, uçakta yanımıza adının Misal olduğunu söyleyen genç bir adam çöküp oturur, başlar anlatmaya.

Çok yol gittim senin yüzünden Raşit, gemilerle de gittim, trenlerle de, Tijen'in hikâyesine kayıtsız kalamadığım için insanın çıkmaması gereken yüksekliklere çıktım uçaklarla da. Beni hapishane kapısına çamaşır değişimine gönderdiğiniz günlerde kalmışım gibi nereye istediyseniz gittim değil mi? Hiç yazmayacağım raporlar yazdım, konuşmayacağım insanlarla konuştum sizin adınıza.

Pervin için hazırlayacağım raporu sonraya bırakıp Raşit'e yazmaya başladığım mektuba devam etmeye zorluyordum kendimi, birden işte kulağıma yerine ulaşmayacak bir mektup yazmaya çalıştığım fısıldanmış gibi defteri kapatıp çantama tıkıştırıverdim. Kalp atışım yavaşlamıştı artık, yüzümü cama dönüp başımı omzuma yasladım.

Yıldızlar yeni sönmüş gibi ince bir duman süzülüyordu gökte. Gecenin son nefesi uykudan kısılan gözlerimin kirpik ışığında bulutlara karışmış da dolunayın yüzünü örten tülü havalandırıyordu sanki. Peçesi birden düşüyordu ayın, yüzü bebek gibi ışıyordu.

Rüya vakti uykuda değilseniz, gördüklerinize güvenmeyin pek, gözleriniz sizi yanıltıyor olabilir.

Bavulumu X-ray'e bırakıp polis kamerasına soyunduktan sonra yaşadıklarımı sana nasıl anlatacağımı bilemiyorum, güvenlik kapısında ruhunu iğdiş edip et haline getiriyorlar insanı, zamanı uyut uyutabilirsen artık, Manchester'da uçuş kartı için kuyrukta beklerken bir de şoke edici kavgaya tanık oldum. Arka sırada bir grup genç yüksek sesle şakalaşıp şarkı söylüyordu, bandanalıydı hepsi, gitarları filan vardı, tuhaf giyinmişlerdi, bir anda öne doğru fırlayıp aramıza daldılar, şansa bak, solmuştum sıkıntıdan, *"Bayanlar, baylar, hepiniz aynı uçağa bineceksiniz, tanışalım havalanmadan, uçak düşerse karışacaksınız birbirinize, benim adım, benim adım... Emre, John, Ayşa."* Elini uzatmıyor kimse! *"Parçalanarak ölürseniz bir torbaya dolduracaklar sizi!"* İngilizce, Türkçe saldırgan bir söylev çektiler bize, hikâyeli reklam gibi bir şey sandım önce, "Sığınmacı bunlar!" diye haykırmaya başladı kalabalıktan biri, "Sığınmacılar defolsun!" Meğer uçmalarına izin verilmiyormuş, ellerindeki biletlerle bunun mümkün olmadığı söylenmiş onlara, sıradaki yolcuları durumu protesto etmeye çağırıyorlarmış, yolculardan karşı çıkanlar olunca kapışmaya dönüşmüş olay. *"Sizin kulağınızı şu tatlı hanımefendinin tabutuna koyabilirler..."* Görsen güler-din halime Raşit, sığınmacı olduklarına inanıp eylem yaptıklarını sanarak tokalaştım ikisiyle, bayağı bir felsefeleri varmış gibi geldi bana, uzaklaşıp geri dönüyorlardı, *"You are ruins! Trashes!"* Şarkı söylüyormuş gibi haykırarak kaybolup gittiler, müzik, deri, demir, sanat! *"Sevgiliniz, sizin şeyinizin yerine şu beyefendinin şeyine çiçek sunabilir hayat boyu, enkazsınız, kalıntı!.. İyi uçuşlar..."* Tilki işaretine benzer, görmediğim iki par-

mak hareketiyle selamladılar hepimizi, parmakları kafalarının üstünde parlayınca tiyatrocu çocukların otobüs eyleminde yaşadığım kalp çarpıntısına tutuldum, terminalde ne kadar yolcu varsa bizim kontuarın önüne yığıldı, olay sersemi insan hikâye susuzluğu çekiyor, sen daha tiyatromsu protestolarla ilgili söylediğim şeyleri ciddiye alma bakalım.

Giderken de gelirken de uçaklar İngiliz doluydu, Thomas Cook, Be Fly, beni dışarıda bırakacaktınız sözde, dışarının da göğüne fırlattınız, döndüğüme sevinemiyorum, istediğim gibi kendimle vakit geçiremeyeceğim çünkü, dinlenecek kadar ancak, Moskova yolculuğu gözümde büyümeye başladı şimdiden, yine de önce Petersburg'a uçacağım için heyecanlıyım, az da olsa havasını solumak iyi gelecek bana, neyse bırakalım şikâyeti şimdi.

Gece koyulaşırken uçağın penceresinden aşağılara bakıp, "Bulutlar uyuyor, ben metal bir kutunun içinde bulutların rüyasına giriyorum," demiştim kendime, yükseklerden yeryüzünü seyretmek güzeldi özet olarak, yalancı uçuş yalancı düşüş, insan kendisi kanatlanacak ki...

Ev

Döndüm sabah Edinburgh'dan, eve ayak bastım, zır telefon! Takviye'den Pervin. Gayet kısa ve öz konuştu. "Moskova'dan sonra görüşmelerden çekiyoruz seni, toparlanıp Güney'e iniyorsun, Cehil'deki işletmeye yerleşeceksin," diye. Salona çıkan basamaklarda parmaklığa tutunup kaldım. Misal'in kız kardeşini görmeye gideceği yere göndermek istiyorlar beni, Takviye'nin muhasebe işlerine bakıyor Pervin, inanırsanız tabii, vakti havayı hesaplar böyle, tartışacak gücü bulabilirseniz artık, soluklandık karşılıklı, hışırtılı sessizlik, Edinburgh'u sormuyor, şu ucuz bileti o ayarlamış. Takviye'nin kadrolu elemanı değilim, oralara girmeyeceğim şimdi, kafaları filan tuhaftır, teklif edemeyecekleri şeyi emreder bu arkadaşlar, yaptığım görüşmeler verimli olmuyormuş onlar için, şaşırdım çünkü o vakte kadar bana yansıyan bir şey yok. Tamsi uğrayıp bir şeyler bırakacakmış Edinburgh raporumu onunla gönderirmişim artık, pat kapadı telefonu.

Durum ciddi görünüyor, bulutları yıkmalıyım üstümden, Arabacı'nın sesi yankılandı kulağımda: "Toprakla arayı soğutanların sonu hazin oluyor, beni dinleyin siz."

Yirmi saatte üç uçak değiştirmişim, biri pervaneli, ruhum alçalıp yükseliyor, göğün yükü üstümde hâlâ, gö-

züm kapı aralığından içeri sürülmüş zarfa ilişmiş, Raşit'ten mesaj: *Bir gün gelir, kalkıp gidersin.*

Direnemezsem olacakları düşünmek bile istemiyorum, Cehil denen yerde benim için bir boşluk açıldıysa, o boşluğu boylayacağım demektir.

Çıktığım yüksekliklerin öldürücü zehrini üstümden akıtmak için mutlu bir plan yapmış olabilirlerdi, ruhumu ve bedenimi Cehil toprağıyla yıkayıp arınmamı sağlayacaklardı belki de.

Otobüs Kızılyalı'ya saptığında uzakların soğukluğuyla çarpan yolculuk sıkıntısından nasıl kurtulacağımı düşünüyordum, şömineyi yakıp ateşe bakarak uyumayı hayal etmiştim oysa. Uçağın bulutların içinden geçip her alçalışında gözümü bürüyen sarı karanlıktan, –havalimanı perdesi diyorum ben buna– ruhumu saran köhnemişlik hissinden içimi ısıtarak sıyrılabiliyorum ancak. Güzel havalarda bavulumu Christa'nın sundurmasına atıp yüzümü dakikalarca güneşe tuttuğum oluyor.

Elimde zarfla içeri, dışarı gezinirken bir rüyada sevinir gibi Tamsi'nin ıslığını duydum, düşündüğüm gibi saatler önce gelip evin çevresinde dolanarak vakit geçirmişti.

Raşit'le haberleşiyoruz sürekli, aramızda gidip geliyor Tamsi, taşıdığı zarfların içinde faturalar, mektuplar, notlar. Soru sormasın diye Takviye'nin para işleriyle uğraştığımı söylemiştim ona.

Beklenmedik bir ziyaretmiş gibi beni bulanık kafayla görev havasına sokmak istediklerini düşünürken yakaladım kendimi, ne olsa kuşkuyla yaklaşacaktım bundan sonra, hoş bir durum sayılmazdı bu.

Islığını duyup bahçe kapısına karşılamaya koştuğumda dimdik göğe bakıyordu Tamsi, gece yarısı dağ bayır yürümüş yanıma gelmek için, "Ay dünyaya biraz daha yakın olsaymış yıldızları göremeyecekmişiz," dedi, göremezdik yalan değil, ayın ışığı gözlerimizi alırdı.

On bir bin metreden yere çakılmış gibiyim, Raşit bekliyormuş onu, götüreceği şeyleri alıp gitmesi gerekiyormuş hemen.

Kaplan'ın kulübedeymiş gece, dağda ateş yakmışlar, yıldızlar ters beş durumuna geçince basmış oradan. "Bu gece çok kuş uyandırdım, ayaklarımın dibinden patır patır havalandılar, gelip sizi de uyandıracağım diye korktum." Uçmuş kafası sayıklıyor karşımda, kolu bacağı çizik içinde. "Yıldızlar iyi ki gündüz parlamıyor, aval olurduk, iş güç yatardı," diyor, "göğe bakmaktan hayata bağlanamazdık." Doğru söylüyor işte. "Şömineyi yakıp uyuyacağım, gir içeri!" Girmiyor.

İçeri girerse bana kan vermiş gibi olurmuş, çalı serserisi, elim uzanacak ağzına dudaklarını birbirine bulaştıracağım. "Gir içeri, saçmalama, kafam uğulduyor Tamsi," dedim, "fanzini bana karşı çıkarmıyorsun ya..."

"Kızdınız mı? Kızmayın, risk almak istemiyorum bir defa, size karşı da çıkarıyorum," dedi, dikmiş omuzlarını, sokmuş ellerini cebine, dolunay üstüne güneş doğmuş, kırmızı turuncu duman savruluyor ağzından. "Biliyorum yine öyle konuşmaya devam edeceksiniz, dışarıda iyiyim ben böyle."

Gözlerimi güneşe kapatıp, "Sen hangi yıldızlardan söz ediyorsun Tamsi? Ne konuşacakmışım ki?" dedim.

Kapıldığım sürüklenme coşkusu hiç öyle durulacağa benzemiyordu.

"Büyük tehlike atlattım zaten, domuzlar çıktı karşıma, dolunayda çiftleşiyorlardı," dedi cevap olarak, "tarla duvarlarını yıkıyorlardı, koca taşları kayaları yuvarlıyorlardı, sümüklüböcek arıyorlardı, homurtularını duyup saklandım, sesleri kulağımda hâlâ."

"Domuzların çiftleşme vakti değil şimdi, ne homurtusuymuş duyduğun o senin? Kulaklarımız yok Tamsi."

"Siz tabii, duya duya sağır olmuşsunuz artık, ben

daha başındayım hayatın, kulağı var insanın, yapmayın, bayağı uçuk fikirlisiniz ama normal öyle olmanız," dedi, "onca yıl dinleyip konuşacak olsam uçar kafam benim de."

Bakışlarımın çözülmesini bekleyip başını sallayarak, "Çapkınsınız siz çok," diye ekledi ardından.

"Her sesi duyuyormuşuz gibi kulak kesilmeye alışmışız sadece," deyip elimde Raşit'in zarfıyla dışarı sürüklendim, deniz bisikletine bindiğimiz akşamdan sonra havası değişti çocuğun, keşke hiç etmeseydim o lafı. "Rüzgâr yoksa zaman da yok, deniz böyle kıpırtısız, dümdüz olduğunda zaman duruyor sanki," demiştim, "şimdi bak ne güzel, seninle aynı yaşta hissediyorum kendimi." Ama rüzgârla uçan dalgalarla, ağaçlarla, kuşlarla aklım ölüme doğru savruluyor, dilim varmamıştı ötesini söylemeye, göğsüme hayatın geçiciliği fısıldanıyor, duyması gerekiyormuş demek.

"Rüzgârsız denizde ilkgençliğimin taze havası doluyor içime, aşk havası Tamsi!"

Şafakla uykusu derinleşmiş bir horozun sayıklar gibi solgun ötüşüyle ürperdim, yüzümü saran esinti boynuma dolanıp nefesimi kesti birden.

Anlaşılmaz biçimde hava sınırına gelmiştik birlikte, hafif uçucu düşüncelerin sert soğuk duyguların üstüne akmasıyla bir cephe oluşmuş, iri yağmur damlaları düşmeye başlamıştı yüzüme.

Yağmur altında adım adım kaçıyordu benden, ruhum çekilip süzülüyordu ona doğru, bir şeylerin ipi kopacakmış gibi gerildikçe gerildi aramızdaki hava, uzanıp yakaladım kolundan. "Çarptı bu yolculuk beni, kal burada, yarın git," dedim, ürküp sıçradı, gözleri büyüdü göğe doğru, yürüdüm üstüne, bakışlarını kaçıracak, kaçıramıyor, elimi yüzüne bastırıp çekildim yanından.

Sırtımı yasladım bir ağaca, ayakta duracak halim yok, yorgun olmasam harika bir sabah, bir zaman dersi aldı

benden, üstünde düşünür artık, umarım benimle oyun oynamaya kalkışmaz bundan sonra, kapandı kendine ses vermiyor. "Sen olayın farkındasın Tamsi, hissediyorum bunu ben," dedim. "Nedir gözümüze görünen tüm bu şeyler? Dağlar, ah dağlar, havadan nasıl güzel görünüyordu, yanımda olsan da birlikte baksaydık keşke, dağların doruklarına çıkamadığımız için dünya hâlâ esrarlı, biliyor musun?"

"Dünyadan başka bir yer yok belki de, olmayabilir, kimsenin aklına gelmiyor bu, bir gün uçarız birlikte," dedi. "Uçar mıyız?" Faturaları filan toparlayacak halim kalmadığını mırıldanıp başımı omzuma yatırdım, göğe bakarak, "Uçarız tabii, çok isterim seninle uçmayı," dedim.

Güneş mor kızıl ufka doğru sıçrayıp yeşile çalıyor, ay kesik kesik beyazlanıyor, milyonlarca yıl öncesinin buz ağartısı. Sabah göğünde parlayan dolunay ve güneş yüreğime işledi, baktıkça küçülüyorum, dağlar tül yumuşaklığında, ağaçlar gölge hafifliğinde görünüyor, hiçbir şeyin içi yokmuş gibi.

Bu sabah ilk kez güneşin ve ayın gerçekte dünyaya ne kadar uzak olduğunu hissettim, insanı üşütecek kadar uzaktan, güçlükle bize ulaşıyor ışık.

"Dikkat ettiniz mi, güneş doğarken dağların içinden göğe ışık vuruyor, baktınız mı hiç, durup seyrettim sabaha karşı, sanki her şey dünyada saklıymış gibi, ay ve güneş dünyanın içinden doğuyor, dünyanın içine gömülüyor, bunu yeni fark ettim daha."

"Haklısın belki de Tamsi, alacakaranlıkta öyle görünür, ıssız çalılıklardan," dedim.

Sahiden düşünmüyoruz bunu hiç, sabahla beraber yıldızlar da dağların içine doluşuyor olabilir.

Beş saat yürümüş dolunayda, gece içine işlemiş çocuğun.

Akbaba gibi biçimlenmiş bir bulut dolunaya doğru

kanat açmış uçuyordu o sırada, "Gecenin gözü kapanmak üzere, baksana şuna nasıl görünüyor," deyip bir daha uzandım koluna, bu kez kaydı elimden. "Senin yaşındayken gök gürlese sinirlenirdim, fırtına çıksa sinirlenirdim, kim haykırıyor, nedir bu uğultu diye, kulaklarımız yok, anladın mı Tamsi! Haykırışlarla dolu boşluk var kafamızın içinde."

"Baksanıza, öylesiniz hâlâ, tanıdığım en sinirli insansınız, saldıracaksınız bana neredeyse," dedi. Raşit'in gönderdiği şeyler geceden beri çantasındaymış, saatlerdir bahçede çekişiyoruz, akıl edip de verecek.

Az daha zorlayacak olsam, yıldızlar göğe yerdeki cam kırıklarından, taşlardan yansıyor filan diyecekti, savruluyor kafası Tamsi'nin, ne olacak hali bilemiyorum, her gelişi bir sözle.

Yolsuzun teki bana sorarsanız, minibüsten atlayıp yamaçlara sapıyor, kendi yolunu kendi açacak, havası öyle çocuğun, çiğnenmiş ota bile basmam diyor yani, uğraşın isterseniz, keçiyoluna sokamazsınız onu.

Tamsi'yi dışarıda bırakıp içeri girdim, gönderdikleri şeylere bakıyorum, güneş gözlüğü, fotoğraflar, kroki. Yıllar boyu dinlediğim bir hikâyenin ben dinledikçe kıymeti artan parçaları bunlar. Raşit'in Cehil günlerinden kalma hepsi. On yıl yaşayıp yedi yıl önce Nevres'i geride bırakarak terk ettiği işletmeye geri dönmek istiyor. Başarabilirse hasretini çektiği toprağa kavuşmakla kalmayıp Takviye'ye de büyük bir mevzi kazandırmış olacak.

Elimde zarfla ne yapacağımı düşünerek bakıyorum öyle, başından beri bana saçma geliyor ama Takviyecilerin böyle numaraları var, iç yazışmalarda kullandıkları zarfları Raşit tasarlayıp yapıyor, dönüşümlü kâğıt, astarlı, isteyene mühür filan da kazır, eli yatkındır böyle işlere.

Pervin'le durumumuz ilginç, Takviye'de her türlü

adam uzatma işi ondan soruluyor. Sedra'yı konuşturup susma tekniğini kavrasaydım keşke, soluğumu geri çekip kavakiri uygulardım ona, tam ilgisizlik! Havayı kesme sanatı, bıçak gibi sessizlik.

Dönüşü olmayan bitmiş bir aşkın hikâyesi onca zaman niye canlı tutulur, Raşit'e sorup anlamaya çalışın isterseniz.

Söylenecek şeyi defalarca söylediğim için fazla düşünmeme gerek yok, sahibinden kurtarılması gereken bir hikâye var ortada. Çaresini bulamazsam geleceğim tehlikede demektir.

Kutsal emanetleri ait oldukları toprağa taşıyacağım işte, öyle bir havaya sokma numarası bu, krokide kapatılmış bir maden işletmesinin yeri işaretlenmiş. Edinburgh'a giderken hikâyeyi Takviyecilere satmaya uğraşıyordu Raşit, yokluğumda pazarlığa beni de dahil edip hesabı düzlemiş anlaşılan.

Cehil'de tek başına yaşamadığı için bir kahramanımız daha var ama olayı tek taraflı büyüttüğünden hikâyeyi Raşit'e ait sayıyorum ben, işletmenin, toprağın sahibi Nevres. Hangisinin daha kıymetli olduğuna karar vermekte zorlanıyorum açıkçası.

Yaşadığım yeri değiştirecek kadar Takviye'ye kafa yatırmış değilim. İki yıl öncesine kadar kendilerine oluşum mu hareket mi diyeceklerini tartışıyorlardı daha, yokluğumda aralarında anlaşmışlar, uzatacaklar beni buradan.

Acele yazıyorum Raşit, Tamsi dışarıda bekliyor, bavulum filan kapıda, içeri girmek istemedi yine, Edinburgh'a giderken fark etmiştim aslında, benden uzak durmaya çalışıyor, hissediyor tabii ki, offf! Parlıyorum onu görünce, yorgunluktan ölüyor olsam açıyor çocuk beni, dayanılır gibi değil, söylemiştim sana, biliyorsun, onun yaşındayken ben de göğe bakarak konuşurdum

ama düşüncelerim o kadar yersiz yurtsuz değildi, üşüten parlama merak etme, endişelenmeni gerektirecek bir durum yok, uçuyor sözleri, şaka yapmıyorum, Tamsi'ye bir kanal açmalıyız kesinlikle, sesini duyurmasına yardımcı olmalıyız onun. Coşku, hayret, hayal gücü, büyülenme yeteneği, ne ararsan var oğlanda. Yazıp çizdiği son şeyleri gösterdi mi sana? Olağanüstü bana sorarsan, bu yeni serisinin adını yazınca ne söylemeye çalıştığımı daha iyi anlayacağını sanıyorum.

Yalnızlık Tarihi

.....

2- *Halikarnas Balıkçısı'nın Yanındaki Balıkçı.*

3- *Zencinin Arkadaşı Zenci – 2 Kat Yalnız.*

4- *En Yalnız Olan Ara Sıra Deli.*

Nasıl olduğunu bilirsiniz işte, kafaları ayrıldığı halde kopamayan eski arkadaşlar vardır, Raşit'le o durumdayız ne yazık ki, birbirimizden vazgeçemediğimiz için ilişkimiz acınası biçimde matrağa sardı.

Gece üçte indi uçağım, üstüne bir dolunay çarpması, kendime gelemedim daha, ne yaşadığımı anlamaya uğraşıyorum Raşit nasıl öyle sürüklendiğimi bilemiyorum. Otobüste sana yazmaya çalıştım biraz ama Pervin'in telefonundan sonra okumasan da olur artık, benim için pek anlamı kalmadı çünkü bulutların yorgunluğundan sonra o iki saatlik yolun gözümde nasıl büyüdüğünü hayal etmeye çalış, insan böyle bir sıkıntıya ancak eve ulaşmak için katlanabilir, Christa'nın yokluğuna alışamayacağımı sanıyordun değil mi? Kanatlarının gölgesi çekilip gitti üstümden, sevinmek için bana vakit bırakmıyor olsanız da yalnızlığımla başa çıkabiliyorum artık, Kızılyalı'da kendimi iyi hissedebilmek için

ne kadar çabaladığımı, ölüme çarpan gençliğimin, yıkılıp giden gelecek hayallerimin üzüntüsünden yeni sıyrıldığımı, bana görev filan dayatmamanız gerektiğini ikiniz de pekâlâ biliyorsunuz ama benim huzurum sizin umurunuzda değil, Cehil'e gitmeyeceğimi söylememe gerek yok, Pervin'in dışında Takviyecilerin Cehil'deki işletmeyle ilgili ne kadar bilgi sahibi olduklarını merak ediyorum doğrusu, kafanı boşuna yorma hiç, senin hakkında onlarla konuşacak değilim, Pervin'in Takviye'nin gençlik yapılanmasını kullanarak hangi yerli yabancı fonlardan para almayı planladığını düşünmek bile istemiyorum. Benim gençlerle çalışmama taş koyduğunu bilmiyor değilim ama o ayrı konu, ta başında konuştuk tüm bunları sizinle, verdiğiniz sözü unutmuş olamazsınız, beni dışarıda bırakacaktınız, dışarının da göğüne fırlattınız sorun çıkarmayıp size para bulmaya çalışıyorum, doğayı korumak için oluşturduğunuz hukuk fonuna ihtiyaç olduğunu düşünüyorum çünkü, köylülere hukuk bilgisi desteği vermek gerektiği konusunda hemfikiriz, istemeyerek geldiğimiz şu yardım edilemezlik dünyasında insanlara iş sağlamak için oluşturduğunuz platformlara da karşı değilim, Takviye'nin adını, ağını kullanarak başka neler yaptığınızı kurcalamak istemiyorum, paranın çevre davalarında kullanıldığını bilmek yetiyor bana neyse Moskova yolculuğu gözümde büyüyordu zaten, evde kalıp baharın keyfini çıkaracağım şimdi.

Önceleri benimle yaşıyordu Tamsi, sonra Raşit ve Tijen'in aynı politik hareketten eski arkadaşı Kaplan, ona sanayi bölgesinin yakınlarında bir oda buldu, kendisine güvenip değer verdiğimizi anlaması için önerdiğim getir götür işini düşünemeyeceğimiz kadar ciddiye aldı. Raşit onun kimle ne konuşacağını hesaplayacak kafada

olmadığını, Takviye'yi sıkıntıya sokacak şeyler yapabileceğini öne sürerek bu önerime karşı çıktıysa da kuşkuları çabuk silindi.

Tamsi annesi ölünce babasının beyninden vurulmuşa döndüğüne, yüz kere evlense de şoktan çıkamayacağına, onu görmeye katlanamayacak kadar acı duyduğuna inandı uzunca bir süre.

1- *Hâlâ Daha Yalnız.*

Gerçeği görüp durumu kabullenmesi zaman aldı. Raşit onun bu konuda tek söz etmemesinin normal olmadığını düşünüyor, bence susmasında bir sakınca yok, hikâyesini istediği gibi kurgulayıp çizebilir ayrıca, babası tarafından nasıl örselenip hırpalandığını hepimiz biliyoruz, yaralı bir genç ama kafası söyleneni anlamayacak biçimde dağılmış değil. Muhasebe kâğıtlarının bizim için hayati öneminden söz edip bir kez onu sıkı sıkı tembihledim, hepsi o kadar. Sadece Raşit'le benim aramda gidip geleceği için sorun olmayacağını düşünüyordum ve haklı çıktım bu konuda. Takviye'ye yapılan başvurular içinde Tamsi'ye uygun işler de oluyor bazen, ayda birkaç gün yorgunluktan gözleri kapanmış edebiyat meraklısı yaşlı bir kadına günbatımında kitap okuyor, yazıp çizmekten vakit bulabilirse sanayide takılıyor, Kaplan'ın büfede.

Halikarnas Balıkçısı'nın yanındaki balıkçının yalnızlığına dair hikâyeyi bu okuma saatlerinin duygusuyla kurguladı herhalde, yaşlı kadınla ilişkisini merak etmiyor değilim ama sormaya çekiniyorum ona.

Kaplan'ı Kızılyalı'ya ilk geldiğim günlerden beri tanıyorum, Tijen'le aynı sıralarda yakalanıp bir biçimde karakoldan salıverilmiş, Girit göçmeni varlıklı bir ailenin oğlu ama düşüncelerinden dolayı ona para koklat-

tıklarını pek sanmıyorum. Tamsi'ye oda ayarladığı sıralarda birlikte vakit geçirip eski günleri konuşma imkânı bulduk. Kos Lagoudi'de restoran ve otel işleten dayısının desteği olmasa ayakta kalamayacağını söyledi bana, sağlığını dağdaki kulübeye borçlu olduğunu, tırmanmaktan zevk aldığını, tek öğün beslendiğini, sabahları kilometrelerce koştuğunu keyifle tekrarlayıp durdu. Kendisi Takviye'nin yerel ayağı konumunda bu arada, sanayideki büfesi iş arayanların uğrak yeri sayılır zaten. Kuruluş sürecinde toplantılara çağırılmadığı için Raşit'e kırgın olduğundan haberim yoktu, mücadele insanları birbirlerine küsmezmiş, gönül koymuş sadece. Takviye'nin sitelere tankerle su taşıyan şirketlere karşı nasıl savaş verdiğinden, protesto gösterilerini bizzat örgütleyip yürüttüğünden söz etti, evlerde şebeke suyu artık hiç akmıyor neredeyse, Kızılyalı halkını mafyaya teslim etmemek için tehditlere aldırmadan hayatını ortaya koymuştu ama dava sürecinde yalnız bırakmışlardı onu. Kafasında Takviye'yle ilgili sorular olmasına şaşırmadım tabii ki, beni Takviye'nin yönetim kadrosunda sanması tuhafıma gitti sadece. Bu düşünceye nasıl vardığını tahmin edebiliyorum, çağırılmadığı için üzüldüğü toplantıların önemsiz buluşmalar olduğunu, çoğunda kayda değer şeyler konuşulmadığını söylemek isterdim ona, inanır mıydı bilemiyorum, alınganlığının kendine değer vermekten mi, vermemekten mi kaynaklandığını bilemediğim için sustum.

Takviye kurulmadan önce Bergün çıkageldi Amerika'dan, Yunan genç karısı Nomiki'yle. O kadar değişmişti ki, yolda görsem tanımazdım, şaka gibiydi. "Savaşmaya hazır mısınız, haydi kaçıyor muyuz hep beraber?" diyordu sürekli. "Topluca merkezden çekilip yakalanmayacağımız bir yere gidelim, ne yapacağımıza sonra karar veri-

riz! Düşünsenize, şu belirsiz havadan sıyrılmış olacaksınız, bloke durumda beklemede yaşamaktansa, mutlu kararlılara katılacaksınız."

Bergün'e göre hayatımıza düzen verme vakti gelmiş de geçiyordu bile, daha canlı bir hayat performansı için taktiksel geri çekilmeyi konuşmalıydık artık.

Bir gece geçirmek üzere İstanbul'da Pervin'in evde toplanmıştık, arabalarına atlayıp İzmir'den, Bursa'dan gelen yaşını başını almış militanlar. En gençleri bendim aralarında, bir de Bergün'ün *baby*'si Nomiki – ona Norma diyorduk kısaca. Tijen içeri düştüğünde Almanya'da Nürnberg'deydim, anneannem Christa Kızılyalı'da yalnızlıktan sıkılmış, toprakla uğraşmaktan usanıp kendini oyalamak için mekân işletmeye başlamıştı. İstanbul'a gelip Vişnezade'de bir apartman dairesi kiraladı, konservatuvarı bırakıp İstanbul'a yanına geldim, Tijen'in takımından epeyce insan kaldı o dairede bizimle. Gece Pervin'e gelenlerle tanışıklığım o kederli yıllara uzanıyor. Norma süngerci dedelerinin inci avcısı olarak Avustralya'ya gittiklerinden, ilk göçenlerin bilmedikleri o denizlerde timsahlara yem olduklarından, kalanların geri dönemeyip inşaat işçiliğine başladıklarından söz etti bir ara, Darwin şehrini onlar kurup büyütmüş. Raşit de anneannem Christa'nın dedeme olan büyük aşkından, Türkiye'ye gelişinden laf açıp çarpıcı bir hikâyem olduğunu söyleyerek beni konuşturmaya çalışmıştı Nomiki'ye karşı ama düşüncelerim Tijen'e çekilmişti kaçınılmaz olarak. İçeri düştüğünde Bergün'le sevgiliydiler. Gelenlerin tümü de Vişnezade'deki "temiz ev" dedikleri, parka bakan o daireden tanıdığım kişilerdi. Bergün, "Acını tazelemek istemiyorum ama daha önce gönderemedim bunları sana, ablanın fotoğrafları," diyerek elime bir paket tutuşturduğu için üzgündüm biraz. Tijen çıktıktan sonra Kızılyalı'daki evi, daireyi kapatıp hep birlikte Almanya'ya döndük biz, Nürnberg'e gider gitmez

bir kliniğe yattı Tijen, hastalanmıştı içeride, ameliyat olması gerekiyordu, bir memesi alındı. "Yaptıracağım kesinlikle, tek meme dolaşmayacağım, kendime söz veriyorum," diyordu, yaptırdı da, tuttu kendine verdiği sözü. Küçük tarihî bir klinikti, geceleri kapılar kilitleniyordu, yanında kalmamı istiyordu Tijen, uyuyana kadar elim elinin altında. Hastabakıcılar sürekli uyarıyordu beni, gitmek için elimi usulca çekiyordum, uyanıp parmaklarıyla sarıyordu elimi. Geç vakit araç bulamayıp eve kadar yürüdüğüm o sonbahar gecelerini ürpererek anımsıyorum bazen. Christa, konservatuvarı yarım bıraktığım için ne kadar üzüldüğümün farkındaydı, bir hocayla çalışmaya devam edebileceğimi söyleyerek beni okula dönmeye zorluyordu. Kolay değildi ama konservatuvara yeniden kabul edildim, ne yazık ki sürdüremeyip bırakmak zorunda kaldım, Christa benim için en iyi seçeneğin asistanlık olduğuna karar verdi sonunda, meslek edinmek için fazla zamanım kalmamıştı artık, Abendschule'ye gittim o nedenle, akşam okuluna ve bir süre üst düzey bir şirkette yönetici yardımcılığı yaptım, önce Almanya'da, sonra da Türkiye'de.

Tijen eli ellerimin arasında, su inceliğinde ışıyan gözleriyle canlanıyor hayalimde hep, sabahtan geceye kısılan sesiyle, "Ölüyor muyum?" diye fısıldayarak tükendiğini görmek öyle acı vericiydi ki, uyuşan yüzümün çözülüp duygulu bir ifadeye kavuşması yıllar aldı ama Christa aynı sertlikte süzüyor dünyayı, o boş bakışla işte. Klinikum Nürnberg'de, yattığı odanın camlarını dolduran bulutlara bakıp kokusunu özlediğini söylediği Noel Pazarı'na yetişemeden bizi bırakıp gitti Tijen, odasına gizlice soktuğum Nürnberger birası, beyaz soğan ve sosisle ona ziyafet çektiğim için kendimi mutlu hissettiğim zamanlar oluyor hâlâ, Raşit ablamın en yakın arkadaşıydı, kolej ve üniversiteden.

"Korkaklar nasıl ölür biliyor musunuz, yarasalar gibi baş aşağı düşerek." Galiba bu söz ateşledi fitili, akşamdan başlamıştık içmeye, Bergün'ün dönüşünü, Norma'yla tanışmamızı kutluyorduk. Sessiz film oynayalım, nostalji yapalım havasındaydı herkes önce, kaçaklık günleri, yakalanma anıları, gözaltı, işkence filan derken, içlerinden birileri marş söylemeye başladı. Her şeyi tam olarak hatırlamıyorum şimdi ama bunu unutmamışım, kim var kim yok savaşacaklar listesi çıkarıldı hemen, Hayyam, Güzide, Yüksel, Taygır, Cehennem, Himmet, Şimaze, Eser, Sevde, Neşide. Para alınabilecekler tespit edildi ayrıca. O geceden aklımda kalan bir şey daha var, unutulacak gibi değil, o da Bergün'ün örgütlenmek dediği şeyin şirket kurmak olduğu anlaşılınca kopan kıyamet. Geç saatlere kadar şamatası sürdü bunun, gözlerimiz yandı eski zamanlardaki gibi, kendimizi tutamayıp savaşmak dediği şeye kriz halinde güldük, dişlerimizi göstere göstere, "Kuracağımız şirketi örgüt sayarsak savaşa devam etmiş mi oluyoruz yani senin düşüncene göre?" deyip dalga geçtik, mutlu kararlılara katılmak için ne yapmamız gerekiyordu peki, beraberce bir anlam kaydırma çetesi mi oluşturacaktık?

Ama Raşit'le Nevres'in erken ayrılacakları için öğleüzeri, yemekten önce geldiklerini iyi hatırlıyorum tabii ki. Cehil'den minibüsle çıkmışlardı yola, ikisi de solgun, keyifsiz görünüyorlardı. Nevres yol boyunca kavga ettiklerini fısıldadı bir ara kulağıma, Raşit'in havasını şöyle bir yoklayıp dönerken ben de onlarla Cehil'e gitmeye karar verdim. Raşit'in işletmede çalışan ziraat teknikeri genç bir kadınla ilişkisi nedeniyle ayrılmaya karar vermişlerdi.

Tamsi sabırsızlanmaya başladı dışarıda, mektubu bir an önce bitirip zarfı eline tutuşturmam gerekiyor artık. Umarım benimle kalacağı günler çok uzak değildir, ona

Edinburgh'dan çizim defterleri ve Moebius'un bir çizgi romanını almıştım. Öyle çılgınca sevindi ki az kalsın Sedra'nın gönderdiği viskiyi Raşit'e götürmesi için ona vermeyi unutuyordum, bavulumu kapının ağzından içeri sürüklediğim gibi üst kata çıkıp yazı masamın başına çöktüm.

Takviye'nin kurulma sürecinde yer alan o geceki insanlar düşünmek istemeyeceğim biçimde birer ikişer ortadan kayboldular, kurucu kadrodan kimse kalmadı neredeyse, sadece Pervin ve Raşit.

Göğe doğru da yere doğru da bakıp düşünsem tutumum değişmez, tam ilgisizlik! Tijen'in ölümünden birkaç ay sonra onun içeri düşmeden önceki sevgilisiyle birlikte olmaya başladı Pervin, Bergün'le yani, beraberlikleri birkaç ay sürdü gerçi ama Christa'dan duyup öğrendiğim gibi, *Von Liebeshabichten halte ich nicht viel*, "aşk atmacalarından hoşlanmam." Aslında hiç tutucu değilimdir ama Raşit'le ilişkilerini öğrenince sildim Pervin'i.

Bu arada Takviye'den en hızlı giden de Bergün oldu Eco-Farm kurmak için Aynos Kızılyalı civarında arazi bakmaya geldiğinde bir kez daha karşılaştım onlarla, Norma, Bergün'ü Yunanistan'da yaşamaya ikna etmeye çalışıyordu ve sonuç olarak da bu yönde karar verip Patras'ın bağlar bölgesine yerleştiler. Takviye için onunla da bir görüşme yaptım daha sonra, çok değilse da para desteği sağladım bizimkilere, Norma'yı eteğinde ikiz kızlarıyla bağın içinde koştururken görmek hem hoşuma gitti hem buruldum biraz açıkçası. Bergün'ün şirket kurma önerisini kahkahalarla karşılamışken Takviye'nin anonim şirket olarak kurulması da ayrı hikâye ama neyse –Ekolojik Araştırmalar AŞ– daha fazlasını anlatmak içimden gelmiyor, kurallara da aykırı zaten.

Yordu bu yolculuk beni Raşit, iki odun atıp şömineyi bile yakamadım bu defa, gücüm o kadar tükendi. Aksi gibi kafamda şimşekler çakıyor, beynim ateş içinde, uykuya gömüleceğim anda korkulu bir mırıltıyla yatağımda sıçrıyorum, düşüncelerim söner gibi olup yeniden tutuşuyor, kendi sesimi duya duya dalıp gittim sonunda.

Tamsi için ayrıca konuşmamız gerekiyor, onunla ilgili tavrımı neden değiştirmem gerektiğini anlayamıyorum, içimi yakan duyguyla baş edemediğim oluyor bazen. Kaplan'ı arayıp durumunu sormayı ihmal etme lütfen, çizdiği son hikâyede neden söz ettiğini aceleden yazamadım sana. Kaplan ona gereğinden fazla şey anlatıyor sanırım, Takviye'yi çiziyormuş gibi geldi bana. Merak edip bakmak istersen Edinburgh raporum Pervin'in eline ulaşmış olur bugün, söz verdiğim gibi uçakta yazdıklarımı gönderiyorum sana. Kaplan'la konuş mutlaka, hafife alma söylediğim şeyi, Takviye'yle ilgili sıkıntılarını Tamsi'ye yansıtmaktan vazgeçsin. En son ne zaman görüştünüz onunla? Anladığım kadarıyla dostluğuna ihtiyacı var, kime aitti o dize Raşit, bir aralar dilinden düşmezdi hani hiç, "Mutlu örgüt yoktur." Yalnız bırakıldıklarını düşünmeye başlayan elemanlar, kendilerini kullanılmış hissederler sonra, hoşça kal şimdilik.

Zihnim öyle hareketliydi ki ikindiye doğru uyuyabildim ancak, başım gürültüler içinde çırpınıp durdum, ok hızıyla beynime saplanan düşünceler şakaklarımı delip dışarı fırlayacaktı sanki. Her görüşme sonrası iç düzenim bozuluyor.

Bütün yorgunluğumun göğsümün üst tarafına çöküp boğazımda ağırlaştığını hissettim birden, soluk alıp verene kadar kalbim üç-dört kez çarpıyor, ardı ardına sesler patlıyordu kulağımda.

Uyandığımda zihnim sakinlemiş, bütün o fırtınadan geriye hafif hafif uçuşan üç düşünce kalmıştı.

Tamsi'nin, yaşayıp gördüğü şeyleri farklı algılamasından doğan hafif hoşluk ve kendine özgü dilinden dolayı dışlanmasına izin vermeyecektim.

Raşit'e mektup yazmayı bırakacaktım artık, her şeyi ona anlatmak üzere yaşadığım duygusuna kapılıyordum çünkü.

Tijen'in fotoğraflarını kaldıracaktım göz önünden, her bakışımda ruhum onun ruhuyla bağ kurmanın yolunu arıyordu.

Raşit'ten Tamsi'yle ilişki kurma biçimim hakkında beni sorumsuzlukla suçlayan bir mektup almakta gecikmedim tabii ki, onun kesinlikle terapiye gitmesi gerektiğini, ilaçlarını kesmesinin doğru olmadığını yazıyordu bana. Kendi deliliğimi Tamsi'ye yansıttığımı, onun kafa dağınıklığından zevk aldığımı, saçmalamasını özgürlük sayıp ruhumu şenlendirdiğimi söylüyordu yine, yaptığım şeylerin Tamsi'de cinsel taşkınlığa yol açabileceğini hesap etmeliymişim. İçim ürpermedi değil aslında.

Tamsi ertesi sabah, kuşluk vaktine doğru elinde biri büyük biri küçük iki zarfla geldiğinde sevincimi hissettirmemeye çalıştım, geç kaldığı için meraklanıp huzursuz olmuştum oysa, uzun uzun yürümüş yine, bir çalının yanında soluklanırken üç kurşun kovanı bulmuş, heyecanlıydı çok.

"Çalının dibinde üç kurşun, izmaritler, boş bir sigara paketi vardı, kurşunları uzağa atıp asfalta indim, biraz yürüdüm senin eve doğru, bu defa da üç ezilmiş kedi ölüsü gördüm."

Pasaj olarak bunu da girecekmiş son serinin son hikâyesine, pasajın adını da kesinleştirmiş kafasında. – *3 Karşısında Yalnız.*

Motorla yola çıkmış olabileceği aklıma gelmedi, minibüs beklemektense vurup yürüdü diye düşünmüştüm, ufak bir kaza yapmış gelirken, Kaplan motoru aldırtmak için sanayiden araç göndertmiş.

İstemeyeceğini bildiğim halde ona birlikte kahvaltı yapmayı özlediğimi söyledim ve yine bakışlarını kaçırıp duymazlıktan geldi beni. Kapıda konuşup bahçede dolandık biraz, bulduğu üç kurşun, gördüğü üç ölü kedi, aklıma saçındaki üç beyaz benekle muavin çocuğu getirdi, ağlayan yüzünü çevirip hızlı adımlarla kayboluşu geldi gözümün önüne, ondan söz ettim Tamsi'ye, dikkatlice dinleyip, "Kızılyalı hattında çalışıyorsa bulurum ben sana onu," dedi, "ama karşılığında iPod isterim."

"Led Zeppelin mi dinleyeceksin?"

"Klarnet dinleyeceğim, ama o da olur, Led Zeppelin de dinlerim."

"Adı Karaca çocuğun, senden bir-iki yaş büyük, şoförlerden biri annesinin intihar ettiğini söyledi, doğru mu bilmiyorum, upuzun kirpikleri var, saçında da üç beyaz benek, çizgi romanlarındaki kahramanlardan biri gibi, iyi arkadaş olabilirsiniz onunla."

"Arkadaş olmamız şart değil," dedi, "o tarafını sonra düşünürüz. Çocuğun fotoğrafını çekmişsiniz düpedüz baksanıza, içeri girmemekte haksız mıymışım? Kendimi sizden korumam gerekiyor, değil mi?"

Tamsi'nin getirdiği küçük zarfta Raşit'in Petersburg'a gidip gitmemek konusunda kararın bana ait olduğunu ama biletimin çoktan alındığını bildiren kısa mektubu, büyük zarfta olabilecek en ucuz biletler vardı. Yapacağım görüşmenin Takviye için öneminden söz ediyordu tabii ki, Cehil'deki işletmeyle ilgili tek kelime yazmamıştı. Beni anlayıp söylediğim şeylere hak verdiğini düşündüm doğal olarak, ne yazık ki öyle değilmiş.

Kapıda ayaküstü dalıp durgunlaşınca, Tamsi kendi-

siyle ilgili bir sıkıntı yaşadığımı düşünmüş olacak, "Söylediklerimi yanlış anlamayın, her şeyi yaşayıp öyle gidin dünyadan," dedi.

"Yo, içinden geldiği gibi konuşabilirsin benimle," deyip gülümsedim hafifçe, "öyle gideyim dünyadan, öyle gideyim, özlersin beni Tamsi."

"Analizimi hoş görün, hep gülün, gerçekten," dedi, "saçlarınızı da kısa tutun böyle. Sizin terapistiniz olabilirim."

"Olur musun terapistim?" deyip elimi omzuna attım, "Olur musun Tamsi?" Söz işlemiyor kulağına, şimdiden yaz havasına girip parmak arası terlik giymeye başlamış, kask filan takmadan terlikle motor kullanmak gençler arasında moda mıdır, bilemiyorum, uyaracaktım vazgeçtim, boynunu kısıp elimin altından sıyrılmaya çalışarak, "Dükkân sahibinin portresini yapıp karşılığında kazandım bu terlikleri, kopacaklar diye çok korktum o yüzden, ayağımda ters döndüler birden," dedi.

"Gir içeri, kahve yap kendine, ben dışarıda takılırım o arada," diyecek oldum ama gün ışıyana kadar *Yalnızlık Tarihi*'yle uğraşmış, uyur kalırmış içeride. "Tamsi kaldırırım seni uyursan!"

"Kendi işinizle ilgilenin siz, götüreceğim bir şey varsa verin hemen kaçacağım, uğraşmayın benimle," dedi, böyle işte, geldiği gibi gitmesi gerekiyor.

Raşit'le yazışmayı kestiğimde Tamsi'yi bu sıklıkta göremeyeceğimi düşünüp hüzünleniyordum tabii ki, yanı sıra yola kadar sessizce yürüyüp gönderecek bir şeyim olmadığını, para konusunda anlaşabilirsek bahçenin toparlanması için kendisinden yardım isteyebileceğimi söyledim ona, kapıdan dışarı süzülünce dönüp anlamlı anlamlı baktı yüzüme.

Raşit'in kutsal emanetlerini geri göndermediğime pişman oldum sonra ama aklıma Cehil'e gitme ihtimali-

mi saklı tutmak istiyor olabileceğim geldi ve duyduğum pişmanlık korkuya dönüştü birden. Raşit'i iyi tanıyorum artık, Takviye'nin teklifini beklettiğimi düşünüp bundan Nevres'in yanına gitmek isteyebileceğime dair bir anlam çıkaracağını biliyorum. Şömineye odun taşırken dat ağaçlarının kokusu karıştı nefesime, Christa'nın ateşin karşısındaki kanepesine uzanıp insanın kendi düşüncelerinden, davranışlarından sürekli kuşku duymasından daha acı verici bir şey olamayacağını geçirdim aklımdan. Dumansız çıtırtısız havayı kaplayan bir sesle, "Kayıp dakikalarını geri kazanabilirsin ama sevinmek için uğraşmıyorsun hiç," dedi Arabacı.

"Gitmek istemediğimiz bir yerin arzusu neden uyanıyor içimizde?" diye soracaktım ama yutkunup vazgeçtim.

Petersburg'a gidecektim belli ki, öyle görünüyordu, bu kararı vermemde Tamsi'yle ilgili hissettiğim suçluluk duygusunun da etkisi oldu bir parça.

Onu yolcu ettikten sonra Tijen'in fotoğraflarını kaldırmak için yatak odama çıktım, tuvalet masamın üstünde yıllardır duran çerçeveyi elime aldım. Tijen dirseğini sandalyenin koluna dayamış. Bileğinden zarifçe bükülüp papatya yaprakları gibi açılmış eline takıldı bakışım, iki parmağının arasında kısa metal ağızlıklı sigarası. Ağzından savurduğu duman yüzünü yarı yarıya örtmüş, "Gördüğün gibi işte yarım yaşayacağım, bu kadarcık," der gibi. Hastalığının son döneminde onu güzel resmetsin diye sokak ressamını gizlice tembihleyişim, resmini eline alıp şaşkınlıkla, "Ben bu kadar güzel miyim?" deyişi, şifa niyetine çitlediği kabak çekirdeği, ay çekirdeği, karanlık çöker çökmez kendini sokağa atıp barlarda sabahlayışı, dayanılmaz sevişme isteği, o son öfke nöbetleri. Her şeyi ta başından ince ayrıntılarına kadar hatırlayarak fotoğ-

raflarını kaldırdım birer birer, babamın Nürnberg'den ona gönderdiği kartpostalları ne yapacağımı bilemez halde, ağlayarak evin içinde gezindim bir süre. Çocukken Tijen'le bana hikâye kitapları alırdı babam, kartlardan biri o kitaplardan birinin kapak desenini getirdi gözümün önüne, *Üç Arkadaş* ikimizin de en sevdiği hikâye kitabıydı, o kitabı hatırlatan kartı ayırıp ötekileri hızlıca paketledim fotoğraflarla beraber.

Renkli kukuletası olan bir ressam ormanın kıyısında, şövalesinin önünde, arkası bize dönük olarak durmuş resim yapıyor, ağaçların ışıklı gölgesinde seçilen üç hayvan.

Kartın arkasında babamın soluk mavi elyazısı okunuyor.

Hayat kurtarma gücü, yaratma neşesi, kaçma cesareti.

Çocukken ormanda yaşayan üç arkadaşın ne anlama geldiğini bilemediğimiz üç ayrı özelliğini tekerleme gibi söyler dururduk gülerek.

Tijen'in memesinin alındığı klinikte ameliyat öncesi tuhaf biçimde uçuyordu kafamız ikimizin de, öyle yoğun duygular içindeydik ki, ölüm aklımızdan bile geçmiyordu, geçse bile şakasını yapıyorduk karşılıklı, hapishaneden çıkmış olmasının sevinci taşıyordu içimizden. Doktorlar yasakladığı halde gizlice ona sigara, çakmak taşıyordum. Tijen hep o yaprakları seyrelmiş sonbahar ağaçlarının altında sigara tüttürürken geliyor gözümün önüne, solmuş akasyalar, kuru kızıla dönmüş meşeler. Yattığı odanın penceresinden uzun kestane ağaçları görünüyordu. Çok daha önce kaldırmalıydım fotoğraflarını ama yapamamıştım bunu, Raşit'in söylediği gibi, her şeyin bir olabilirlik zamanı var.

Raşit zorladığı için birkaç yıl önce bahar ortası Cehil'e gidip Nevres'i ziyaret etmiştim. İşletmeyi büyütüp markalaştırmak için ondan daha çok kafa yorduğunu, biyoteknolojik seraların, klonlama ünitesinin aslında kendi fikri olduğunu, aylarca uğraşıp projeyi hayata geçirerek resmî kurumlardan onay aldığını, kredi sağladığını söyleyerek trene bindirmişti beni. Devrim niteliğindeki bu pahalı yatırımın çürüyüp gitmesine içi el vermiyordu, iki çağdaş insan olarak dostluklarını sürdürebilirlerdi pekâlâ.

Ne var ki Nevres adını bile duymak istemiyordu onun, Raşit'in dönmesine izin verecek olursa işletmenin Takviye'nin çiftliği haline geleceği apaçık ortadaydı. Öfkeden titreyen bir sesle Pervin'i çekip kaldıramayacağını söylediği için barışmaları konusunda ısrar edemedim pek fazla, Pervin'le Raşit'in beraberliğini benim de aklım almıyordu doğrusu.

Söz ikisinin ilişkisine gelince Takviye hakkında konuşmaya başladık ister istemez, "Benim aile işletmemi eleştiriyorlardı, şirket kurup devrimciliği meslek haline getirdiler," dedi. Tijen'i andık birlikte sonra, talihsiz biçimde yakalanmasını, o mücadele ruhunun nasıl da uçup gittiğini konuştuk onunla. İşletmedeki klonlama ünitesi Raşit'in ısrarı üzerine kurulmuştu, doğruydu bu söylediği, o gittikten sonra çoğaltma işlemlerine bir türlü hâkim olamamıştı Nevres ve ünite atıl kalmıştı uzun süre. Yurtdışına kolay çıktığımı biliyordu tabii ki, eskisinden çok daha sık gittiğimi, konuyla ilgili beni bilgilendirirse araştırabileceğimi söyledim ona, İtalya ve Almanya'dan cihazlar getirmesi gerekiyordu. Benden yardım istediği için onun adına birkaç firma temsilcisiyle görüşme yapmıştım. İşletmeye eleman alma işiyle Raşit'in ilgilendiğini, tekniker olarak genç güzel kadınları seçtiğini, kendisini bir kez değil, birçok defa aldattığını söylemişti bana, işletmede çalışan temizlikçilerin bile durumu bildiğini, ar-

kasından konuşup gülüştüklerini. O sıralar üzüntüden soluk almakta bile güçlük çektiğine tanıklık ettim, acısını hafifletmek için ipekböceği beslemeye başlamıştı, kendini tümüyle ipek üretimine verecekmiş gibi görünüyordu, sonraki yıllarda ağırlıklı olarak fidancılığa yöneldi.

Aradan epeyce zaman geçtikten sonra, klonlama işini sürdürmeye karar verip Almanya'dan cihazlar getirttiğini, üniteyi canlandırıp büyüttüğünü yazdı bana, ilgimi çekmeyen bir konu olduğu için heyecanlanamadım pek. İlgisizliğimi hissettiğinden mi bilemiyorum bir daha yazmadı, anlatılanlardan GDO'ya karşı etkili bir çözüm olduğunu düşünüp elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışmıştım Nevres'e ama klonlama işinin söyledikleri kadar masum olmadığını öğrendim sonra tabii.

Raşit'le Petersburg'a gitmeden birkaç gün önce Christa'yla seramik çalışıp onun yokluğunda kendisine çömlekçi atölyesi kurarak birçok kişiyi toprakla kaynaştıran ortak bir dostumuzun sergi açılışında buluştuk. Christa gibi seramik çiçeklerle süslü renkli bir taçla karşılıyordu sergisine gelenleri. Anneannemin özlemiyle doldu içim, Raşit'le bir köşeye çekilip eski kederli günleri hatırlayarak konuşmaya başladık işte, son gördüğümden beri az daha solmuştu sanki, yanakları içeri göçmüştü. Gözlerinde ince bir ışık parlıyordu yine de, Nevres'in işletmesinin ele geçirildiğini söyledi bana.

"Tekniker genç kadınlar tarafından mı?" deyip güldüm.

"Güvenlik şirketinin adamları tarafından. Nevres'in desteğe ihtiyacı var," dedi. "Durum ciddi görünüyor bölgede Asistan, Takviye'nin çıkardığı ruhsat sahası haritasını göndereceğim sana. Ben oradayken kapatılan arazideki eski madeni yeniden faaliyete geçirmek istiyormuş

birileri, Nevres'i ortadan kaldırmayı bile düşünebilirler."

"Beni ölüme göndermeye niyetin var yani," dedim soğuk bir sesle.

"Şu aşamada Cehil'e girebilirsen sen girersin ancak, kuşku duyacaklarını sanmıyorum, az çok tanıyorlar."

"Zaten Nevres de sizden kimseyi işletmesine sokmaz. Bilemiyorum, düşünürüm Petersburg'da, yüksek-lerde bakarım içime," dedim. "Hayattaki en büyük pişmanlığın bu senin değil mi? Nevres."

"Bundan söz etmeyelim artık, bana niye mektup yazmayacaksın, onu konuşalım," dedi.

"Öyle derin bir sebebi yok, yaşadığım şeylerin üstüne gölgen düşüyormuş gibi geliyor, araya sözcükler, düşünceler giriyor, sana içimden sürekli laf yetiştirdiğimi fark ettim, yorucu oluyor benim için."

"Yaşayıp gördüğün şeyleri bir başına göğüslemekten daha iyi değil mi? Dostluk böyle bir şey zaten, ben de bir şeyleri yaşarken senin adına da yaşadığım duygusuyla sevinip mutlu oluyorum."

"Düşüneceğim bunu da, elim tutulmazsa yazarım," dedim. "Cehil'e gidecek olursam Tamsi'nin benimle gelmesini istiyorum, biliyorsun onun sorunu yalnızlık, tasarlayıp çizdiği hikâyeler terapiden kat kat daha iyileştirici bana sorarsan."

"Gelmek isteyeceğini sanıyor musun peki?" dedi, "Gelmez seninle."

"Bir şey var aklımda, olabilirse geleceğini düşünüyorum," diyerek Kızılyalı otobüsünde karşıma çıkan muavin gençten söz ettim kısaca, ihtiyaç molasında konuşmak için yanına koşup yakalayamadığımı, sonra adını öğrenebilmek için nasıl uğraştığımı anlattım çarçabuk. "Görür görmez Tamsi geldi aklıma, sanki onun gibi sakınıyor kendini, ifadeleri tıpatıp aynı."

Acı bir tebessümle başını ümitsizce sallayıp, "İnanamıyorum, o muavinin Tamsi'nin yalnızlığına çare olabileceğini sanıyorsun, öyle mi?" dedi.

Ne düşünürse düşünsün, izini sürüp bir yerlerde bulacaktım o çocuğu kesinlikle, Kızılyalı otobüsünde onu gördüğüm sabahtan beri aklımdan çıkmıyordu, Tamsi'yle ikisinin Cehil'e birlikte gelebileceklerini umarak sürekli hayal kuruyordum hem onlar hem kendi adıma, Raşit'e söylemedim bunu tabii ki.

Sergiden birlikte çıkıp Kızılyalı sahilinde yürüdük biraz, ayrılırken, "Hayattaki en büyük pişmanlığım sensin Asistan, merak ediyorsan," dedi, "çocukların sırtından gençliğini geri kazanmaya çalıştığını gördükçe..."

"Sen öyle düşünmeye devam et," diyecekken sustum, ruhumdaki kamaşmayı, o nefes yanmasını sözler taşıyamaz.

Yola çıkmadan Tamsi'yle kapıda, orkide ağacının altına iki sandalye çıkarıp konuştum bir süre, Karaca'yı mutlaka bulması için sıkı sıkı tembihledim onu, döndüğümde bir teklifim olacaktı ikisine de.

Raşit gibi, "Tamamdır Asistan," dedi bana.

"İçimden bir ses iyi arkadaş olacağınızı söylüyor sahiden."

"Kimseyle kolay arkadaş olamayacağımı biliyorum, üzülmüyorum bunun için artık."

"Olumsuz düşünceler yükleme kendine, bilemezsin ki Tamsi."

"Çok küçüktüm anladığımda, ilkokuldan beri biliyorum, defterime sınıftaki çocukları çiziyordum hep, yüzlerini değiştirdiğim için arkadaşlarım beni sevmiyordu."

"Ben senin 'Karabasanlara Karşı Yalnız' hikâyeni merak ediyorum asıl, o nasıl gidiyor? Bitirebilecek misin

ben dönünceye kadar? Takviye'ye benzer bir oluşumu anlatıyorsun hani..."

"Galiba iyilerin hepsi ölecek, ölmeyenleri de içeri atacaklar."

"Romanı tasarlayıp çizen sen değil misin, kurtar hepsini, kötüler kazanmasın, öldürme iyileri."

"Ben çiziyorum ama kimin tasarladığı meselesi karışık. Milyonlarca ses doluyor kulağıma, hangisinin üste çıkacağını yazarken öğreniyorum ben de."

Havalimanına giderken öfkeden boğazım kapanıyordu, soluk almakta zorlanıyordum, takside olsam sürücüyle kavgaya tutuşurdum kesinlikle. İstanbul ve Kişinev aktarmalıydı Petersburg biletim, İstanbul'a gece son uçakla gidip havalimanında bekleyecektim epeyce, sabah yedi elliye kadar. Pervin arayıp Takviye'den bir arkadaşın beni dışarı çıkarabileceğini, istersem onun evinde dinlenebileceğimi söyledi ama yük olmak istemiyordum kimseye, iç hatlardan bavulumu alıp dış hatlara geçecektim, gece yarısını bulacaktı bu zaten, sonra bir kafede oturup oyalanabilirdim. Kişinev'de de dört saat bekleyecektim ayrıca, Petersburg'a ikindiye doğru ulaşmış olacaktım tahminen.

Kızılyalı'dan geçen son otobüsle merkez otogara gidip havalimanı servisine bindiğimde gece koyulaşmıştı çoktan, virajdan viraja dönerek gözümü alan ince ay, yıldızlar, Arabacı'nın sesiyle titreşiyordu artık: "Giden tel gibi geriliyor, koptu kopacak." Karşılaşma ihtimalimiz zayıf olmasına karşın kalbim heyecanla çarpıyordu, servisten indiğim anda korku kapladı içimi, yuvalarına sabitmişçesine dümdüz bakan gözlerine yakalanacaktım sanki, uzun bacaklarının üstünde bana doğru eğildiğini görüp oracıkta soluverecektim. Bavulumu kaptığım gibi

terminalden içeri sürükleyip soluk soluğa koşmaya başladım, ince toz tabakasıyla kaplı granit zeminde ayak izleri ışıyıp gidiyor. Tadilatın sürdüğü bölümler perdelenip karartılmıştı, loş koridorlardan arkamdan bir el uzanacakmış gibi ürpererek geçiyordum, silik gözlü müşteri temsilcisi biletimi görmek için peşimi kovalıyordu sanki. Havalimanında başım öne eğik dolaştım, güvenlikçiler arasında beni tanıyanlar olabilirdi.

İstanbul uçağında yanımda genç bir çift vardı, felaket gürültü çıkarıyorlardı, kadının telefonundaki fotoğraflara bakıp gülüyorlardı durmadan. Sarhoş olduklarını düşünerek ilgisiz kalmaya çalıştım, kadın ince burun sesiyle bir kahkaha koyuverip genç adamın omzunu yumrukluyordu sürekli. "Ne diyorsun, ne diyorsun, ne diyorsun!" Genç adam şakacıktan kolunu ısırıyordu kadının, dayanılmaz bir çığlık koparıyordu kadın.

Sinirden dişlerim kitlenmiş halde indim uçaktan, bavulumu alıp dış hatlara geçtiğimde içimden kızgınlık taşıyor, gözlerimden öfke fışkırıyordu, kendimi kaybetmemek için pasaport kontrolünden sonra oturduğum kafede defterimi kalemimi çıkarıp yazmaya başladım, *"Sedra'yla yaptığım görüşmenin duygusu tümüyle silinip gitmişken Arabacı'nın sözleri zihnimde neden yankılanıp duruyor?"* Öyle dalmışım ki, başımı kaldırdığımda karanlık maviye dönmüş, doğacak sabahın pusu kaplamıştı havayı.

Uğultuyla gürültü arasında, yine o sınırdayım Raşit, kulağımda patlayan yer gök çağıltısını keşke sana da duyurabilsem ama düşünerek hissedebilirsin belki, ağaran güne bakıp ses emici plakalar, tavan kaplamaları olmasa uçağa binebilir miydim diye soruyorum kendime, camla çevrelenmiş mavi ışıklı bir platformda sergilenen arabayı yıkayıp parlatan özel temizlik görevlilerini seyrederek çayımı yudumluyorum şimdi. *İletişim bilgilerini bırak,*

seni benzersiz sürüş keyfiyle tanıştıracağımız ânı bekle. **Yalnız genç kadınların ellerinin arasında ışıyan telefonlara eğildikleri geceyi geride bıraktık, elma dişleyerek sallana sallana boş bir tekerlekli sandalyeyi sürükleyip götüren görevliyi izliyorum. Birazdan çıkış kapısına gideceğim, yolcu salonları dolup taştı, gece yarısı içeceklerinin üstüne eğilmiş, cam parıltısıyla bekleyen bardak yüzlü insanlar cesaretle kapılara koşturuyor... Kişinev'de dört saatim var Raşit, havalimanı kent merkezine yirmi dakikaymış, çıkıp bir yerde şarap içerim belki.**

Az bir gecikmeyle kalktı uçağım, üstüme gecenin yorgunluğu çökmüştü. Sabah ışığında, denize atılmış sardunya yaprağı gibi görünen sararmış adalara bakarak Arabacı'nın söylediklerinde gelecekle ilgili bir imkân görüyor olabileceğimi düşünüyordum. Ölüm kadar güçlü bir değişimden söz ediyordu sanki, kendimi uyanık kalmaya zorlayarak kayıp dakikalarımı geri kazanmaya çalışacaktım. Aklıma Raşit'in söylediği şey gelince başım bulutlanıverdi birden, yazıp söylediğim halde Tamsi'ye düşkünlüğümü saçma şeylere yoruyordu.

Aşağılarda kireç yatakları, taşocakları, keten beyazı oyuklar... Nürnberg'e mi dönecektim yoksa? Tijen'in ölüm yatağında son bir sigara içmek için doğrulmaya çalışıp, "Beni köye götür, annemle babamın yanına," deyişini unutacak mıydım? Bütün sevdiklerimin mezarı Kızılyalı'dayken?

Çocuk bir ressam çizmiş gibi sarı yeşil, pembe kahverengi, bej tarlalar, uçak bulutları savurarak yükseldikçe yol yol akıp küçülüyordu. *Do not walk outside this area.*

Cam kenarındayım yine, orta koltuk boş kaldı. Koridor ağzında genç bir adam oturuyor, heyecanlı, kıpır kıpır, parfüm kokuyor, yırtık kot, buruşuk gömlek, spor ayakkabı. Yüzümü ondan tarafa her dönüşümde beni

başıyla selamlayıp gülümsüyor, Misal yaşlarında var yok. Kurabiye ikram ederek kendini tanıttı sonunda, adı İlyas'mış, tesisatçı, Air Moldova'yla bu üçüncü uçuşu olduğu için ikramın yetersiz olduğunu biliyor, sırt çantasını yiyecekle doldurmuş.

"Bizim peder maceracı, deniz adamı, balıkçı. Marmara'da, Ege'de bilmediği koy yok, tekne tekne dolaşmış adaları. Bir Rum arkadaşı varmış, ikiz gibilermiş onunla, aynı günlerde baba olmuşlar, ikisinin de oğlu olunca aynı ismi koymuşlar: İlyas, çok sevdikleri Laz bir kaptan varmış, onun adıymış. Rum arkadaşı da İlyas Kaptan da genç ölmüş, ben adaşım olan o çocuğu hiç görmedim, merak ediyorum tabii, belki o da merak ediyor beni."

Kız arkadaşı Aliana'yla buluşmak için gidiyor, bir gönül kırgınlığı oluşmuş, kendini kayınvalideye affettirebilirse evlenecekler. Hediye olarak altın bilezikle kolye götürüyor Aliana'ya, kayınvalidesine incili küpe, çıkarıp gösteriyor.

Uyku bastırıyor birden, inci ışıltısıyla düşen kirpiklerimi, omuzlarımı doğrultarak kaldırmaya çalıştıkça gözlerim sönüyor.

"Ne ödemişimdir kuyumcuya sizce, tahmin edebilir misiniz diye sorsam?"

Uykum açıldı birden Raşit, uçağın güneş altında soluklanır gibi sallanan kanatlarına bakarak bulutların üstünden mücevher ışıltısıyla geçmenin yüksek anlamını düşündüm.

"Bir içim su, benden bir karış uzun, mankenlere bin basar. Bizim patronun karısı Moldovalı, o aracılık etti, yakından tanıyor Aliana'nın ailesini, fakir sayılırlar, yüziki yüz euro bir şeyler göndermeye çalışıyorum ben, evlenirsek Türkiye'ye gelecek."

Çantasından Türkçe-Rumence konuşma kılavuzunu çıkarıp önceleri anlaşmakta biraz zorlandıklarını, birkaç hafta önce kursa yazıldığını, sözlükten pratik yaptığını söyleyip açıklamasını örneklerle desteklemeye koyuluyor, "Onların dilinde alo, bizde merhaba demek en basitinden."

Sessiz bir gülümsemeyle anlattıklarını dinlerken, "Siz İstanbul'da mı yaşıyorsunuz, Kişinev'de mi?" deyiverdi. "Petersburg'a gidiyorum," dedim, "Kişinev'de aktarma var, dört saat bekleyeceğim, hayır, İstanbul'da yaşamıyorum."

"Aliana arabası olan bir arkadaşıyla karşılamaya gelecek beni, çıkmak isterseniz, sizi de şehir merkezine atarız," dedi.

"A, iyi olur gerçekten," dedim ben de, "şu güzel şaraplarının tadına bakmak istiyorum, mahzenleri göremeyeceğim ama..."

"Mutlaka gezmelisiniz, muhteşem tesisler," dedi. "Kırk-elli kilometre, şaraplar güzel de erkekler bitik durumda, cümlesi sarhoş, kadınlar için üzülüyor insan onları görünce."

İlyas'la çıktık dışarı, Aliana yok, beklemeye başladık bir saat geçti ne gelen var ne giden. İlyas'ı nasıl teselli edeceğimi bilemiyorum. "Kişinev'den taşındılar geçen hafta, evi boşalttılar, zaten evde buluşmuyorduk hiç, ben geldiğimde iki-üç günlüğüne ev kiralıyorduk."

"Gelmezse nerede olduğunu bilmiyor musun, bulamaz mısın onu?" diye sordum.

"Hayır, bulamam," dedi bana.

"Dışarısı çok soğuk İlyas, ben içeri gireceğim," dedim, "biraz daha beklersem hastalanacağım, sen de bekleme boşuna, şehir merkezine git, kalacak bir yer bul kendine, sonra ustanı ararsın, ulaşmaya çalışırsın Aliana'ya. Ulaşamazsan da boş ver, evlenebileceğin biri değilmiş demek ki."

"Annesi zengin istiyordu, daha çok para göndermemi söylüyordu bana Aliana, düğün için bir kenara koyuyordum ama siz sıkılacaksınız içeride."

"Sıkılmam, hayır, yalnız vakit geçirmeye alışığım ben, sen kendine dikkat et. Çantandaki altınları gösterme kimseye," deyip içeri süzüldüm.

Artık sadece Raşit'e mektup yazmıyordum, içimden Arabacı'yla konuşuyordum, ona laf yetiştiriyordum sürekli.

Petersburg uçağında yine en arka koltuktaydı yerim, iki saat on dakika kadar havada olacaktım, bu kez yanım boştu, tek başıma uçuyordum. Yeşillikler arasındaki yerleşim bölgelerini birbirine bağlayan yollar kopacakmış gibi gergin görünüyordu, "Ancak uçağa binenler fark edebilir bunu," diyordum Arabacı'ya, "tüm insanlar bir araya gelip toplaşmak istiyor, bütün şehirler, kasabalar, köyler. Yolları daha da kısaltıp yaklaşmak, birleşmek istiyor, büyük ölüm şöleni için, mahşer arzusu! Hepimizde var o arzu, kıyamet arzusu!"

"Sen her şeyi anladığını sanmakta acele ediyorsun," diyordu o da bana.

Petersburg

Tahmin ettiğim gibi Raşit, Habil karşılamaya gelmedi, Pervin'e saygısı büyükmüş gerçekten, ona ne kadar değer verdiğini görmek için bavulumu aldıktan sonra bir saat kadar bekledim ama sezgilerim doğru çıktı ne yazık ki, artık kimseyi karşılamak için zaman ayırdığını pek sanmıyorum. Düşündüğünüzden çok daha fazla zengin olmuş, şoförünü bile göndermedi beni aldırmaya, çiseleyen yağmur kara çevirince paniğe kapıldım tabii, yerimden nasıl fırladığımı görmeliydin, *İzvinite, skajiti pajalusta gde etot otel.* Anlattıklarınıza inansam havalimanında geceleyecektim yine, az kalsın son servisi kaçırıyordum. Eskiden Pulkova'dan çıkmak çok daha zordu, neyse ki otobüs, metro, bir araçla şehir merkezine ulaşabiliyorsun şimdi, zaman ne tuhaf şey, bulutların üstünde gözlerim öyle tazelendi ki aradan yıllar geçmemiş gibi, son anda yakaladığım minibüs beni gençliğime götürüyor sanki, soluğum kesildikçe kar hızlandı, gece karanlığı koyu beyaza çalıyor, öğrenciliğimde fotoğrafını çektiğim siyah beyaz köprüler, ada yolları, kuleler, çat pat Rusçamla otel aradım bir vakit, *kak ya magu payti,* konuşma kılavuzumu yanıma alsam iyi olacakmış, aklımdaydı aslında ama evden çıkmak üzereyken Pervin aradı unuttum. Ben dönmeden anlat ona Raşit, durumları ka-

fasında doğru oturtamıyor, İngiltere'de zengin olmuş Türk'le Rusya'da zengin olmuş Türk'ü kafasında aynı yere koyup karıştırmasın öyle. Bana sorarsan Habil'le doğrudan iletişime filan geçmemiş, otel şehir merkezinde sayılır ama ortalık ıpıssızdı, kar altında sürükledim bavulumu, karanlık bir sokakta, eski bir taş bina, resepsiyon görevlisi yaşlı adam pasaportumu görünce mani söyler gibi Türkçe sözcükler sıralamaya başladı, "*Dada, Derya, Deyarli, Musofir,*" diye tekrarlaya tekrarlaya odama götürdü beni, Özbek'miş, iki basamak çıktık çıkmadık kulağıma, "*Noviy Russkiy,*" diye fısıldayarak yeni Rusları kötülemeye başladı hemen, güngörmüş eğitimli birine benziyor ama geçmiş olsun, Yeltsin'e daha çok sövecekler. Pervin benim için turşu kokan ucuz bir oda aramıştır eminim, bu kez ona rapor filan yazmayacağımı gayet iyi biliyor çünkü, görüşeceğim insanlarla ilgili eksik yanlış bilgiler verip sonra da benden mucize yaratmamı bekliyor. Gece yağan *mokriy Sneg!* kar fırtınasına çevirmiş, ah, bazı Rusça deyimler dilime nasıl da keyifle doğuyor, bu kar havasını özlemişim gerçekten, Petersburg'un baş döndürücü eskimişliğini, insanı sersemleten o ıslak genişlik hissini, taş, buz, kuğu, keder. Dışarı çıkmak için nasıl sabırsızlandığımı bilemezsin Raşit, Neva Nehri donmuş. Ah aşk, Leonid'le ilgili unuttuğum ne varsa canlandı zihnimde, Nürnberg'deki konservatuvar günlerimiz, hayallerimizin baş döndürücülüğü, gençlik heyecanıyla Petersburg'da yaşamaya karar verişimiz. Anlatmıştım sana, çar ailesinden geldiğini saklamıştı benden, birlikte Kopenhag'a gittiğimizde söylemişti bunu, aile apartmanının çatı katından İsveç'in ışıklarına baktığımız gece, hayat nasıl da acımasız, sevgilileri koparıp başka dünyalara savuruveriyor. Petersburg'a yerleştiğini öğrenince nasıl duygulandığımı hatırlıyor musun? Onunla buluşmak için buraya geldiğimde teklifini kabul edip

kalsaydım keşke, sızısını hep hissettim içimde, bildiğin o özlemle ezilip uyumuşum. Neyse bırakalım nostaljiyi, sabah erkenden elimdeki telefon numaralarını aramaya başladım, Habil'in şantiye müdürlerinden birine ulaşmayı başardım sonunda. "Durumu anlayamadım, konu nedir?" dedi adam. Habil'le buluşmak için geldiğimi, kendisinin bilgisi olduğunu söyledim müdüre, ben Habil dedikçe adam Habil Bey diye düzeltiyor. Gel de anlat ona Takviye'yi hadi. Merak etme Raşit, söz verdiğim gibi harfi harfine yazacağım her şeyi, resepsiyondan aradılar şimdi, beni görmek isteyen biri varmış...

Habil'den haber çıkacağını sanmıyordum ama kulağım telefondaydı yine de, hülyalı bir bekleyiş havası çökmüştü üstüme, merakla fırlayıp aşağı indim, lobide böğürleri içeri göçmüş, incecik bir genç bekliyor baktım, küçük dik kulaklı, yüzü kâğıt gibi bembeyaz, şaşkınlıkla soluklanıp geri çekildim ilkin, kurt yavrusuna benziyor çocuk, kafası kocaman işte, sonra garip bir biçimde takılıp kaldı bakışım, ürpertici bir sevimliliği var. Sarı gözlerini gözlerime dikip, "Sizinle ilgilenmemi istediler, HL İnşaat'tan geliyorum, vaktiniz varsa gezebiliriz," dedi bana, "Peter'de bir yıl Rusça okudum, adım Sezer, etrafı iyi bilirim."

Gülümsemeye çalışarak yanına sokulup, "Beni şantiyeye götürebilir misin şimdi, hemen?" diye sordum, "Habil'e ulaşmam gerekiyor, acele bulmalıyım onu." Çabucak çıkabilirsek vakit kazanmış olacağımı, sonra birlikte gezip dolaşabileceğimizi söyledim ona. Petersburg'u biraz biliyordum ben de, Gostiny Dvor'a gidip kehribar almayı düşünüyordum, eşlik etmek isterse ikimiz bir şeyler içebilirdik ardından, akşama Petrograd'daki eski Rus lokantasında ördek yiyebilirdik birlikte. Habil'e ulaşırsam programım değişebilirdi tabii ki, ama bir aksilik

çıkar da bağlantı kuramazsam üç gün Petersburg'da olacaktım daha, bu şehir bir başına dolaşanı ezip ufalar. "*Takın eldivenlerinizi, kulaklı şapkalarınızı zavallı insancıklar sizi, merhamet köprüsünün korkuluklarına yaslanıp dirseklerinizi demirlerin üstüne dayayın, gözlerinizi kanalın bulanık sularına dikip selamlayın hıçkırık meleğini!*"

"Vasilyevski Adası'nda da tarihî lokantalar var ama nasıl olduklarını bilmiyorum, hiç ördek yemedim, benim için pahalı," dedi. Yakası kürklü örgü kabanının fermuarının kapanmadığını, eski püskü botlarının bileğine kadar ıpıslak olduğunu görüp fark edene kadar Nevski Caddesi'ne çıkmıştık bile. Kaz tüyü parkam, *uşanka*'m, kolçağımla kendimi korumaya almıştım ama yine de soğuk işliyordu içime, bir an boş bulunup, "İstersen bildiğin bir yere gidebiliriz, sen ne yiyorsan," diyecek oldum. Hamburger, *blini*, muz yiyormuş sadece. "Muz çok ucuz burada. Rusya'dan ayrılacak olsam ben de sizin gibi ölmeden bir daha gelmek isterim, Peter'i gören unutamaz," dedi, iki elimle *uşanka*'mın kulaklıklarını çekiştirip duymazlıktan geldim söylediği şeyi, böyle eski şehirlerde insan olduğundan çok daha yaşlı görünüyor, bunu bildiğim için durmadım üstünde, incinirdim yoksa.

Yanaklarımdan yaşlar süzülmeye başlamıştı, soğuk gözlerimi yakıyordu, "Üşüyeceksin böyle, bir yere girip oturalım istersen," dedim, bakışıyla uzakları tarayıp burnunu boşluğa uzatarak, "Siz hastalanıp kalmayın da, metroya ineceğiz nasıl olsa, aşağıda ısınırım, soğuk bir şey değil benim için," dedi, "ağır gelen kar kokusu." Kar böyle rüzgârla yağıp savrulduğunda zihni bulanıyormuş hep. "Soluk alıp verdikçe burnuma açlık kokusu çarpıyor, takılmayın siz, devamlı olur bu," diye açıklamaya çalıştı sonra, havada koku filan yoktu bana sorarsanız. Bakışlarım yüzünde donup kalınca, "Burnum hassastır biraz. Aç olduğumu düşünmeyin yani, şantiyede atıştır-

dım bir şeyler," diyerek yün şapkasını çekip burnuna bastırdı. Sarıya çalan kül rengi saçları cansız, seyrek, omuzlarına dökülüp inceliverdi o anda, alnı hafiften açılmaya başlamış. Başını omzuma yaslayıp aklımdan geçeni okuyormuş gibi, "Saçlarım yazın kızıllaşıyor," dediği âna kadar her şey olağan görünmüştü bana. Şantiyeye gitmek için metroya bindiğimiz Nevski Prospekt'ten bir durak sonra beklenmedik bir kararla inip Moskova Tren İstasyonu'nda bulacaktım kendimi.

Sabah konuştuğum şantiye müdürünü etkilemek için gizemli bir hava estirmiştim, tehditkâr bir edayla Habil'in yerini söylemesini istemiştim ondan, soruma olabilecek en esrarlı biçimde cevap vermişti adam. Kulağına uzak sesler geliyormuş gibi ansızın başını geriye çevirip kar altında yalnızlaşan bir rehber göndermişti bana. Üşüdükçe rüzgâra arkasını dönüp bağladığı kalın deri kuşak –anlamam zaman almıştı bunu–, aynı mevsim içinde buluşup görüşeceğimizi bilmeden vedalaşacağımız karlı Moskova sabahına kadar düğüm tutmayacaktı hiç.

Altı yıldır Moskova'da yaşıyormuş Sezer, HL İnşaat'ın Petersburg bürosuna acil olarak ulaşması gereken bir dosya getirmiş, devlet bursuyla Peter'de Rusça öğrenip Moskova'da işletme okumuş, muz ve *blini* yiyerek, Moskova'da evi olmadığı için Habil'in şantiyelerinden birinde yatıp kalkıyormuş. Söylediklerinden çıkarabildiğim kadarıyla sabah konuştuğum Petersburg'daki şantiyenin müdürü, "Git, oyala," demiş ona benim için, Habil'in yakını filan olurum da azar işitirler diye korkmuş anlaşılan.

Habil'in bu ayları Kirov'da geçirdiğini, üstüne bir de Sezer'in ertesi gün akşam treniyle tekrar Moskova'ya döneceğini öğrenince Petersburg'da bir başıma kalmaktansa onunla gitmek daha anlamlı geldi bana. İstasyonda epeyce uğraşıp az bir fark ödeyerek plastkart vagonda

yan yana iki bilet bulabildiğimiz için mutlu olduk: 23, 24. Habil'e ulaşma imkânımız yoksa şantiyeye uğramamız gerekmediğini konuşup Gostiny Dvor'a gitmeye karar verdik, Sezer kehribarların plastikle sıkıştırılıp sahtelerinin üretildiğini, gerçeğini ancak bir Sovyet yaşlısından alabileceğimizi söylediği için çarşıda kehribar satan bir *babuşka* aramayı kararlaştırdık.

Bir şeyler içmek için Daça Bar'a doğru yürümeye başladığımızda rüzgâr sarpa sardı iyice, kar yukarı savruluyor, karanlık yağıyordu üstümüze sanki ayaklarımıza dolanarak koyulaşıyordu gece.

Daça Bar'dan sonrası biraz bulanık, Sezer'in bir ara kaybolup kaşla göz arasında tuvalette kafasını yıkadığı, ıslak saçlarla masaya döndüğü restorana isli balık ve kırmızı havyar yemek için gitmiştik sanırım, halka halka kesilmiş birkaç tabak soğan yiyip votka içtiğimizi, artık ona Sezoşka demeye başladığımı anımsıyorum. Yaşadığı sefaleti anlatışındaki neşeli hava dayanılmaz biçimde sarmıştı beni, saçlarını restoranlarda yıkadığı için sırt çantasında havlu taşıyordu sürekli, Varonej'deki arkadaşı Saşa dışında yaşadıklarını pek kimseyle paylaşmıyordu. Sezoşka'ya kaldığım otelde oda kiralayacak kadar param vardı neyse ki, şantiyeye dönmesi gerekmiyordu, dosyayı teslim ettikten sonra onlarla işi bitmişti, kalabilirdi otelde, serbestti artık.

Nevres için ısmarladığın kehribar kolyeyi dün aldım Raşit, sertifikalısından üstelik de, söylemedin ama onun için istediğini biliyorum, gerçi sertifikalılar da sahte olabiliyormuş ama satıcı güvenilir birine benziyordu, Sovyetler'i yaşamış yaşlı bir Rus kadın. Leningrad filan diyerek biraz yokladım alışveriş sırasında, renk vermedi *babuşka*, sadece yarı çıplak gezinen Rus kızlara ilgiyle baktığımı görüp, "Beğendin mi bunları, biz eskiden böy-

le giyinmezdik," dedi soğuk bir ifadeyle, eh işte, Yeni Rusya'ya karşı üstü kapalı bir eleştiri sayılabilir bu, daha fazlasını duymak zor, yabancılara karşı çok dikkatliler Petersburg'dan ayrılalı dört saat oldu, Moskova'ya bir o kadar daha yolumuz var. Sezer başını omzuna yatırıp uyudu, arada bir sayıklıyor, Habil'le ilgili anlattığı şeyler yüzünden benim uykum kaçmış durumda, Habil'in Romanya'dan büyük parayla geldiğini bilmeyen yokmuş burada, Rusya'da yaşayan Türkler için sır değilmiş bu, görüşme hevesim tümüyle söndü desem yalan olmaz. Moskova şantiyelerini arayıp gerekirse dolaşacağım hepsini, gerçi bulabileceğimden emin değilim ya neyse. Kürk ticaretinden kazandığı parayla servetine servet kattığından haberin var mıydı senin? İnşaat işine sonradan girmiş, HL Dikie Polya Kampany, biliyor musun bu şirketi? Bir Rus'la beraber kurmuşlar, ortağı olan adam Noviy Russkiy tabii ki, KGB'den filan olma ihtimalinden söz edip de canını sıkmak istemiyorum ama öyledir herhalde, *sincap, tavşan, tilki, samur, kunduz*... Habil, Kirov'daki samur kürk fabrikasında olabilirmiş, ayrıca kar sporlarına da meraklıymış. Geçen yıl kar motosikletiyle kaza yapmış, bacağı aksıyormuş o yüzden. Yarın uçak biletimi değiştirmeye çalışacağım Raşit, Moskova'da bir gün yeter bana, Arbat'ta iki-üç saat geçirsem tamam, ferahlarım. Ne yazık ki Sezer yanımda olmayacak, Don kıyısında bir pansiyona Türk müşteri götürecekmiş, böyle para kazanıyormuş arada, Moskova'ya gelen Türkler arasında revaçtaymış bu, buz tutmuş nehirde alabalık yakalamanın tadını almış bizimkiler. Koca kafasını omzuna yıkmış sayıklıyor şimdi, ilk bakışta kurt yavrusuna benzetmiştim onu, sahiden öyle, en masumundan ayrıca, uyumadan önce Moskova şantiyesinde Habil için konuşulanlardan söz etti bana, telefonunun ekranına çeşit çeşit kürklü fotoğrafını yerleştiriyormuş. Siz bayağı ya-

kındınız geçmişte değil mi? Ondaki hayvan derisi yüzme merakını fark etmemiş olman ne tuhaf...

Moskova'yı avucunun içi gibi biliyordu Sezer, şehri gezmek isteyen Türklere rehberlik yapıyormuş, Eski Arbat'a yakın bir yerde pahalı olmayan rahat bir otelde oda buldu bana. Otele yerleşir yerleşmez Habil'in şantiye müdürünü arayıp ulaşamadım önce, Pervin'in verdiği numara eski ya da yanlıştı. Sezer'den aldığım numaraları arayıp Habil'le görüşmek istediğimi, Tijen'in kardeşi olduğumu söyleyip otelin adresini ve telefon numarasını bıraktım, kendisinin bilgisi vardı geleceğimden, bir haber çıkar diye öğleye kadar bekledim otelde. Dönüş biletimi fark ödemeden değiştirebilmek için yarım gün uğraşıp vazgeçtim sonunda. Pervin'e söylenerek Pobeda Havayolu Şirketi'nin ofisini bulup kapılarını çaldık, Vnukovo'dan uçup İstanbul'da aktarma yapacaktım, ucuza yolcu taşıyan bir şirket olduğu için bileti değiştirmem söz konusu değildi, Sezer çevirmen olarak benimle geldi neyse ki, Varonej'e gitmeden bir şeyler içip vedalaşmak üzere Eski Arbat'a çıktık birlikte. Ayrılacağımız için hüzünlenmiştik doğrusu, bira içerek telaşlı bir konuşma tutturduk. Sezer'in telefonu çalıyordu sürekli, konuşmalarını dinlerken beklenmedik bir göz kamaşması yaşadım ve ikinci kayıp dakika da belleğimde canlanıverdi o arada. Edinburgh dönüşü uçağımız inişe geçtiğinde Misal kısa süreliğine uyuyakalmış ve korkuyla gözlerini açıp rüyasında kurt eti yediğini, kurt sütü içtiğini mırıldanarak bunu neye yormak gerektiğini sormuştu bana, kötü bir duyguyla ürpermişti zihnim ama susup geçiştirmiştim. Sezer soğuktan korunmak için sürekli Rus şapkası taktığını, saçlarının bu nedenle dökülmeye başladığını anlatıp aslında özgür olabileceği bir iş imkânı olsa Türkiye'ye dönebileceğini söylerken anımsadım

bunu birden, acınası bir yabanıllıkla başı arkaya düşmüştü o anda, bakışları boşluğa çekilmiş, burnuna dayanılmaz bir koku geliyormuş gibi gözleri kısılıvermiş. Aklımdan geçen şeyi silip unutmak istedim hemen, gelecekte bir gün Misal ve Sezer'in karşılaşabilecekleri düşüncesiyle ürperiyordum, hayal etmesi bile ürkütücüydü gerçekten. Varonej'e gece otobüsüyle gidecekti Sezer, vaktimiz vardı ama coşkulu bir huzursuzlukla birbirimizin sözünü keserek konuşmaya devam ediyorduk yine de. Ona yakınlarda bir Gürcü lokantası olup olmadığını sorup *haçapuri* yemek istediğimi söylediğim sırada telefonu bir kez daha çaldı ve geziyi iptal etti Türk müşteriler. Üzüntüden soluğu kesilerek, "Gürcü lokantaları pahalı olur," diyebildi, ağlayacaktı neredeyse.

Havası birazcık değişsin diye Tamsi'den söz ettim Sezer'e, tanışsalar iyi arkadaş olacaklarından emindim, aynı biçimde yalnızlaştıkları duygusu doğmuştu kalbime, yaklaştıkça uzaklığını hissettiğimiz canlı varlıkların soğukluğunu taşıyorlar. Beni müşteri olarak kabul edip Varonej'e götürmesi için epeyce dil dökmem gerektiyse de başardım sonunda, geceyi Moskova'da geçirip sabah erkenden yola çıkmaya karar verdik, otele gelip alacaktı beni.

Uyumak üzereyken odamın telefonu çaldı, benimle görüşmek isteyen biri vardı, hızla giyinip lobiye indim, Habil'in adamıydı gelen, "Raşit mi gönderdi seni?" diye sordu bana. "Habil onun Tijen'in hatırasına ihanet ettiğini söylememi istedi sana, örgütün paraları Raşit'te."

Sabah uyandığımda gördüğüm rüyanın duygusu boğazımda katılaşmıştı, Tamsi'yle Kızılyalı'daki evden kaçıp, Nürnberg'deki çocukluk apartmanımın parmaklıklarına tutunuyorduk, İstanbul Vişnezade'deki kiralık daireden Tijen'in fotoğraf albümünü çalıyorduk Sezer'le, Karaca fener ışığında yol gösteriyordu bize.

Rüyanın anlamı öylesine açıktı ki, Tijen'in ruhunu incitmeden, hatırasına sahip çıkarak Tamsi'yle Nürnberg'e kaçma isteğim yüzüme vurulmuş gibi yol boyunca yutkunup durdum.

Düşünebiliyor musun bunu, altı-yedi saat sürecek bir otobüs yolculuğu Raşit! Neden gitmek istediğimi soracaksın bana şimdi, verebileceğim mantıklı bir cevabım yok ama farkında olduğum bir şey var yine de, Takviye'ye para bulmak için ne zaman sizin zengin adamlardan biriyle görüşmeye gitsem hayatıma tek başına direnmeye çalışan parasız bir genç dahil oluyor. Bundan bir şey anlamamız gerekiyor mu sence?

Kirov'a gidip Habil'in karşısına dikilmeyi düşündüm tabii ki, düşünmez olur muyum!? Gece otelde Sezer'in *link*'ini gönderdiği bir videosunu izleyince ondan para almak hareketinizin ruhunu zedelermiş gibi geldi bana, *Sinema Paradiso*'daki öpüşme sahneleri gibi uç uca eklenmiş deri yüzme sahneleri... Seyretmek ister misin bilemiyorum, kürkleri için katledilen hayvanların dayanılmaz bir ümitsizlikle donup kalan gözlerine bakmaya cesaret edebilirsen kaydı duruyor bende. Habil'in nasıl bir doğasever olduğunu izleyip görürsün...

Varonej'den de uzakta, Sezer'in okuldan arkadaşı Saşa'nın köyü Zavatapol'a gittik. Pervin'e ve Raşit'e duyduğum öfkeyi hafifletmek için yol boyunca belli belirsiz seçilen ufka bakıp derin derin soluklandım, karlı düzlüklerden fışkıran kara çalıları seyretmekten yorulup uyumuşum sonunda. Gözlerimi açtığımda mor kızıl bulutlar akıyordu gökte, Sezer başını koridor boşluğuna bırakıp kendinden geçmiş.

Bir süre Cehil'de, Nevres'in yanında kalarak Raşit'le ilişkimi soğutabileceğimi düşündüm uyandıktan sonra,

yer değiştirerek aramıza mesafe koymak iyi gelebilirdi bana, hem de onların isteği doğrultusunda hareket etmiş görünecektim ama Çaredar'ın uyarılarından sonra yalnız gidemezdim o işletmeye.

Rüya beyazına çalan akşam ışığıyla otobüsten inip Saşa'nın abisi Valodya'nın Jiguli'sine bindik, konaklayacağımız pansiyon Saşa'nın muhtar olan babasının büyüdüğü eski bir köy eviydi. Hiç yemediğim kadar balık ve turşu yedim o akşam, ev şarabı içtim, Sezer *kuhnya*'da, *mutfakta* sızdığımı, *peçka*'nın *ocağın* üstünde Saşa'nın nenesinin uyuduğunu, ablası Maria'nın beni odama götürdüğünü söyledi sabah. Alacakaranlıkta uyanıp el yordamıyla pencereyi bulup perdeyi aralamıştım, uzay boşluğundaymışım gibi dünya öylesine uzaktı ki, ayılmaya çalıştıkça mavi beyaz bir bulanıklığa gömülüyordum, kapıyı açmak için epeyce uğraşıp dışarı süzüldüğümde ardı ardına patlayan tüfek sesiyle kar boşluğunu yırtan bir kadın çığlığı duydum, "Dima! Dima!" Paltosunun yakaları kalkık, kalpaklı bir adamın tüfekle karları savurarak eve doğru yaklaştığını görüp odama döndüm hızla, perdeyi aralayıp dışarı bakmaya korkuyordum, yatağa serildim boylu boyunca haykırışlar ve çocuk çığlıkları geliyordu kulağıma, "*Papa! Papa!*" Güçlükle doğrulup pencereye yürüdüğümde tüfekli adamın orta yerde sallandığını ve iki çocuğun ona doğru koştuğunu gördüm bu defa, bir aile meselesiydi anlaşılan. Cüssesinden Saşa'nın babası olduğunu tahmin ettiğim adamın doğrultulmuş bir tüfekle ağır ağır yürüyüp çocukları çağırışını, iki adamın bağırtısı arasında çocukların eve geri dönüşünü, Sezer'in, "Dima! Dima!" diye haykırarak bahçe çitini aşıp adamların arasına atılışını izlerken pencerede donakaldım, kavganın etkisinden olacak mutfakta üç saat süren coşkulu bir kahvaltı yaptık sonra, Saşa'nın ablası Maria'nın eski kocasıydı Dima, günlerce ortalıkta görün-

mediği oluyor, sonra tüfekle kapılarına dayanıyordu, bir yıl önce boşanmışlardı. Onca yolu sonsuz kar altında ayrılığın kederini duymak, Dima'nın vahşi yalnızlığını hissetmek için gelmiş olamazdım. Sezer'in iki tüfekli adamın arasına dalışını gördüğümde göğsüm kabarmıştı ama cesareti tuhaftı doğrusu. Daha da inanılmaz bir duyguya kapıldım gün içinde.

Kahvaltıdan hemen sonra Maria'nın yaşlı gözlerle cam sürahilerde masaya taşıdığı şarabını tadıp çığlıkları mırıltıya dönüştüren bir susamışlıkla kadeh kadeh içmeye başlamıştık. Sezer, Saşa'nın küçük kız kardeşi İrina'yla ahıra ineklere yem vermeye gidip dönmemişti, aralarında Rusça konuştukları için sohbete katılamıyordum ama anlıyordum sanki söylenenleri, bakışlarım benden kopmuştu *peçka*'nın üstündeki rafın kapağındaki boyamalar, saksıdaki kılıç çiçeği, büzgülü koltuk kılıfı, karlı düzlükler, dondurucu sis tabakası... Sezer'in Zavatapol'da beni öyle kendimle bırakışına şaşmıyordum nedense, ertesi sabah Moskova'ya dönmek üzere yola çıkacaktık, gün içinde müşteri programı neyse uygulayabileceklerini söylemiştim ona, buz tutmuş Don Nehri'nde balık avlamaya gidecektik.

Sezer'le İrina'nın dönmesini beklerken şaraptan başım ağırlaşmıştı, dinlenmek için odama çekilip uyukladım biraz, nehre gitmek üzere yola çıktığımızda konuşacak halim yoktu.

Buzda spiralle delik açıp oltalarımızı sarkıtmıştık ki, tüfek sesiyle sarsıldı ayağımızın altında donmuş nehir. Dima az ötemizde belirmiş haykırarak havaya ateş ediyordu. Maria abisi Voladya'yı belinden kavramış, buzun üstünde dönüp duruyorlardı... Dima tüfeğini ateşledikçe dalları yüklü çamlardan karlar düşüp patlıyormuş gibi ormandan sert uğultular yükseliyordu.

Unuttuğum Rusça canlanıp dile gelecekti sanki,

"*Ubiraysa atsuda, paşol ti, astav v pakoe,*" Voladya'nın, "Defol git," dediğini anlayıp yutkundum, soğuk bir yalnızlık kapladı içimi. Dima, bir tüfek patlamasının ardından havaya saçılan buz parçaları, fışkıran suyla nehre düşüp kaydı aynı anda. Saşa'nın babasının tüfeğinden savrulan saçmalarla omzundan ve göğsünden yaralanıp Don Nehri'ne gömülüverdi. Beni asıl çarpan duyup görmesem düşüncelerimin belki de başka türlü şekilleneceği o yürekten fışkıran Dima! haykırışıyla Sezer'in havaya savrulan buz kırıklarına, dallardan düşen karlara doğru uçarak koşması oldu, sonra balık avı, sauna, kapakları dantelli örtülerle süslenmiş tencereler, kâseler, her şey Sezer'in iki bacağını dua ediyormuş gibi göğe savurarak Dima'yı kırık buzların altından yukarı çekip kurtarışıyla anlamını yitirdi.

Sanırım o anda karar verdim buna, Cehil'deki işletmeye gidecek olursam Sezer'i çağıracaktım kesinlikle ama söz etmedim bundan ona hiç.

Cehil

Uçağım Vnukova'dan kalkacaktı. Sezer benimle havalimanına gelmek istiyordu ama buna gerek olmadığını söyledim, Arbat'ta biraz dolaşıp bulabilirsek tuzlu balık eşliğinde bira içmeyi teklif ettim ona, sorup araştırmamız gerekiyordu, bira olabilirdi tabii ki ama tuzlu balık her yerde bulunmuyordu, Tamsi'ye bir *uşanka* götürecektim. Varonej'e gitmeden ressamların sokağındaki bir tezgâhta gördüğüm küçük teneke parçalarının üstüne yapılmış manzara resimleri kalmıştı aklımda, Tamsi'ye birkaç resim seçip almak istiyordum, hiç aklımda yokken beyaz bir ağaçtan yapılmış hoş kokulu bir kuş satın aldım ayrıca, kendime söylemeye çekinsem de, bu kuşu Arabacı'ya aldığımı biliyordum, kuşu gördüğüm anda elim tezgâha uzanıvermişti. Raşit'e biberli votka götürmeye niyetliydim ama Sezer havalimanında bulabileceğimi söylediği için votkayı *free shop*'a bırakıp sonra da fırsat bulamadım ne yazık ki.

Terminalde uçuş kartımı almak için pasaportumu uzattıktan sonraki zaman kâbusa dönüştü benim için, "*Padajdi zdies!*" – "Burada bekle!" dedi görevli.

"*Skolka ya budu jdat?*" – "Ne kadar bekleyeceğim?" diye sordum ama yüzüme bakmıyordu kesinlikle.

"*V çem promlema?*" – "Sorun ne?"

"Ya ne haçu propustit samalet" – "Uçağı kaçırmak istemiyorum."

"V politsiyui skajiş!" – "Polise söylersin!"

Kenarda bekleyip sonra havalimanı polisinin peşi sıra yarı karanlık bir koridorda yürürken buldum kendimi, iriyarı kadın polisin ayak sesinden başka ses duyulmuyordu, bir de göğsüme çarpıp kulağımda patlayan kalp atışım. Bavulumu sürüklemekte zorlanıyordum, çantam omzumdan kayıp düşüyor, toparlanmaya çalıştıkça bavulu çektiğim kolum ters dönüp buruluyordu, düşmemek için yavaşlıyordum ve geride kaldığım için kadın dönüp soğuk bir sesle azarlıyordu beni, *"Davay davay!"*

Liman polisinin beni soktuğu oda kalabalıktı, bekleşen başka yolcular da vardı, Azeriler, Çeçenler, Suriyeliler... Polislerin kendi aralarındaki konuşmalardan anladığım kadarıyla pasaportumda giriş mührü yoktu. Beni önce Türkçe sonra Almanca sorguladılar, Kişinev aktarmalı Petersburg biletimi gösterip turistik bir gezi olduğunu, Rusya'da bulunmanın benim için nostaljik bir anlam taşıdığını vs. anlattım. Birkaç telefon konuşmasının ardından tek başıma bir odaya aldılar beni, Habil'in işi olmalıydı bu, başıma ne geleceğini düşünüp soğuk ürpertiler geçirerek oturdum oracıkta öyle. Sonra gürültüyle odaya giren bir polis elime pasaportumu tutuşturup uçağa binebileceğimi söyledi, beni ofise getiren kadın polis uçağa yetişmem için yardımcı oldu, son dakika soluk soluğa girdim kabine, Habil'in adamının Raşit için söylediği şeye inanmış mıydım? Hayır tabii ki, zehirlenmişim gibi soluğum titriyordu, bilemiyordum açıkçası.

2. Bölüm

Sarı Bulutlar Altında

Bir kez daha gökyüzüne çıktım ve yüzüm maviye kesti yine. Karlı düzlüklerde ışıyan nehirlere baktıkça gözlerim yükseklerin sevinciyle parlamaya başladı. Tek başıma arkalarda cam kenarında oturuyorum, yan sıradaki üç koltuk da boş üstelik, ayaklarımı uzatmak için kollukları kaldırırken Misal geldi aklıma, vazgeçip başımı cama yasladım yeniden. Dörtşehir'de inince Arabacı Çaredar'ı bulup konuşacaktım mutlaka, Arbat'ta dolanırken karar vermiştim buna, denk getiremezsem evinin kapısını çalacaktım, bagajında güğümle çeşmeye giderken yolu havalimanından geçtiğine göre yaşadığı köye ulaşmak zor olmasa gerekti. Kızılyalı trenine yetişmem gerekiyordu sadece, saati tutturabilirsem gerisi kolaydı.

Pasaportuma bakmak için çantama uzandım sonra, Petersburg'a giriş mührü vardı işte, şaşkınlıkla karışık bir huzursuzluk kapladı içimi, başımı bulutlara çevirip ürkütücü düşüncelerden sıyrılmaya çalışırken bu kez de derileri yüzülmüş hayvanların karlı düzlüklerde donmuş görüntüsü aktı gözlerimden. Pasaportumu çantama atıp arkama yaslandım, Habil'in adamının Raşit'le ilgili söyledikleri içime işlemişti. Tijen'in mırıltısı dolmaya başladı kulağıma, klinikteki ilk günlerinde, ziyaretine gelen yaşlı kadına örgütün parasının emin ellerde olduğunu söyledi-

ğini duymuştum, ülke içinde verimli yatırımlara yönlendirildiğini anlatmıştı ona. Günler önce Edinburgh'dan Türkiye'ye dönerken, Raşit'e Sedra'yla yaşadıklarımı yazdığım sırada birden anımsamıştım bunu, Misal'in yüzüğü çıkarıp göstermesiyle aklımdan siliniveren bir kayıp dakikayı daha geri kazandım böylelikle. Raşit bana Tijen'in ölümünden sonra para konusunda ona yanlış bilgi verildiğini açıklamıştı.

Cehil'e gidebileceğimi düşünüyordum artık, orada Misal'le karşılaşırsam şaşmayacaktım buna hiç ama aklıma getirmemeye çalışıyordum yine de. Çaredar'a çocukları yanıma alma planımı açıklayıp havasını yoklayacaktım, kendimin de onların da başını derde sokmak istemediğimi söyleyip Cehil'de benim için bir boşluk açılıp açılmadığını soracaktım ona. İçimde uyanan gitme arzusunu boğabilir miydim? O gücü nasıl bulacaktım peki? Oysa Kızılyalı'dan havalimanına geldiğimde onunla karşılaşabileceğimi düşünmek bile ürkütmüştü beni. Yolu uzatma pahasına dönüş için Pervin'e Moskova-İstanbul bileti almasını söyleyip ısrar etmiştim bunda, sonrasını kendim halledip İstanbul'dan Kızılyalı'ya otobüsle geçecektim. İsteğimi ciddiye alıp uğraşmış olduğunu sanmıyorum ama bileti değiştiremediğine seviniyordum şimdi.

Öğleüzeri pasaport kontrolünden sıyrılıp Çaredar'ı soruşturmak için dışarı çıktım. Kapıdaki görevliler adını bile duymamış gibi boş boş mırıldandılar öyle, beni müşteri sanıp bavuluma el atan taksi şoförü de tanımıyordu onu ne yazık ki. Kilometre hesabına vurup istediği paraya bakılacak olursa Turnadede pek yakın değildi anlaşılan, kestirmeden iç hatlara geçebilsem daha ucuza götürecek biri çıkardı belki ama tadilat sürüyordu daha orada. Düşünmek için bir su alıp duvar dibine çekildim, yorulup susamıştım çok, terminalin önündeki park alanında otogara gidecek servis araçları sıralanmış bekliyor-

du, taksiciler yolcu kapmaya çalışıyordu. O geceyi yaşamamış olsam dış hatlar terminalinde mahsur kalınabileceğine inanmazdım doğrusu.

Turnadede'de Çaredar'ı bulamayıp dönmekte gecikirsem Kızılyalı trenini kaçırabilirdim, üzülerek servis aracına sürükledim bavulumu.

Otogarda inip Aynos yönüne giden akşam trenine koştum, Kızılyalı'ya kadar bir saat kırk beş dakika yol vardı önümde. Tren hıncahınç doluydu, son anda yetişebildim neyse ki, gençlere bağıran bir yolcu sayesinde oturacak bir koltuk buldum kendime. Bavulumu koltuk arasına sokup başımı arkaya yasladım ve her şeyin ışığını solduran o bildik köhnemişlik hissiyle gözlerim kapandı.

Gecenin doğuşuyla eve ulaşıp bahçenin serin kokusunu soluyarak içeri girdim, Tamsi'nin desenlerle süsleyip kapı aralığından attığı not karşıladı beni: "Karaca'yı buldum, Asistan."

Bavulu kapı ağzında bırakıp elimde kâğıtla bahçeye süzüldüm, kafasında üç benek olan yan dönmüş erkek desenini fark edince yüzüme bir gülümseme yayılmıştı, göz yerine süpürge gibi fışkıran uzun kirpikler çizmiş.

Bahçenin karanlığında gezinerek Cehil'deki işletmeyi, Nevres'i düşündüm, Tijen'in ölümünden sonraki yıllarda birkaç kez gidip kalmıştım yanlarında. Raşit'le ayrıldıkları sırada beni kendine yakın bulup üzüntüsünü, öfkesini paylaşmıştı Nevres. İstesem kalabilirdim onunla, ısrarcı olmadan bana iş teklifinde bulunup düşünmemi rica etmişti, daha önce birkaç uluslararası şirkette çalıştığım için kabul edersem ikimiz açısından da bunun iyi bir işbirliği olacağına inanıyordu, yurtiçine yüklü miktarda meyve fidanı satıyordu, o arazide bölgede kalacak, ben yurtdışında yeni bağlantılar kuracaktım.

Tijen'in hikâyesinden dolayı kendimi Raşit'e ait hissediyordum o aralar, ister istemez ayağım kesildi zaman-

la, uzun aralarla yazışıp haberleştikten sonra gönül borcu duymaz olduk birbirimize.

İlişkiyi tazelemek için geçerli bir neden bulmalıydım her şeyden önce ama daha kararımı tam olarak vermiş değildim, kendimi toparlayabilirsem Yalı'ya yemeğe inip düşünecektim biraz. Yorgunluktan titreyerek eve girip şömineyi yaktım, ateşin sıcaklığını alnımda, göğsümde hissettiğim halde kalbim ısınmadı bir türlü, sanki kafamın içindeki düşünceler üşüyordu, dalıp uyumuşum bir süre, Çaredar'ın sesiyle kımıldanıp doğrulduğumda şömine yanıyordu hâlâ.

Arabacı, Christa'nın pembe cam avizesinin altında uçmak üzereymiş gibi kollarını açmış, uzun bacaklarının üstünde yükselerek, "Niye o çocuklar? Neden onlar?" diye soruyordu bana.

Gözlerinin ışığından korunmaya çalışarak, "O üç genç, çünkü..." diye mırıldanıp yutkunuyordum, dehşetli bir bocalamayla susup kalıyordum öyle.

Anneannem bir karar vermemiz gerektiğinde çocukluğumuza dönüp sevinçli anılara dalmamızı öğütlerdi Tijen'le bana, mutlaka o genişliği, ferahlığı duyarak kendimizle birkaç gün geçirmeliydik: "Siz oyun oynarken bırakın karar da çiçekleri böcekleri dolaşıp içinize doğsun..."

Sonra oturduğum koltuktan usulca kalkıp, "Çapraşık düşüncelerin etkisine girmek istemiyorum," diyordum ona, Christa üzülürdü çünkü, "tehlikeli olur benim için, duygu karmaşasına sürüklenirim." Bu kez de Arabacı ses çıkarmayıp susuyordu.

O akşamdan başlayarak Cehil'e gitmek üzere hem kendimi hem evi toparlamaya koyuldum, bavulumu yatak odama çıkarıp omzuma bir şal attığım gibi Kızılyalı sahiline yürüdüm, bir vakitler Christa'nın işlettiği Yalı Club'ta yemek yiyip gece koyulaşana dek oturdum tek

başıma. Christa kendi isteğiyle Nürnberg'de bir bakımevinde kalmaya karar verdi, yaşıyor ama hatırlamıyor beni artık. Annem, babam ve dedem babamın kullandığı otomobille Nürnberg'den Kızılyalı'ya gelirken kazada öldüler, buluşmamıza çok az zaman kalmışken, eve iki buçuk saat uzaklıkta. Dörtşehir Havalimanı kavşağını geçer geçmez otobanda kömür tozu taşıyan bir kamyonun altına girip sürüklenmişler. Babam makinelere güvenmeyen bir makine mühendisi olduğu için ne uçağa ne de başkasının kullandığı arabaya binerdi. Christa affetmedi onu hiç, babam arabayı o kadar hızlı sürerdi ki, çoğu kez Tijen ve benimle ayrı yolculuk etmek isterdi annem, uçağın çok daha güvenli olduğunu söylerdi hep. Tijen'le beni Christa büyüttü. Son olarak onun da belleğini kaybetmesiyle kimsesiz ve hikâyesiz kaldım tümüyle. Raşit'ten başka dünyada yakın olduğum biri yok. Tamsi var işte, dişlerimi sızlatan gülüşü ve yaşama coşkusuyla.

Hikâyemizi bilen insanlardan niye kaçtığımızı ya da onlardan niye kopamadığımızı düşünmek zorunda kaldım ne yazık ki.

Cehil'e gidip havaya hâkim olduktan sonra Tamsi, Karaca ve Sezer'i yanıma çağıracaktım hemen, delice bir karar vermiş olduğumun farkındaydım ama bu düşünce Çaredar'la çeşmeye tırmandığımız gecenin duygusuyla oluşmuştu bende. Kayıp dakikalarımı geri kazanmaya uğraşırken Tamsi'yi başka türlü kendime çekemeyeceğimi, yalnızlaştıkça elimin altından daha hızlı kayacağını görmeye başlamıştım. İnsan gittiği yere yarı silinmiş, karalama izleriyle boşlukta gölge gibi titreşen hikâyesini de götürmek istiyor. Raşit'in Takviye'yi kullanarak Cehil'deki işletmeye girmesine engel olabilirsem özgürlüğüme kavuşabileceğime inanıyordum, sonra da Tamsi'yi alıp gidecektim ama Nevres'in işletmesinde Sezer ve Karaca için bir gelecek görmesem karar vermekte zorlanırdım yine de.

Uyumadan önce Nevres'e bir *mail* yazdım, eğer hâlâ ipekçiliğe ilgi duyuyorsa ona sormak istediğim şeyler vardı, hatta Cehil'de biraz kalmak istiyordum yanında, uygun olup olmadığını bana bildirebilirse sevinecektim.

Sabah Tamsi geldiğinde çoktan kalkmış, yanımda götürmeyeceğim özel eşyalarımı kutulara yerleştirip kaldırmıştım bile, Raşit'e yazdıklarımı zarf içinde Tamsi'nin eline tutuşturdum, *uşanka*'sını ve aldığım resimleri verdim. Bahçede kauçuk ağacının altında oturduk bir süre, Karaca'yı nasıl bulduğunu anlattı bana, bilet satış yerinden telefon numarasını alıp aramış hemen, otogarda buluşup sanayide Kaplan'ın büfede takılmışlar bir-iki saat. Çok şey konuşmuşlar ama annesinin intiharıyla ilgili kaçamak laflar etmiş Tamsi'ye, aynı hatta çalışan Karaca adlı başka bir muavin daha olduğunu, onun annesinin intihar ettiğini filan anlatmış, durumu saklamaya çalışmasını doğal karşılamak gerekiyordu belki de. Akşamüstü Karaca'yı Yalı Club'a getirmesini söyledim, üçümüz birlikte yemek yiyip rahatça sohbet edebilirdik orada.

Bulutların gerginliğini atabilmek için epeyce uğraşmıştım ama göğün yükü üstümdeydi hâlâ, Tamsi'yle konuşurken bakışlarım yükseklere çekiliyor, omuzlarım çarpılıyor, boynum burulup bükülecek gibi oluyordu.

İkindiye doğru Nevres *mail*'ime yanıt verdi, "Yazdıklarını okuyunca birbirimizden böyle kopmuş olmamıza üzüldüm," diyordu, "hemen gelirsen böceklerin askıya çıkma (koza örme) dönemini görebilirsin, ipek çekmeyi de organize edebilirim senin için. Geleceğin günü bana önceden bildir mutlaka."

Nevres'e yazdım Raşit, yanına gitmek için bir nedenimin olması gerekiyordu, aklıma ipekböceği beslediği geldi. Hazırlanmam biraz zaman alacak ama tamamdır,

içim yatıştı merak etme beni. İsyanımda haklıydım o başka, onu soruyorsan her zamanki gibi planınız harika, sen kirazsın Pervin zeytin, vicdan yok sizde anlaşıldı, yaptığımız bütün tartışmaların üstüne bir tren yolculuğu çekip gideceğim buradan, hayatım şaşacaksa da ilk defa olmayacak bu...

Karaca, Misal'i otogarda bırakıp kendimi Kızılyalı' dan geçen Aynos otobüsüne attığım o sabahı anımsayabilmek için zihnini epeyce zorladı ama rastalı kız gözünün önünde belirdiği halde beni canlandıramadı. O tarihlerde işten çıkarılmıştı, bahçe temizliği, eşya taşıma vb. gündelik işlere gidiyordu. Kızılyalı'ya bağlı Buruncuk köyünde ahırdan bozma bir yerde kalıyordu, benzincide cam silen Tatar bir çocukla birlikte. Köy yarı terk edilmiş durumdaydı. Otobüs firmasından muavin arkadaşı onu bir temizlik şirketine yönlendirmişti, şirket sağa sola temizlik elemanı, boyacı, tesisatçı gönderiyordu, Takviye' yi bilmiyordu, duymamıştı hiç.

Tamsi acele bir şeyler atıştırıp sabah uğrayacağını söyleyerek kalktı, Raşit'e yazdığım mektubu eline tutuşturuverdim o arada, çizdiği hikâyenin sonuna gelmişti, bitirmek istiyordu artık.

Karaca'ya, yakında bir süreliğine Kızılyalı'dan gideceğimi, bahçenin ve evin toparlanması gerektiğini, benimle kalabileceğini söyleyip iş teklif ettim. Gideceğim yerde de bir yardımcıya ihtiyacım olacaktı büyük bir ihtimalle, sağda solda geçici işlerde çalışmaktansa...

Karaca benimle eve geldi, sabah erkenden işe koyulup bahçeyi toparlamaya başlayacaktı, otlar biçilecek, ağaçlar kireçlenecek... Tamsi'nin ona yardım edebileceğini söyledim, sabah geldiğinde kenara çekip durumu açmalıydım artık, gideceğimi söylediğimde ne yapacağını merak ediyordum... Karaca'yla kapı önüne

iki sandalye çıkarıp oturduk, üstümüze akşamın hafif, ılık karanlığı yayıldı, bahçeye yıldızların ışığı düşene dek konuştuk.

Buruncuk'taki ahırdan bozma evi nasıl bulduğunu, benzincide cam silen Tatar arkadaşı Aybek'le ilişkilerini anlattı bana. Aybek benzin istasyonuna yakın, işçilerin kaldığı bir pansiyonda yatak bulmuştu kendine ama onu bırakamadığı için mecburen yürüyordu Buruncuk'a kadar, minibüs köyün uzağından geçiyordu. Sonra muavinlerin çalışma şartlarının kötülüğünden söz etti biraz da, suçsuz yere atılmıştı işten, borç çıkarıp aylığının yarısını kesmişlerdi. Tamsi'nin sanayi bölgesinde bir odası olduğunu, ilişkilerinin durumuna göre birlikte de kalabileceklerini söylememek için zor tuttum kendimi ama Tamsi çizim işiyle uğraştığı için yalnız olması gerekiyordu.

Sabah Tamsi'nin ıslığıyla uyandım, toparlanıp bahçeye indiğimde kapı önündeki sandalyelerden birinde kederli bir sessizlik içinde oturuyordu. Karaca kaçıp gitmişti gece.

"Senden korktu herhalde, iPod işi yatmadı değil mi?" dedi. "Söz verdiğim gibi getirdim ben, kaçması ayrı şey."

"Gidip arayalım onu beraber, merak etme tutacağım sözümü," dedim.

Akşam Çaredar'ın hayalet sorusuna bulup veremediğim cevap dilime doğdu o anda, bana bir daha, "Niye o gençler?" diye sorup düşüncelerimi zorlayacak olursa Tijen'le tekerlememizi söyleyecektim: *kaçma cesareti, yaratma neşesi, hayat kurtarma gücü.*

Kayıkçılar Kahvesi'ne kahvaltıya inip sonra Karaca'yı bulmak için Buruncuk'a gittik Tamsi'yle. Eve girmeyeceğini biliyordum, üşüyecekti dışarıda, gece çiğ yağmıştı, otlar, ağaçlar, toprak ıpıslaktı.

Kahvaltıdan sonra Buruncuk'a gitmek üzere bir taksiye atladık, şoför köyün içine giremeyeceğini, yolun bo-

zuk olduğunu söyleyip köye yakın çalılık bir yerde indirdi bizi, Tamsi'yle yamaç yukarı vurup yürümeye başladık. Yol gittikçe daralıp ağaçlandı, birden Dat Geçidi'nin havası çarptı yüzüme, aynı koku, aynı dal çıtırtısı. Köyün yolundan sapmıştık anlaşılan, evlerinin çoğu terk edilmiş olsa da yolu böyle kapanmış olamazdı, yaşayan aileler vardı köyde, durup aşağılara bakarak soluklanırken yamacın tümüyle dat ağaçlarıyla kaplı olduğunu fark ettim, dalları iç içe geçmiş dat ağaçlarının arasından Tamsi'yle birbirimize tutunarak tırmanıp bir açıklığa çıktık, dolunay rüya ürpertisiyle kayıyordu sabah göğünde, bulutların arkasından denize doğru seğiriyor, güneş sapsarı yanıyordu tepemizde.

Kayalıklar arasından kıvrılarak köye çıkan toprak yola ulaştık nihayet. Kulağımda Arabacı'nın sesiyle yaşlı kadınların oturduğu çardak altı gölgeliğe süzülüverdim.

"Karaca geçmiş buradan, bir şeyden kaçıyormuş, koşarken iz bırakır böyle."

Kadınlar başka bir zamanda kalmış gibiydiler. "Muhtara gidin," dedi bir tanesi, "suyun sesini dinleyerek çeşmeye çıkın, bitişiğindeki evin kapısını çalın. Çeşmenin suyundan içmeden de inmeyin aşağı, her bir oluğundan bir avuç için."

Yıkık bir bahçe duvarından içeri atlayıp yarısı göçük bir yapının avlusunda gezindik, ahırdan bozma odanın kapısını gıcırtıyla açıp seslendi Tamsi, içerideki karanlığa gözlerimi alıştırmaya çalışırken odanın derinliklerinde ses verdi Karaca, sonra da kapıdan akan tozlu ışıkta belirdi, hayretle karışık bir gülümseme yayıldı yüzüne.

"Toparlanıyorsun hadi gidiyoruz Karaca, seni almaya geldik," dedi Tamsi.

"Aybek'i beklemem lazım, merak eder beni," dedi Karaca.

"Tamsi'yle benzinciye uğrayıp haber verirsiniz," dedim. "O kendine yatacak yer bulmuş nasıl olsa, duruma sevinir."

"Muhtara kira borcumuz var biraz, Aybek elektriği ödedi ama..."

"Giderken hallederiz, eşyalarını al gel sen, burayı muhtar gösterdi bize zaten."

"Sırt çantam var, o kadar, eşyam yok, yatağı örtüp ortalığı toparlarım beş dakikada," diyerek odanın karanlığında kayboldu.

Tamsi'yle yıkık bahçe duvarına doğru çekilip çeşmeden gelen su sesiyle dağ yukarı çınlayan orman havasını içimize çektik. Karaca'yı bulduğumuz için sevinçliydik ikimiz de.

Ürkmüşçesine havalanan bir güvercin sürüsünün heyecanı Tamsi'nin çığlıklarla fırlayıp arka duvarı aşmasıyla acı bir şaşkınlığa dönüştü birden, "Kaçmaaa! Karacaa! Yakalarım seni, Karacaa!"

Güneşli bir açıklıktan çamlığa doğru çıkıyordu Karaca, saçındaki beneklerin parlayıp solduğunu gördüm bir an. Göz açıp kapayana kadar Tamsi, Karaca'yı yakalayıp avluya getirdi.

Yüzünde kaygılı bir tebessümle soluk soluğa yanıma sokulup kirpiklerini yere indirdi Karaca, ağlıyordu sanki, Tamsi'ye susması için işaret edip uzaklaştım yanından.

Onu bizden ayrı durmaya zorlayıp ürkekleştirecek bir sır olmamalıydı aramızda, birlikte yaşayıp çalışacaksak birbirimize karşı açık olmalı, her şeyi söyleyebilmeliydik, bizden gerçeği saklamamalıydı. Tamsi gittikten sonra sandalyeleri içeri alıp mutfağa geçmiştik, acıkmıştık ikimiz de, buzdolabıyla masa arasında gidip gelirken,

"Annenin intihar ettiğini biliyoruz Karaca," dedim, "otobüs şoförüne seni sorduğumda yanında oturan adam, yedek şofördü sanırım, o söyledi."

Kirpiklerini yere indirerek konuşuyordu hep. "Şoför değil, ofis çalışanı o adam," dedi, "sabahtan akşama kadar bilet kesiyor, 'En başarılı benim,' diyor, 'en başarılı benim kızım,' diyor. Kötülük yapmayı seven bir insan, sahipsiz olduğumu gördüğü için ağzı kapanmıyor, anlatıyor herkese."

"Açıklama yapman gerekmiyor, kafanı zorlayıp hikâyeler uydurma diye açtım bu konuyu."

"Tamsi'nin de annesi yokmuş."

"Evet, benim de yok, ikinizden de daha küçüktüm annemi kaybettiğimde."

"Annem beni dedemlere bırakıp çalışmaya gitmiş, bir daha da dönmemiş," dedi Karaca. "Öldüğünü söylediler bana, bir cenaze olduğunda annemin geldiğini sanıp koşuyordum, bir minibüs görmüştüm, üstünde tabut vardı, minibüsün arkasına asıldım, beni çekip alamadılar, uğraştılar, doğduğum günden beri her şeyi hatırlıyorum, ne olduysa hepsi aklımda, hiçbir şeyi unutmuyorum, bir tek annemin yüzü yok. Sonra çocukken hırsızlığa başladım köyde, dedemle ninem çok ihtiyardı, ikisinin de beli bükülmüştü, zapt olmuyordum, okula gittiğimi sanıyorlardı, çantamı kayaların arkasına saklayıp herkesin güğümünü çalıyordum, 'Babası gibi eli çapkın bunun da hırsız, katil olacak,' diyorlardı, babamın da yüzü gelmiyor gözümün önüne, ben küçükken hapse düşmüş."

"Tamam Karaca, bu kadarı yeterli bizim için."

"Açıklık olsun, tanışalım, diyorsunuz."

"Yorma sen sesini şimdi, rahat et diye söyledim."

"Bir kız kardeşim varmış, beni bırakıp giderken annemin karnındaymış, kız kardeşim dokuz yaşındayken

annem onu da tanıdığı bir kadına bırakıp kaybolmuş ortadan."

"Uydurmuyorsun ya tüm bunları Karaca?"

"Kız kardeşim annemi aramak için köye çıkıp gelince haberimiz oldu birbirimizden, hayat sürprizlerle dolu deniyor, gerçekten de yaşadım ben bunu."

"Bulabildiniz mi anneni peki?"

"Kız kardeşim buldu sonra, psikolojik tedavi altındaymış hastanede."

"Anladım Karaca, sen bahçede dün gösterdiğim o küçük evde kalacaksın, gidip bakmıştık beraber, yatacağın yeri biliyorsun. Benim epeyce işim var bu akşam."

"Tamsi sürekli geliyormuş size, aşırı düşkünmüşsünüz ona," dedi.

"Bunalıyor gerçi biraz ama," deyip gülümsedim. "Anlatmıştır sana, çizgi romanlar tasarlayıp yapıyor, güzel hikâyeler, ona düşkün olduğum doğru, bunalmakta haklı çocuk."

"Şanslı arkadaş, keşke ben de sevgiden bunalsam, kızlar erkekler konusunda nasıl uyuştuğumuzu söylemiştir size," dedi.

"Söylerdi ama fazla çalışıyor şu aralar, az kalıyor geldiğinde," dedim, "kızlardan da erkeklerden de hoşlanmadığını biliyorum ama."

"Ben de hoşlanmıyorum, kızlardan da erkeklerden de, tercihimi sorunca aynısını söyledim ona."

"İyi dost olacaksınız demek ki."

Çocukluğundan laf açıp köyde başladığı hırsızlığa sonra devam edip etmediğini sormak istiyordum ama fazla zorlamış olacaktım onu, konuşmaktan kaçınacağını düşünüp vazgeçtim.

Tamsi söz verdiği gibi erkenden geldi, Karaca'yla bahçede bir-iki saat çalıştıktan sonra ona iPod almak için Kızılyalı merkeze gittik, sonra Kayıkçılar Kahvesi'nde

oturup durum değerlendirmesi yaptık birlikte. Kızılyalı'dan uzunca bir süre için ayrılacağımı, onun yanıma gelmesini istediğimi söyledim, bahçe toparlanıncaya kadar Karaca'yla kalıp ona yardım etmesi gerekiyordu, büyük evi kapatıp küçük evi ikisine bırakarak gidecektim. Ses çıkarmadan dinleyip durumun önemini kavramış bir ifadeyle başını önüne eğdi. "İş sana bakıyor diyorsan, Karaca'yı da alır gelirim, Asistan ama sen gitmeden konuş onunla," dedi. Teklifime hemen öyle olumlu yanıt vermesine şaşırmadım desem yalan olur, Raşit benden önce davranıp Cehil konusunda hazırlamıştı onu anlaşılan.

Yola çıkacağım sabah uyku arasında ıslığını duydum Tamsi'nin, Raşit onunla yol hediyesi olarak eski bir el feneri göndermişti bana, Cehil günlerinden kalmaydı o da sanırım, Nevres'e iç içe kutular, renk renk farklı ebatlarda astarlı zarflar, Petersburg'dan aldığım kehribar kolye ve bir de okumak isteyip istemeyeceğini bilemediği bir mektup. Üstüne adımı yazıp çiçek gibi katladığı dönüşümlü bir kâğıt ayrıca. Tamsi'yle Karaca bavullarımı sürüklerken merakımı yenemeyip açtım kâğıdı, yine o mesaj: *Bir gün gelir kalkıp gidersin.*

Sonra alt köşeye karaladığı not gözüme ilişti: *Nevres'in mektubu okumasını sağla, Asistan.*

Çocuklara bir el bile edemeden ayrıldım Kızılyalı' dan, bavullarımı kompartıman girişindeki aralıkta bırakıp arka sırada cam kenarı koltuğa attım kendimi. Uzak, unutulmuş bir geçmişten gelip geleceğe doğru gitmekte olan bir trendeymişiz gibi derine doğru boşalan bir fıslamayla hareket edip hızlandık birden.

Önüme fırlayıp trene atılan iki genç kadınla aynı anda dalmıştım kompartımana, şişman ve kısa boylu olanı çöküp oturdu yanıma, öteki yan sıradaki boş koltuğa bıraktı kendini, karşı koltuklara önlerden yürüyüp gelen iki yaşlı adam sığıştı hemen, terminalde el ele bekle-

şen kırmızı başörtülü kızlar gülüşerek çaprazımıza geçip yerleştiler. Tren bir saat kadar sonra Kavuşlu'da kısa bir bekleme yapıp başka yönlerden gelen Sardun yolcularını alacaktı.

O vakte kadar birbirlerini tanıyan Kızılyalılıların konuşmalarına kulak verip toprağın, suyun derdini dinleyerek kendimden uzaklaşmış olacaktım biraz. Misal geliyordu aklıma sürekli, birlikte sabahladığımız uğrak yerinden otogara gidişimiz, kız kardeşinden annesinden söz edişi, avucuna düşürüp tarttığı pırlanta yüzük. Cehil'de trenden iner inmez burun buruna gelecekmişim gibi yarı karanlık yüzüyle beliriyordu zihnimde, satabilmiş miydi yüzüğü acaba?

Karşımda oturan yaşlı adamların yağışsız geçen sonbahardan, kıştan söz eden kaygılı mırıltısına Sardun'un bir köyündeki düğüne gittiklerini anladığım kadınların altının gramından damadın kimsesizliğine uzanan huzursuz edici konuşmaları karışıyordu. "Erkek tarafından gelen olmayacakmış," diyordu yan sırada, yanımda oturan kadın. "Kız için daha iyi, başı serbest yaşayacak evliliğini," diyerek elini havalandırıyordu.

"Al gözüm, ver gözüm, anlaştık, bıraktım mecburen, diretecek takatimiz kalmadı, suyun önünü kestiler."

"Yağsa da faydası yok bize artık, bulutların sahibi olur mu? Olmaz ama kime şikâyet edeceksin?"

Gözlerimi cama verip dışarı baktıkça susuzluktan kuru sarıya kesmiş ağaçlar çoğalıyordu sanki, kuraklığın etkisi öylesine belirgindi ki çalıların, otların cansız görüntüsü kederli sezgiler uyandırıyordu zihnimde.

"Oğlanın bir amcası varmış büyük olarak yaşayan, o da uzağın uzağı bir yerde."

Trenin ovayı bölen hızıyla doğmakta gecikmiş baharın kıpırtısını hissedip ümitleniyordum azıcık.

Raşit'e yaza yaza yaptığım tüm o yolculukların boş-

luğunu hissederek dinliyordum söylenenleri, ondan kurtulduğumda dünyada yapayalnız kalacaktım sanki.

Sardun'a doğru hava puslandı iyice, karşımda oturan adamlara doğru eğilerek, "Yağmur geliyor galiba," deyiverdim, adamlardan biri başındaki takkeyi yukarı doğru sıyırıp şöyle bir süzdü beni. "Bulut değil duman, toz bu," dedi bakışlarını havada gezdirerek, "feldispat tozu."

"Damadın memleketini söylediler ama kafa yok ki bende."

"Cehil'in berrak havası mazi oldu artık, madenlerin tozunu soluyoruz, zeytincilik sebzecilik bitti bu yörede, tarım öldü."

"İneğe, kuzuya sığındı millet, ne yapsınlar?"

"Besicilik de zor, tenteyi çeken iki inek bağlıyor altına, hayvanlar pişiyor sıcakta, günahı var bunun."

"Garantili iş değil ama gönül onu istemiş, televizyoncuymuş oğlan."

"Tarlalarda açık madencilik yapılıyor, ormanları delik deşik oydular, dinamit sesinden uyunmuyor köylerde, evlerin duvarları çatlak patlak içinde."

"Hayat ömrümüzden ileri gitti, olaylar aştı bizi artık," deyip iç geçirdi takkeli adam.

Kırmızı başörtülü kızlar trene gülmek için binmişlerdi sanki, büyülenmişçesine ağız ağza, kulak kulağa kenetlenmişler, birbirlerinden başka kimseyi görmüyordu gözleri.

Konuşup anlatmaya daha bir istekliydi sanki öbür adam, "Termal enerji tesisi için çok ruhsat dağıtıldı bu havzada, dört yüz tane daha kuyu açılacak, buhar çok çıksın diye iki yüz ton asit basıyorlar, o asitler nereye gidiyor? İmparatorluklarını kurmuşlar, uyurken bile para kazanıyorlar, bizim keçilerimiz ölmüş, sürümüze kamyon dalmış, hayvanlarımız telef olmuş umurlarında değil, savaş buralara gelmez sanıyordu köylü, bundan âlâ

savaş mı olur? Köyün çatında göğüs göğse boğuşuyoruz madencilerle, vicdan yok, güç var ellerinde, devleti arkalarına almışlar."

Cehil İstasyonu'nda trenden indiğimde tozdan göz gözü görmüyordu, gökyüzü bulanık sarıya çalıyor.

Moskova'dan döndükten sonra Sezer'le yazışmaya başlamıştık, en son şantiyeden ayrılıp bir oda kiraladığını haber almıştım ondan. Türkiye'ye dönen mühendislerden birinin verdiği şişme yatakta uyuduğunu, zaten kitaplarından ve plaklarından başka eşyası olmadığını... "Kriz yüzünden rehberlik işi maalesef başladığı gibi devam etmiyor," diyordu, "zor günler geçiriyorum, Ruslara Türkçe öğretmenliği yaparak geçinmeye çabalıyorum, Moskova'da yaşamak zor, ahır gibi tek odalı evlere bin doların üstünde kira istiyorlar, burası çok ölçüsüz bir şehir, lüks ve sefalet çok batıyor insanın gözüne. Türkiye'miz buraya göre daha yumuşak, daha az rahatsız edici. Rusya'yı, Rus insanının sıcaklığını ve samimiyetini seviyorum, Rusya'nın diğer ülkelere göre bize çok daha yakın olduğunu düşünüyorum ama Moskova'da Rusya yok, gerçekliğini kaybetmiş bir film seti gibi bu şehir."

Sezer'i çağırabileceğim koşullar oluşursa dönmesi için ısrar edebilirdim, gereken desteği vermeye hazırdım ona. "Şu ara çok vaktim var ama Türkiye'ye gelemiyorum, uçak biletleri pahalı, diğer yandan bu kısmi işsizliğim bana bol bol kitap okuma şansı yarattı, durmadan okuyorum, biraz rahatlayabilsem Sibirya yolculuğuna çıkacağım."

Sana yazmak için yükseklerden bir yıldız kaymasını bekledim Raşit, nihayet bu gece erdim muradıma, inanmayacaksın ama tam vaktinde gelmişim Cehil'e. Laf olsun diye söylemiyorum, az daha gecikecek olsam gir-

mek yasaklanacakmış buralara, otobana bağlanan asfalt yolun çoğu madene gitmiş, geri kalanı da çatlak patlak içinde. O eski çayır çimeni ara ki bulasın, koyunların kuzuların yerini iş makineleri almış, kilometrelerce kazıp oymuşlar toprağı, ay krateri gibi kupkuru bir uçurum. Gerginlik içeriye de yansımış tabii, sürekli kavga çıkıyor çalışanlar arasında, durum sıkıntılı gerçekten. İşin kötü tarafı Nevres işletmeyle alakasını kesip kendini ipeğe vermiş, çiçek sepetlerinin, renk renk su dolu kavanozların, boya kazanlarının, ısıtma aletlerinin arasında elinde ipek parçalarıyla dönüp duruyor, nasıl büyülenmiş olduğunu görmek sarstı beni doğrusu.

Bitki Klonlama Ünitesi'ni ayrıca anlatmam gerekecek sana. İki yıl öncesine kadar atıl durumdaymış ama şu an yirmi kişi çalışıyor, kapısında iki güvenlikçi var, sertifikalı, silahlı, telsizli. Çalışanlar dışında kimse kafasını içeri uzatamıyor, Nevres de dahil buna, kendi işletmesinde bu hale düşmüş olmasına hem üzüldüm hem de saçma geldi durum bana. Onu ipekten koparıp gerçekle yüzleşmesini sağlayabilecek miyim bilemiyorum, burada böyle yalnız yaşayamayacağını, araziye çöken insanlardan kurtulması gerektiğini söyleyip konuştum bu akşam. Yanında kalacağım için çocuk gibi sevinçli ama adamlara karşı harekete geçme konusunda hiç de istekli görünmüyor.

Merak ettiğini biliyorum, mektubunu verdim Raşit, okumuş olsa söylerdi bana. Bekleyeceğiz şimdilik, havasına bakıp Takviye'den destek alabileceğini uygun biçimde anlatmaya çalışacağım ona.

Dere kenarındaki eski taş evin onarımı bitmiş nihayet, avluya açılan iki binadan birini bana verdi, suya inen kat kat bahçelerin güzelliğine diyecek yok ama her şeyin üstüne gökten toz yağıyor ne yazık ki, yerkabuğunun tozunu savuruyor madenciler burada. Çocuklar-

dan söz ettim Nevres'e, Tamsi'den haberli zaten, yanımızda olduğunu biliyor, Karaca'ya da destek olmak istediğimi söyledim ona. İpekhane'nin arkasında prefabrik bir yapı var, çocuklar orada kalabilirmiş rahatça. Durum pek iç açıcı değil anlattığım gibi, neyse, bahçeden bir sesler geliyor, inip baksam iyi olacak, Nevres'in ışığı açık ama duymadı sanırım.

Geldikten birkaç gün sonraydı, konaktan pek dışarı çıkmıyorduk ikimiz de, İpekhane'yle taş avlu arasında dolanıp böcek beslemek hoşuma gitmişti. Nevres elinde makas, kolunda bir sepetle bahçe katlarını gezerek renk renk açıp solmuş gülleri kesiyordu, ipek mordanlayıp boyuyorduk birlikte, o gece de ışıkları söndürüp dolunaya karşı şarabımızı yudumlayarak sohbet etmiştik geç vakte kadar. Nevres'e tam da havalimanından çeşmeye sürüklenişimi anlatacaktım ki yorulduğunu söyleyerek kalktı masadan, ben de dolunayın ucundan aydınlattığı bulutları az daha seyredip odama çıktım.

Uyumak üzereyken aşağıdan gelen sesi duyup ortanca bahçesinden gül bahçesine indim, bahar gecesinin hoş kokulu serinliğini içime çekerek İpekhane'ye doğru yürüdüm hızlıca, feneri yakıp ışığını dut ağaçlarına doğru tuttum, bir karaltı kaydı sanki dereye doğru, fenerin ışığını savurarak koştum, miniva ağacının altından biri kalkıp dikildi ayağa, üstüne tuttum ışığı. Misal! Basık iri burnunun delikleri korkuyla açılıp kapanıyor. Yüzüne yapraklı bir dal çekmek için kolunu miniva ağacına kaldırmış, eli havada ürkütücü bir sesle soluklanıyor işte. Üçgen kafası, iri yuvarlak kulakları olduğundan daha büyük görünüyor, yüzündeki bıçak izi olduğundan daha derin.

"Geliyor benim kız yakında, her şeyi planladık ikimiz, beraber döneceğiz onunla, İngiltere'yi özledim,

Blackpool'u özledim, hayatım orada başladı benim. Anlayacak o Jun ne yaptığını, pasaportumda kötü mühür olduğunu sanıyor, kimle oyun oynadığını görecek o, pişman olsa ne yazar, manitamla gezineceğim kapısında, işim hazır gittiğim an, abimin oğlu, 'Amca, amca,' sayıklıyor, benim kız müdür fabrikada, gerisini Jun düşünsün şimdi. İngiltere'ye giremeyeceğimi sanıyor, bir daha attıramayacak beni, yaptıkları da yanına kalmayacak. Çok güzel dinlendim ben burada, memleketimin havası, suyu hiçbir yerde bulunmaz, canım Türkiye'm. Kız kardeşimin de elinden tutacağım, fedakârlığı anlatılmaz, dönünce benim kızla o işe de bakacağız beraber, anamı da alacağım yanıma, gariban anamı, İngiltere'ye... "

"Ne yapıyorsun gecenin bu vaktinde Misal?" deyip soluklandım.

"Tavuklara tilki indi sandım, köpek havlamaları duydum da," dedi sesi titreyerek, "hayalet görmüş gibi oldum şimdi, konuşamıyorum, dilim tutuldu."

"Ben o kadar şaşırmadım, git yat hadi, sonra konuşuruz," dedim. "Buradayım bundan sonra artık, kalmaya geldim, Nevres Hanım'ın yakın arkadaşıyım."

Odama çekilip lambam açık yatağıma uzandım, fazla şaşırmamıştım ama bu biçimde karşıma çıkmasının bir anlamı olduğunu biliyordum tabii ki. Nevres'e Misal'den söz etmeyecektim şimdilik, ilgileneceğini düşünmüyordum açıkçası, gece sessizleşince kalkıp Sezer'e *mail* yazdım, Cehil'de büyük bir işletmede olduğumdan, Türkiye'ye dönmek istiyorsa ona burada iyi bir iş ayarlayabileceğimden söz edip acele yanıt vermesini istedim. Sezer bir karara varmadan önce gelip görmesi gerektiğini yazdı bana, "Moskova'da keskin bir soğuk var, ne yazık ki kiraladığım odayı boşaltmam gerekiyor acil olarak," diyordu, "ev sahibim çok kötü kalpli, ruhu zehirli fabrika bacaları

gibi tütüyor, içinden dışarı zehir akıyor, dayanılmaz. Aynı evde yaşıyorum, bana karşı iyi ama yine de dayanılmaz, en kısa zamanda çıkmam lazım bu evden." Ama bunun için para bulması gerekiyordu, beklediğim yanıtı almıştım, uçak biletini ben halledebilirdim, destek olabileceğimi yazdım ona hemen, harcamalarını da karşılayacaktım. Fazla bir masrafı olmayacaktı zaten, yaz aylarında rehberlikten fena para kazanmıyordu ama sezonun açılmasına vardı daha. Teklifimi değerlendirmek istiyorsa, gelmek için en uygun zamandı onun için, işleri yoğunlaşacaktı sonra.

Ertesi gün avludan çıkıp arazide dolaştım biraz, zeytinlik boyunca sınırda göçükler oluşmuştu, asırlık zeytin ağaçları göçüklerin içine devrilmiş yatıyordu. Arazinin tabanındaki derin çatlaklar dikkatimi çekti, ürkütücü görünüyordu ortalık. Yakınlardaki maden işletmesi araziye doğru yürüyüp Nevres'in toprağını alttan alta oymaya başlamıştı düpedüz.

Uzaktan uzağa kulağıma gelen ambulans sireniyle irkilip eve doğru hızlandım.

Sezer geleceğini yazınca Tamsi ve Karaca'yı çağırmaya karar verdim, Raşit'e kısaca işletmede olup bitenleri anlatıp çocukları toparlamasını rica ettim ondan. İşler istediğim gibi giderse Karaca'yı Cehil'de bırakıp Tamsi'yle geri dönmek vardı aklımda, Raşit'e yazmayıp kendime sakladım bunu tabii ki.

Taş konağın avlusuna kendini kapatmış durumda Nevres, büyük kapıyı kilitleyip sabahtan akşama kadar ipekle uğraşıyor, adamlardan biri dere tarafından duvarı aşacak olsa kolayca bahçelerden yukarı tırmanıp avluya çıkabilir. Bahçe, ev işlerine yardım eden bir aile varmış, hareketlerinden kuşkulanıp göndermiş onları, bir kolyesi alınmış yattığı odadan. Köyden yaşlı bir kadın

geliyor, Talia Hanım, mutfağı çeviriyor gördüğüm kadarıyla, tanıyor musun onu bilemiyorum, yanında iki kız getiriyor, ortalığı onlar temizliyor. İşletmenin karşı yamacından geliyorlar, Bağgedik diye bir köyden, o tarafı da bir kömür şirketi işgal etmiş. "Köyü yıkacaklar, bahçelerimize dayandılar," diye ağlıyor kadın sürekli. Korkunç bir şey oldu geçen hafta, Nevres'in ipekböceklerini beslediği dut ağaçlarını ilaçlamışlar, binlerce böcek zehirlenip öldü, koza örmelerine üç-dört gün kala kim yapmış olabilir ki bunu? Nevres'in nasıl bir çığlık kopardığını anlatamam sana, İpekhane'yi yıkacak sandım, elinde dallarla bahçeden bahçeye zıplayıp avlu kapısından ok gibi dışarı fırladı, fidanlığa kadar koştum arkasından, ziraat mühendisleri, teknikerler ürküp sindiler, düpedüz kimin yaptığını bulsa oracıkta öldürecekti onu. Güçlükle sakinleştirip eve götürdüm. Fidanlık, klonlama ünitesi, soğuk hava deposu, her şey kontrolden çıkmış, işletme denetlenemez durumda ama o böcekler için ortalığı ayağa kaldırıyor.

Öfkesinin yatışmasını bekleyip aklımdan geçeni söyleyecektim mutlaka. "On gün koynumda taşıdım o böcek tohumlarını," diye ağlamaya başlayınca sustum ister istemez. "Tohum açıldı, nişan verdi diye sevinçten yerimde duramadım."

Olup biteni Raşit'e yazarken zihnimde parlayan bir sezgiyle duruma uyanıverdim işte, Misal tabii ki!

Aynı anda Arabacı'nın gece yeşili gözleri ışıdı havada, "Kayıp dakikalarını geri kazanmak ister misin?"

Onunla konuşmak için Nevres'ten habersiz fidanlığa gittim gizlice. "Benim asıl adım Davut," dedi soğuk bir sesle, "Misal'i öylesine kullanıyorum lazım olunca."

"Sürekli ambulans sesi duyuyorum, ne oluyor, bilgin var mı?" dedim.

"Misafirliği kısa tut git buradan, başın belaya girmesin, sana kıymet vermesem söylemem bunu..."

"Yani ne olduğunu anlatmayacaksın, öyle mi?" dedim.

"Öğleyin muhasebe müdürü düşmüş odasında, elinde su sürahisi varmış, ayağı kayınca sürahi duvara çarpıp parçalanmış, adam tutunamamış bir yere, boylu boyunca kırık camların üstüne kapaklanmış," dedi. "Haşat olmuş yüzü, elleri filan parçalanmış hep ama asıl kesik kasığındaymış, klonlamadan bir işçi haykırışını duyup koşmuş, sıfır tansiyonla son anda yetişmiş hastaneye."

"Ya, bir ambulans daha geldi az önce," dedim. "Kaza geçirmiş adam, öyle mi? Kendi kendine..."

"Çeteleşme var çalışanlar arasında. Süs bitkileri bölümünden birileri mühendisle kapışmış, topluca yoluna çıkıp mühendise bıçak çekmişler, o da bugün punduna getirip üstlerine traktör sürmüş," dedi. "Biri de kaçamayıp bacağını kaptırmış."

"Ben asıl dut ağaçlarını soracaktım sana Misal, niye ilaçladın onları? Bunu yapmanı kim istedi senden? İpekböceklerini öldürecek kadar gözün döndüyse Jun haklıymış o zaman," dedim.

"Dut ağaçlarından bana ne? Jun'u karıştırma şimdi," dedi, "burada olanlar onu ilgilendirmez, kim ilaç sıktıysa git onunla hesaplaş."

"Yüzüğü satmışsın anlaşılan, iyi para etti mi bari?"

"Kız kardeşimin kocası kaptı, ucuza gitti merak ediyorsan," dedi. "Gelişimi o ayarladı, harçlık koydu cebime."

Terk edilmiş tozlu bahçelerin kıyısında derisi yırtılmış, sarı beyaz çıplak ağaç kökleri yatıyor Raşit. Birine elimi sürecek oldum, çarpılacaktım az kalsın, ölmemiş daha, can çekişiyor ağaç.

Nevres ipek boyayıp oyalanırken orman bağ bahçe

bırakmayıp girecekler altına. Talia Hanım geceleri uyuyamadığını söyledi bugün bana, melekler omzundan sesleniyormuş, kalk diyorlarmış ona kalk, kurtarırsan sen kurtarırsın bu köyü.

Misal'den şöyle bir söz ettim Nevres'e, taş konağın avlusunda ipek boyuyordu yine. "Uçakta tanıştığım bir gence rastladım senin burada, dünya ne küçük. Adı Davut, biliyorsun onu herhalde," dedim, "kız kardeşi fidan yıkamada çalışıyormuş, depoda." Paslı demir suyundan çıkarıp masaya yaydığı ipeğin üstüne bahçeden kestiği renk renk gülleri, narçiçeklerini, kurutulmuş aynısafaları, gülhatmileri ufalayıp serpiştiriyordu. "Biliyorum, biliyorum, benim buralarda dolanıp duruyor sürekli, 'Tilki indi, çakal geldi,' diyerek yanıma sokulmaya çalışıyor," dedi. "Bahçelerden konağa atlamaya niyeti var, birkaç kere ipekböceklerini beslememe yardım etti, yukarı çıkıp avluda kahve içtik beraber..."

"Elli yaşında İngiliz bir kadınla evliymiş, anlatmıştır sana herhalde."

"Anlatmaz olur mu? Kadının arkadaşları asılıyormuş buna, kızı bile yakışıklılığına dayanamıyormuş, manitası müdürmüş fabrikada, burada onu bekliyormuş, çok parası varmış kızda."

"Parası olduğunu sanmıyorum ama neyse... İpekböceklerini onun ilaçladığını düşünmüyorsun galiba," dedim.

"Kız kardeşinin kocasıdır bence, onun işidir, yan taraftaki maden şirketinin beslemesi olup çıktı, uzun zamandır burada aslında, görünce hatırlarsın belki, berbat bir adam, Vahap adı, iş makineleriyle gelip benim sınırın altını oyuyorlar, bu da bekçilik ediyor onlara," dedi. "Suratına bakmaya korkar insan, zeytin ağaçlarından biri yıkılırken omuz üstü çökertip altına almış bunu, geçen

gün satış ofisine giderken karşıma çıktı, vücudu çarpılmış, yanlamasına bükülerek yürüyor, baktım."

Anlatırken bakışları uzayıp kısılıyor, gözlerinde soğuk bir pırıltı yanıp sönüyordu, içi üşüyormuş gibi dişlerini sıkarak, "Dinamit gümbürtüsüne de sirenlere de silah seslerine de alışacak kulağın burada," diye ekledi sonra.

"Sen bu Vahap denen adamı hâlâ niye tutuyorsun burada peki? Gönder gitsin, çıkaramıyor musun işten?"

Dudaklarını acı bir tebessümle büküp, "Bir gecede yakarlar burayı, bir Vahap olsa gönderirim de olay büyük, işin başka boyutları var," dedi.

"Yani boyun eğmiş gibi yapıyorsun, öyle mi?"

"Açıktan savaşmak tehlikeli, anlatırım, boş durmuyorum ben de."

"Muhasebe müdürünü merak etmiyor musun? Az daha ölüyormuş adam, ne ifade vermiş hastanede biliyor musun? Mühendis nasıl kaçıp gidermiş, arayıp soruşturan yok mu? En azından muhasebede bir şeyler döndüğü kesin, başın belaya girer."

"Dönmeyen şey yok burada, her hafta ambulans gidip geliyor, muhasebeci kan kaybetmiş çok, doktor adli raporunu yazmış, hastane polisi jandarmaya bildirmiş olayı," dedi. "Müdür, 'Kendim düştüm,' demiş onlara. Zahmet edip buraya gelmediler bile, gelseler ne olacak, yazıp gidecekler. Gece el ayak çekilince müzikholde toplaşacaklar, bir arada eğleniyor hepsi."

Üstüne çiçekler serpiştirdiği ipeği streçleyip demir bir çubuğa sıkı sıkıya sararak rulo haline getirdi dişlerini gıcırdatarak. "Isıtma kabına atıp kaynar suda bırakacağım bir süre, kahve içelim mi o arada?" dedi. "İçelim, ben yapayım kahveyi bu defa," dedim. Çiçeklerin renkleri çıkana kadar, kaynar suda açılmasın diye ip dolayıp bağlaması gerekiyormuş. Alet dolabından ip sepetini çıkarıp ipeğin insan tenine en uyumlu kumaş olduğundan, böl-

gede ipekçiliğin üç bin yıl önceye gittiğinden söz etmeye başladı sonra.

Kahvesinin yanında bir sigara tüttürdü keyifle, ses çıkarmadan dinleyip, "Tüm bunlar ürkütmüyor mu seni Nevres?" dedim, "Rahat uyuyabiliyor musun yatağında? Talia Hanım'ı görmüyor musun? Çırpınıyor kadıncağız."

"Boşuna çırpınıyor, köylünün yarısı toprağını satmış, diş diş kazıp girmişler bahçelerin arasına..."

İncelen bakışıyla etrafı yoklayıp kulağıma doğru eğilerek, "Her şeyin sorumlusu tek bir adam, tüm bu işlerin başında o adam var, maden şirketinin sahibi," diye fısıldadı kulağıma. "Kömür şirketine de ortak, biriyle çalışıyorum onun için, hakkında her türlü bilgiyi topluyorum."

"Toplayıp da ne yapacaksın? Kim bu adam, bilinen biri mi?"

"Duruma göre bakacağım ne yapacağıma," dedi. "Bölgenin zenginlerinden, eski tekstilci, plastik fabrikası var, ailesini tanıyorum, karısını, oğullarını. Arazisini büyütüyor sürekli, dağı taşı kapattı, madencilik yapıyor bütün bu havzada, mineral madenciliği, feldispatçı, yerin kabuğunu kırıp toz haline getiriyor, tepemize yağan toz onun tozu."

"Tehlikeli işler bunlar, çalıştığın kişiye güveniyor musun peki?" dedim.

"Tabii ki güvenmiyorum ama merak etme, bu feldispatçı küçük kızlara meraklı, parayla görüntülerini satın alıyorum. Kimden alıyorum dersen, porno çetesinden. İster misin beraber bir ipek daha boyayalım seninle? Bordo gül koyalım köşelerine, dövülmüş kara zambak tohumu serpiştirelim, aralarına ortanca yaprakları dağıtalım, bakalım ne çıkacak."

Çaresizlikle iç geçirip, "Nasıl temas kurdun sen o çeteyle Nevres?" dedim.

"Onlar buldu beni, önce telefonla arandım üst üste, sonra bir aracı geldi, konuştuk. Derken tuttuğum adamla buluşmaya çağırdılar, yüz yüze görüşme yapmak istemediğimi söyledim, aracıyla işi bağladık."

"Madenciyle bu biçimde savaşmaya kalkman saçma bana sorarsan, yanlış yapıyorsun," dedim. "Anlıyorum Takviye'ye tepkilisin ama sana hukuk desteği verebilirler, başka türlü de arka çıkarlar, yasal yollardan hakkını arayacak olursan..."

"O eşik aşıldı çoktan Asistan, satın almak istiyorlar burayı, satmaya zorluyorlar. Sınırda bir değil iki müzikhol var, bildiğin pavyon ikisi de," dedi Nevres. "Bebeğim Müzikhol, Şato Kulüp. Adamlara para yediriyorlar, işletmedeki güvenlikçileri de örgütlemişler. Muhtar var buralarda bir de, onu da aylığa bağlamışlar."

"Takviye Raşit'ten ibaret değil, birçok bölgede benzer sorunlarla uğraşıyorlar, bir daha düşün istersen," diyerek ona gecikmeden dava açması gerektiğini söyledim.

"Kolları her yere uzanıyor, fark eden bir şey olmayacak, keşif için gelecekler, onların lehine tutanak tutacaklar, dava reddedilecek... Anlamı yok, denedim olmuyor, başa çıkmak imkânsız," dedi.

"Adı ne bu madencinin peki?" dedim.

"İnanmayacaksın, karısı da ipek boyuyor, VedPlast'ın sahibi, Vedat. Koza zamanı benim böcekleri görmeye geldi kadın buraya, iki yıl önce," dedi. "Sıkı dur şimdi: Asıl onu takip ettirip kayda aldıran karısı aslında... Çocuğunun annesi bu kadın. Vedat benim araziye göz dikip üstüme gelmeye başlayınca karısının tuttuğu adam işime yarayacağını düşünerek malzemeyi bana da satma teklifinde bulundu... seyretmek istersen..."

"Hayır, istemem; tatsız geldi bu hikâye bana Nevres," dedim.

"Şu kadarını bil yeter: Adam iki küçük kızla oynaşırken karısı üstlerine geliyor, kavga etmeye başlıyorlar, adam yatağa karısını da çekmeye uğraşıyor, kadın karşı koyunca da tekme tokat girişiyor kızların önünde, korkunç görüntüler."

"Senin ne işine yarayacak bunlar, anlayamıyorum."

"Kadının ilk evliliğinden iki oğlu var, bir de ortak çocukları, erkek o da, kadın görüntülerini oğullarına vermekle tehdit ediyor kocasını, sürekli dayak yiyor çünkü, üvey oğullarına da işkence etmiş yıllarca, öldürtecek adam kadını, korku içinde zavallı."

"Dinlemesi bile ürkütücü, korkar tabii ki, kadına arka çıkan kimse yoksa..."

"Ailesi büyük ama birbirleriyle kavgalılar, toprak zengini o da, sahipsiz değil öyle. Vedat ilk fabrikalarını kadının sayesinde batmaktan kurtarmış, sonra büyütüyor işleri."

"Kadın onu izlettiğine göre var bir düşündüğü demek, kim erken davranırsa..."

"İpeklere sarıp görüntüleri ben göndereceğim oğullarına. Hiç bakma öyle yüzüme Asistan, çok fazla hukuksuz işleri var, üçü için açtığım üç dava da reddedildi."

"Bakmıyorum öyle de biraz şaşırttı bu halin beni," deyip gülümsedim.

"Sardun'dan Tesserapolis'e kadar geniş bir alana ruhsat verildi, öncesinde bakıp incelemiyorlar bile, eski raporlara dayandırıyorlar, köylüyü şirketlerin önüne atıp çekildiler kenara, tarlasını, bahçesini satanla satmayan birbirine düşman kesilmiş."

"Haberim var, Takviyeciler bölgenin ruhsat haritasını çıkarmış, göndermişlerdi bana."

Öğrenmeye başlamıştım artık, ham ipeklerin sabunlu suda bir saat kaynayıp pişmesi gerekiyordu, o ara-

da dinlenmek için odama çıkıp yatağıma uzandım, kulağıma ambulans sesi çalındı yine, çığlıklar.

Uyuyup kaldığımda, Misal, konağın İpekhane tarafından Nevres'in üst bahçeye atlayıp kimsenin onu haksız yere suçlayamayacağını haykırmış yüzüne. Uyku arasında Nevres'in avluda çınlayan sesini duydum, "Çık git evimden, defol, gözüm görmesin!" diye bağırıyordu. "Terk et burayı derhal, işletmemde istemiyorum seni, jandarmayı çağıracağım yoksa!" Sıçrayıp kalktığımda her şey için çok geçti artık, Misal'in arkasından koştum ama yetişemedim ne yazık ki.

Geri döndüğümde kendini gül bahçesine atmış, söylenerek solmuş gülleri kesiyordu Nevres, sedire oturup ses etmeden izledim onu, ipekleri kazandan çıkarırken sabun kokusuyla birden anımsadım işte, Dörtşehir Havalimanı'nda bagaj araçlarını toplayan görevlilere doğru yürürken arkamda önümde dolaşarak yüzüğü satabilirse Cehil'e kız kardeşinin yanına gideceğini, eniştesinin sürekli bir kadından bahsettiğini, kadını ona mutlaka göstermek istediklerini söylemişti Misal. "Kısmet olursa hayatım orada yeniden başlayabilir, çalıştıkları işletmenin sahibi kadın."

Ertesi sabah Misal'le konuşmak için rüzgâra aldırmayıp fidanlığın yolunu tuttum ama yoktu ortalarda, birden karışmıştı hava, soruşturup kız kardeşini buldum. "Vahap'la ahırlara doğru gittiler, dönecekler mi bilmiyorum," dedi. Biraz bekleyip sohbet etmeye çalıştım kardeşiyle ama ağzını açmaya korkuyormuş gibi bir hali vardı, burnuna kadar örtülüydü zaten, gözleri görünüyordu sadece, çift başörtülü. Tekrar geleceğimi söyleyip ayrıldım yanından.

Olup bitenler huzursuz etmişti beni, ormanlık yamaca doğru soluklanıp rüzgâra karşı yukarı vurdum, göğün bulanık sarısı yükseklerde maviye çalıyor, bir top

beyaz bulut dönüyordu çamların başında. Kuş sessizliğine erinceye kadar ağır ağır tırmanıp bir ağaca yaslanarak dinlendim biraz. Yönümü aşağı çevirip konağa doğru yürümeye başlamıştım ki Misal soluk soluğa önüme atıldı.

Ağaçların arasından vahşi bir hayvanın fırladığını sanıp ürktüm, "Ne oluyor, peşimden mi geldin, ne çeviriyorsunuz sinsi sinsi," dedim, "Nevres'le alıp veremediğin nedir?"

Soluğunu boşaltıp eliyle terini silerek yolun kıyısındaki çam ağacına doğru yürüdü. Ağzının kenarları içe doğru çekiyor, boynundan çatal biçiminde beyaz tüyler fışkırıyordu.

Kenara sıçrayıp yanıma düşerek sayıklamaya başladı birden, öfkeyle başımı çevirip hızlandım. Karşı yamaçtan bir toz bulutu kalkıp havalandı, dinamit patlatıyorlardı belli ki.

"Manitam geldiğinde getireceğim konağa, o avluda oturacağız beraber, git söyle ona, özür dileyecek benden, ettiği hakaretlerin hesabını soracağım bir gün ona. Kız kardeşimin kocası iş verdi bana, çalışıyorum, ekmeğimi kazanıyorsam suç mu? Kaç defa yanına çağırdı beni, çıkar meydana söylerim, davet eden resmen kendisi! Beraber olup kahve içmek isteyen kim acaba? Hem de fidanlığa gelip çağırıyordu, tüm işçiler biliyor. Sen gelince döndü, dört yüz derece döndü, tanımıyor daha beni. Anlattım ona durumumu, manitam İngiltere'de kalmış, gelecek buraya evleneceğiz, param da var, her bir şeyim de..."

Sağımda solumda dolanmaya başlayınca, "Sokulma bana o kadar," deyip elimi yüzüne savurdum kızgınlıkla, "Nevres seni istiyor öyle mi? Çekil git yanımdan."

Göğsünü yumruklayarak, "Vur vur bir de sen vur, hayatım bitmiş zaten," dedi.

"Bitmez hayatın, *toyboy* değil misin sen! Bulursun yolunu... Konağa bir daha adımını atarsan..."

"O gece seni Arabacı'dan koruduğumu unuttun tabii, bana cevabın bu olacaktı demek."

Çamları arkasına almış yükseklerden aşağı esip duruyordu rüzgâr, sarı bulutlar altında Sardun.

Nürnberg

Sezer'in o kadar çabuk davranabileceğini düşünmemiştim doğrusu, Tamsi ve Karaca'dan iki gün önce çıkıp geldi Cehil'e. Moskova'da ona Tamsi'den söz etmiştim, Karaca'yla karşılaşma hikâyemi de biliyordu az çok, telefonda anlatmıştım kısaca, onu çağırmadan önce, "Gelip oradaki kardeşlerimle tanışmak için sabırsızlanıyorum," diye yazmıştı bana.

Onu karşılamaya gideceğim sabah erkenden Nevres'i karşıma oturtup Sezer'in işletmeyi yönetebileceğini, Rusya'ya geri dönmek üzere geldiğini ama eğer ona iyi bir teklifte bulunursa Cehil'de kalabileceğini söyledim.

Düşünüp tartacakmış gibi çayını yudumlayıp bir şey söylemeden kalktı masadan, ayakta arkası bana dönük bir kalıp sabun rendeledi, ipek pişirmek için alt bahçeye ateş yakmaya indi ardından. Merdivenin başına oturup madende atılan dinamit gümbürtüsüyle sarsılarak bakır kazanın altına pelit odunlarını yerleştirmesini izledim.

"Yine bir olaylar olmuş Vedat'ın cephede, güvenlikçilere üvey oğullarından birini dövdürtmüş, arabasını parçalamışlar çocuğun."

Kazanın altını yakmak için kibrit aranıp bulamayınca mutfaktan bahçeye koşarak yetiştirmeye çalıştığı

ucu alevli kâğıtlarla kazanın altını tutuşturmasını seyrettim.

"Yeni görüntüler geldi izlemek istersen, bu defaki parti garajda, antika otomobillerinin durduğu bir hangar var..."

Her patlamada göğe bakarak, "Az kaldı az, bunlar son dinamitleriniz," deyip sonra canlanan ateşe indiriyordu gözlerini.

"Harekete geçmek için ne bekliyorsun? Daha ne olması gerekiyor Nevres?" dedim.

"Bilmiyorum, şartların olgunlaşmasını belki," dedi.

"Şartların olgunlaştığını nasıl anlayacaksın? Kalkıp buraya gelmiş olmam böyle bir anlam taşıyor mu sence, bir şey sezmiş olabilir miyim acaba?"

Akşamüstü Sezer'i almaya tren istasyonuna gidecektim, Nevres'in beni götürmek isteyeceğini düşünmüştüm ama lafını etmeyince gönlünü yoklamak için, "Araba çağırabiliyor muyuz buraya? Misafirimi alıp geri döneceğim, uzun sürmeyecek," dedim. Gözlerinde yanıp sönen soğuk bir pırıltıyla, "Satış ofisinde çalışan iletişimci bir kadın var, benim ciple o götürsün seni, çıkacağın zaman haber ver," dedi.

Havası canımı sıktığı için ona görünmeden sessizce alt bahçeden fidanlığa yürüdüm, sevkıyat kamyonlarından biriyle indim aşağı. Yol boyunca şoför hiç susmadan konuştu, ağaçlar hakkında sert laflar eden tuhaf bir adamdı. "Ceviz gaddardır, zeytin geçimsizdir, şeftali sünepedir..."

"Ağaçları kötülemeyin böyle, iyi konuşun haklarında," dedim.

"Nesi oluyorsunuz siz Nevres'in?" diye sordu.

"Niye soruyorsunuz? Okuldan arkadaşız, çok yakınızdır birbirimize," deyip başımı dışarı çevirdim.

Bana doğru eğilip sesini yükselterek, "Sizin ahırlarda iyi şeyler olmuyor ama," dedi, sessizce yutkunup sustum, konuşma tatsız bir yere gidebilirdi çünkü. Eskiden Sardun Ovası'nda sebzecilik yaptığından söz edip Nevres'in babasının borç içinde yüzdüğünü, araziyi elden çıkaracağı sıra kaynağı belirsiz bir servete konduğunu, hayrını göremeden ölüp gittiğini anlatıverdi bir çırpıda.

"Çalışanlarına zulüm ederdi, rahat yatmıyordur yerinde, iyi adam değildi."

Kamyondan indiğimde içimi sıkıntı kaplamıştı, Raşit örgütün paralarını Nevres'in toprağına gömmüş olabilir miydi acaba? Düşünüp anlamaya uğraşacak olursam kötü duygular saracaktı yüreğimi, bir an Christa'nın ellerini omuzlarımda hissedip iç geçirdim, arkadaşlarımızın evlerine gidip bahçelerinde oynamak için izin istediğimizde, "Olabilir ama beni kuyuya düşmeyeceğinize ikna edebilirseniz," derdi hep. Tijen'le ikimizi yalnız büyütmek zorunda kaldığı için annem, babam ve dedem adına da sürekli bir şeyler anlatarak uyanık tutmaya çalışırdı bizi. Başkalarının hikâyesinin karanlığına çekildiğimde omuzlarımda parmaklarının sızısını duyardım onun, Tijen'den korunamadım sadece.

Sezer'i aldıktan sonra bir yerlerde oturup işletmedeki durumu konuşacağımızı hayal etmiştim, keyfimi kaçırmıştı adam, hissettirmemeye çalışacaktım ona.

Kâğıt beyazı yüzü, küçük dik kulaklarıyla Sezer trenden indiğinde bir an sarsıldım doğrusu, inanmazlıkla baktık birbirimize, sarı gözleri içime öyle işledi ki, "Bu kadar az tanışıp böyle hızlı hareket edebilmemiz normal değil bana sorarsan, altında bir şey yatıyor olmalı bunun. Büyük bir değişim yaşanacak anlaşılan Sezoşka," dedim. "Şimdi birden öyle hissettim ama benim geleceğim yıllar

öncesinden belirlenmiş durumda, değişecek olan senin hayatın herhalde."

"Dönüşte Sibirya'ya gitmek dışında bir planım yok," diyerek gülümsedi Sezer. "Değişim sizin hayatınızda olacak belki de... Bu tarafa doğru yaklaştıkça trenin içine ahır kokusu dolmaya başladı, unutmuşum o kokuyu."

Petersburg'da burnunun ne kadar hassas olduğunu söylediğini anımsadım, "Tente altı hayvancılık başını alıp gitmiş buralarda, tren inek gübresi kokuyor, gerçekten de öyle," dedim. "Ne bıraktın ki arkanda Sezer, dönmesen olmaz mı? Eşyalarını Saşa toparlayıp gönderemez mi?"

"Fazla bir eşyam yok aslında, kitaplarım var, birkaç da giysi, fotoğraflarım var tabii ki, Petersburg'da fotoğraf çekmeye başlamıştım, size yazdığım gibi bir de şişme yatağım oldu sonradan sonraya."

"Kalacağını düşünerek Tamsi'yle Karaca'yı çağırdım..."

"Dönmek zorundayım ama ben," deyip başını önüne eğdi. "Olursa da bir süreliğine olabilir ancak, fazla uzatırsam işler suya düşer orada."

"Bakarsın sen duruma yine de, belki fikrini değiştirip kalmak istersin. Yaşayıp görmeden bilemezsin ki," dedim, "yarından sonra geliyor çocuklar."

Benim kaldığım küçük taş evin alt katını hazırlamıştık onun için, avluya açılan tahta bir kapısı vardı, ayrıca arka balkonundan sokağa inen yüksek taş merdivenlerle dışarı çıkılabiliyordu. Nevres, Raşit'e çalışma ofisi olarak düşünüp tasarlamıştı burayı, taş konağın yaslı büyük odası hemen hiç yaşanmamış bir halde boş duruyordu.

Döndüğümüzde avluda konukları vardı Nevres'in, iğne oyası ören kadınlarla buluşma günüymüş o gün, Sezer'i selamlayıp beni kolumdan çekiştirerek konuklarının yanına götürdü, "Asistan, gel bak şunlara, ipek ipliği ne çiçekler açıyor, gözlerine inanamayacaksın!"

Beni istasyona götürmeyi düşünemediği için kırılmıştım ona, ipek ipliğinin nasıl güzel çiçekler açtığını gördüğüm halde ısınamadım avludaki havaya, kadınlarla tanışıp oyalara hayranlığımı dile getirdikten sonra Sezer'in yanına geçtim. Sezer arka balkona çıkmış derenin serinliğini soluyarak yamaçlara bakıyordu, geldiğimi fark edip, "Güzel yerler buralar, yemyeşil, hava ılık... Su var, dağ var, kıymetini biliyor mu acaba burada yaşayanlar? Şanslı insanlarmış," dedi.

"Eskiden bu mevsimde rüzgâr dağlardan incecik kar savurup getirirdi, şimdi toz yağıyor her taraftan, kimi zaman göz gözü görmüyor," dedim. "Yorulmuşsundur herhalde, dinlen biraz sen, akşam yemekte görüşürüz."

"Hatırlıyor musunuz Petersburg'dan gelirken trendeki metal bardak zarfları hoşunuza gitmişti, o bardak zarflarından getirdim size, Nevres Hanım'a da en küçüğünden matruşka aldım."

Akşam yemek masasında kendimi tutamayıp Nevres'in kulağına eğilerek, "Bugün aşağı indiğim kamyonun şoförü bana ahırlarda iyi şeyler olmadığını söyledi, hayvancılığı bıraktığını sanıyordum," dedim.

Eli boşlukta yalnızlaştı o anda, bakışları çatalının ucundaki yoğurtlu bebe-kumpire takılıp kaldı öyle.

Masaya damlayan yoğurdu dalgın dalgın parmağıyla silip, "Ahırlar boş, Raşit'ten sonra bıraktım besiciliği, sattım hayvanları," dedi. "Bakarım bir ara, o tarafa geçmeyeli çok oldu, müzikhollere yakın diye ayağım gitmiyor."

Nevres evine çekilip kapısını örttükten sonra Sezer'le dolunay altında bahçelerde gezindik biraz, duvarın üstünde oturup miniva ağaçlarına karşı bira içtik, onu odasına bırakıp uyumaya çıktım geç vakit.

Dalıp gitmek üzereyken Nevres'in yattığım odanın

pencere camını tıklatıp, "Uyuyor musun Asistan?" dediğini duyarak araladım gözlerimi, şaşkınlıkla doğrulup kapı aralığında parlayan dolunay sızıntısına bakarak, "Gelsene Nevres, uyumamıştım daha," dedim, alt bahçedeki çınar ağacında rüzgâr hışırdıyor, yorganımın üstünde ipeksi gölgeler uçuyordu.

"Açma ışığı, kapalı kalsın, birazcık konuşmak istedim sadece," dedi. "Hani sen bana sormuştun ya, geç kalmaktan korkuyor musun diye? Düşündüm, onu söyleyecektim, korkuyorum geç kalmaktan, gündüzleri bahçede dolaşıp ağaçları çiçekleri dinliyorum, gece havayı kokluyorum. Kötü bir şey olmayacak merak etme, hayatımın kurtulacağını hissediyorum."

Sesinin huzursuzlukla titrediğini fark edip, "Yan odada kal istersen, yattığın oda güneş almıyor hiç, yaz için iyi ama bu aylarda içi üşür insanın," dedim.

"Söyledim ya, ayakta kalacağım, açığımız yok işletme olarak."

"Nevres dinle beni, hayatından endişe ediyorsan durum ciddi demektir, her şeyi anlatmıyorsun belki de. Bilemiyorum," dedim, "etrafına biraz insan toplamalısın."

"Gördüğün neyse o, senden bir şey saklamıyorum, durum ortada zaten," dedi.

"Açıktan savaşacak gücün yok, anladım bunu da, bir yol belirle kendine, konuşuruz sabah bunları," dedim. "Raşit mektubunu okuyup okumadığını soruyor bana."

"Verdiğin gibi attım çekmeceye, duruyor, okumak gelmedi içimden," dedi. "Bana ne yaşattığını biliyorsun, bu yıkık dökük halimin sebebi o, ipekböceğini keşfettim de kumaşa ipliğe tutundum neyse ki."

Araba sesiyle uyanıp avluya indiğimde Sezer uyanmamıştı daha, mutfağın kapısı açıktı, Nevres acele bir yere gitmiş olmalıydı, buzdolabından kahvaltılıkları çıkarmıştı çünkü, çayı demleyip altını kısmış, tabakları in-

dirip reçel kavanozlarını sıralamıştı tezgâhın üstüne, kahve fincanları bile hazırdı, bir çay koyup avludaki sedire oturdum, odun külüyle karışık hanımeli kokuyordu hava, derin derin içime çektim sabahın kokusunu, çayımı tazelemek için kalktığımda araba sesi geldi kulağıma, avlunun kapısını açıp eşikte dikilerek bekledim Nevres'i. "Talia Hanım zeytinli ekmek yapacaktı bu sabah için," dedi elindeki poşeti havaya kaldırarak, "onları almaya gittim, köy ayakta baktım yine. Sezer kalkmamış daha galiba, uyandırmayalım onu, mutfağa geçelim, sonra bir uğrarız Bağgedik'e beraber. Yaşlı bir adamı öldürmüşler, toprak davası yine, her gün bir olay..."

Sezer çoktan uyanıp bahçelerden aşağı dere boyunca yürümüş. "Kuş uçurtmuyorlar burada," diyerek can sıkıcı bir tavırla dönüp geldi, "sesler duyup o tarafa doğru gittim, ne yaptıklarına bakıyordum öyle, bir adam koştu yanıma, 'Kimsin sen? Dolaşma buralarda! Adın ne?' dedi, ne aradığımı soruyor, kimliğimi istemediğine şaştım, bayağı bir sıkıyönetim var burada..."

Kahvaltıda Nevres, Sezer'i ürkütmemeye çalışarak işletmedeki durumdan söz etti biraz, "Vahap'tır o uyaran seni, neyse, ağız tadıyla çayımızı içelim sonra anlatırım, çıkar dolaşırız bugün biraz. Yakınımızda bir köy var, benim oraya uğramam gerekiyor, birlikte gideriz, baharımız güzeldir, yabani nergislerimiz fulyalarımız çiçek açtı, eski yerleşimler var çevrede..."

"Ben bu Vahap'la konuşacağım Nevres, dün o Davut diye bildiğin sersem beni tepeye kadar takip etmiş, takmış kafayı sana, her türlü kötülük beklenir bunlardan..."

İşletmeyi sonra dolaşmak üzere kahvelerimizi içip konaktan çıktık, Sezer'i, Nevres'in yanına öne oturtup ben arkaya geçtim. "Tesserapolis, Selekna, Afronda Kalesi'nin olduğu bölgenin altı," diye anlatmaya başladı hemen, "tümüyle tarihî kalıntılarla dolu, birbirine bağlı

dört antik şehrin üstündeyiz, köylü bahçe satıyor, işçiler açma kazıyor bahçelerde, derinliği on santim bile değil kazdıkları açmaların, tarihî eser arayıp bulamamış oluyorlar özetle, ardından kepçeler girip toprağı alaşağı ediyor. Neler bulup götürdüklerini Talia Hanım anlatır size, heykeller, renkli çanaklar, kubbeli mezarlar, çıkmayan şey yok, dinamit patlatmak yasak sözde..."

"Çepeçevre kuşatılmış buralar, apaçık görünüyor, susup ipek boyama zamanı değil yani Nevres," dedim. "Anlıyorum seni de, bu yıkıma karşı çıkan insanların yanında olmalısın."

"Şurada duralım biraz, bir çağlayan vardı kurudu o da, yerini göstereyim size. Tepeye baraj yapıldı, çocuklar da gelsin çıkar bakarız, bir sabah da barajın orada kahvaltıya gideriz, güzel bir-iki yer açıldı suyun kenarında."

Talia Hanım'ı görmeye Bağgedik'e uğradık gezip dolaştıktan sonra, kepçelerin sesi yamaçlardan yankılanıp köy meydanına vuruyordu.

"Özbeöz amcasını bıçaklıyor oğlan, biberlerin dibine yıkmış adamı, sattın satmayacaksın davasına. 'Sabah sabah namaza kalkmış adamdan ne istiyorsun!?' diyeceğim, diyemiyorum, anlaşmış madencilerle son olarak, analarımızın babalarımızın mezarı hep onların yakada, köyün mezarlığının dibinden başlıyor tarlaları, ölülerimizin kemiklerini öğütecekler, biz karşı dursak bizi de un ufak edip kömür tozuna karıştıracaklar. Gözümüzün önünde derneğin başkanını satın almaya uğraşıyorlar, aldılar da benim tahminim, dinliyorum birkaç gündür ağzı değişti. 'Verelim, gene böyle iyi yerden toprak alalım,' diyor."

Talia Hanım, Nevres'in kulağına eğilip bir şeyler fısıldamaya başlayınca biz Sezer'le bahçelere doğru yürüdük biraz. Kömür şirketine satılmamış tarlaların satılanlardan naylon şeritlerle ayrıldığı, açmada çalışan işçilerin, arkeo-

logların girilmesi yasak kamp bölgesine gidip döndüğümüzde Nevres öfke içindeydi. Ne olduğunu arabada anlattı bize: "Vahap'la Davut buradaymış, Vahap, Talia Hanım'ı üstü kapalı tehdit etmiş konaktan ayağını kesmesi için, bana laf taşıyıp ajanlık yaptığı konuşuluyormuş sözde. 'Kimseden korkum yok,' diyor ama ürkmüş kadıncağız. Ben götürüp getireceğim onu artık, arabayla alıp bırakacağım."

"Bu sana mesaj Nevres, daha ne kadar sineceksin diye..."

Hep yaptığı gibi duymazlıktan geldi beni, "Bulutlar alçalmış iyice, gece yağmur var, hiç değilse ortalık yıkansın."

Sabah uyanıp balkona çıktığımda ıtırşahi kokuyordu ortalık, geldiğim günden beri bulutları kolluyor Nevres ama ilk kez yağmur yağdı o gece, kulağımda damla sesiyle dönüp durdum yatağımda. Yağmur ağaçların, çiçeklerin tozunu yıkayıp dinmişti, güneş altında yemyeşil parlıyordu yamaçlar.

Kahvaltıdan sonra işletmeyi dolaştık üçümüz, fidan yıkama bölümüne uğrayıp Nevres'in açıklamaları eşliğinde işçilerin çalışmasını izledik bir süre. Basınçlı suyla meyve fidanlarının köküdeki toprağı akıtıp soğuk hava deposuna taşıyordu kadınlar, badem, ceviz, şeftali, erik... Erkek işçiler sevkıyatta çalışıyordu daha çok, yakın köylerden yürüyerek gidip geliyorlardı işe ama barakalarda kalan yatılı işçiler de vardı. Bölümden sorumlu ziraat mühendisi önce bizi fark etmemiş gibi davrandı, sonra sağ kulağındaki telefonu sol kulağına geçirip eliyle şöyle bir selamlamakla yetindi, ayrıldığımızda kendi etrafında dönerek telefonla konuşmaya devam ediyordu hâlâ. Vahap hiç ortaya çıkmadı. "Kaçtı biz gelince, motosikleti burada," dedi

Nevres. "Klonlama ünitesini görelim asıl, Sezer'i oraya götürmek lazım," dedim, "işletmenin kalbi orası."

Orta yoldan yukarı yürürken pazarlama bölümünün genç yöneticisiyle karşılaştık, muhasebe müdürü işletmeye dönmeyi düşünmüyormuş. "Ben elimden geleni yapıyorum, merak etmeyin siz," diyerek Nevres'in sorularını geçiştirdi.

Klonlama ünitesinden geri çevrildik yine, kapıdaki güvenlikçiler, "Karantina var," diyerek durdurdular bizi. Nevres güvenlikçilere laf anlatmaya çalışırken laboratuvar sorumlusu biyolog kapıda belirip, "Steril koşullar uygun değil Nevres Hanım, ortam hazır olduğunda haber veririm ben size, o vakit gelirsiniz," dedi.

Nevres, kapıdan çevrilmiş olması doğal bir şeymiş gibi, "Biyoteknolojik seraları göstereyim sana Sezer, klonlamadan çıkan bitkiler toprakla buluşturuluyor orada," dedi. Bir an göz göze geldiğimizde bakışlarını kaçırıp, "Sorumlusu ziraat mühendisi, bir de yardımcısı var, teknisyen o da," diyerek sürdürdü açıklamasını. "Tamamını göremeyiz şimdi, kırk dönüme yayılıyor, fikrin olsun diye bir gidip bakarız şöyle, sonra sen kendin gezersin."

Neyse ki konağa dönmek için sabırsızlandığımı fark edip seraları görmeyi başka bir güne bıraktılar. Tamsi'yle Karaca gelecekti o akşam, birkaç saat öncesinden Sardun merkeze inip dolaşmak istiyordum biraz, işletmedeki gergin ilişkilerden, belirsizlikten yorulmuştum açıkçası, Nevres'ten satış ofisindeki genç kadınla konuşup beni cipiyle merkeze göndermesini rica ettim. "Sezer'le birlikte biz bırakırız seni, bekleriz de. Çocukları yalnız karşılamayı düşünüyorsan o başka tabii," dedi. "Ben de Sezer'e çevreyi göstermek istiyorum zaten."

"Taksiyle dönerim çocuklarla, siz gidersiniz."

"Talia Hanım akşama bir şeyler hazırlayacak, kızları da alacak yanına, çocukların kalacağı yeri temizletir, merak etme, gidip onları getireyim o zaman," dedi Nevres, "yarım saat, kırk beş dakikaya hazır olurum."

Dar bir caddenin ağzında bırakıp gittiler beni, dükkânlarla belediyenin çay bahçesi arasında dolanıp durdum bir süre, çarşıda değilmişim de yarı karanlık bir apartman boşluğuna düşmüşüm gibi çaresiz hissettim kendimi, korna seslerinden boğularak yürüdükçe yüzüme kollarıma sıcak toz yapıştı, yorulup adı O'Yer olan çay evine attım kendimi. Avukat ve doktor tabelasından gökyüzü görünmüyordu, ateş kırmızısı, gümüş beyazı ışıklı kayar yazılardan içim bulandı sonunda, baş dönmesiyle doğrulup kalktım oturduğum yerden. Adı O'Yer olan basık tavanlı uzun bir markette buldum kendimi bu defa, çocuklara el feneri, matara, güneş enerjisiyle çalışan bahçe lambası filan aldım birkaç tane, çikolata, kuruyemiş, bisküvi, soğuk çay, gazoz. Heyecanımı biraz olsun bastırabildim böylelikle, kalbim korkuyla pişmanlıkla çarpıp duruyordu, işletmede ne olup bittiğinden tümüyle habersizdi ikisi de.

Sırt çantaları, yırtık kotları, terlikleriyle trenden atlayıp karşıma dikiliverdiler, Tamsi yolda aklına gelen hikâyeden söz etti takside biraz, kulaklığın bir tekini Karaca, bir tekini de o takmış ve omuz omuza müzik dinleyerek konuşmadan yolculuk etmişler. Havasının dağılmaması için çalışmaya başlamak istiyordu hemen, dışarıdayken böyle trenin otobüsün içinde kendini evde olduğundan daha da kötü hissediyormuş. – *Vagonda İki Yalnız*.

Sezer'le Nevres döndüğünde avlu kapısından içeri daha yeni girmiştik biz de. Tamsi varlığıyla sevince boğmuştu beni, gözlerimden onu kucaklama arzusu fışkırıyordu yine. Bir eli Karaca'nın omzunda öbür eli havada

göğe bakarak Sezer'le konuşup güldüğünü gördükçe bakışlarım kopup uçuyordu yüzüne doğru, ışık çarpıntısı, solgunluk, kan alma hevesi! Dayanılacak gibi değil, odama çekilip yatağa serilmek istedim bir an.

Üçü birden dönüp aç olduklarını söyleyince mutfağa koşup Talia Hanım'ın yaptığı karışık dolmayı, kızartmayı, un helvasını masaya taşıdık elbirliğiyle. Unutulmuş huzurlu bir evden tanışıyormuşuz gibi ruhlarımız kaynaşıverdi o arada, üstümüze mutlu bir karanlık çöktü.

Tamsi'yle Karaca'yı bahçelerden geçirip İpekhane'yi göstererek kalacakları yere götürdüm. Fenerlerini şarja koydular hemen, gece elektrikler kesilebiliyordu. Karaca, Tamsi'nin çalışmak için masaya ihtiyacı olduğunu söyleyerek sırt çantasını arka taraftaki küçük odaya bıraktı, Tamsi ona metal çizim çantası yanında olduğu sürece her yerde çalışabileceğini söyledi gülerek, "Ama dış kapıya yakın olmak iyidir." Christa'yı son görmeye gidişimde Almanya'dan getirmiştim metal çizim çantasını ona, yatağa bile onunla giriyordu bir aralar, tüm malzemelerini toplayıp tıka basa doldurmuştu yine. Boy boy çizim defterleri, füzenleri, kurşunkalemleri, uçları, mürekkepleri, pastelleri, renkli tebeşirler.

"Merak etmeyin siz bizi, iyi geceler," dedi Karaca, gülerek el edip avluya çıktım. "Yarın kahvaltıdan sonra dolaşırız etrafı."

Sezer'le Nevres klonlama ünitesini konuşuyorlardı yanlarına döndüğümde.

"Yirmi kişi çalışıyor içeride, biz giremiyoruz, bunlar bir iş çeviriyor, eğer korktuğum gibiyse tatsız çok," diyordu Nevres.

"İşin ucunu bıraktığını sanıyordum," diyerek konuşmaya dahil oldum ben de. "Çalışanlarla bir toplantı yapıp içeride ne döndüğünü anlayamaz mısın?"

"Çoğu ilkokul mezunu kadın işçi, anlayamazlar ki, verileri okuyamazlar. Bize genetik çalışan bir biyolog lazım, işçiler ayrıştırma çoğaltma yapıyor, kesme işi iğne oyası gibi bir iş, el inceliği istiyor."

"Tatsız dediğin şey nedir?" diye sordu Sezer.

"GDO tabii ki," dedi Nevres. "İsterlerse laboratuvardaki teknolojik donanımı o iş için rahatça kullanabilirler, yapmaları zor değil bunu."

"Saçma bir durum değil mi bu Nevres? Yolu yok mu gerçekten? Uyanık bir işçi vardır içeride," dedim.

"Uyanıklık yetmez çözmek için, bilgi gerektiren bir iş bu, işçilerin ruhu duymaz, besleme jelinin karışımını kapıya çıkan biyolog hazırlıyor, onlar kavanozlara koyup makineleri çalıştırıyor sadece."

"Seraları dolaşsan anlayamaz mısın ne yaptıklarını peki?"

"Bir aşamadan sonra ürünü dışarı çıkarıyorlarsa anlayamam, bizim ünite başkasına çalışıyor belki."

"Böyle seri üretim yapılan bir işletmenin muhasebe müdürü yok şimdi, öyle mi? Düşün neler dönüyor olabilir Sezer, bu biyolog şüpheli bir defa," dedim.

"Karaca'yı satış ofisine koyalım, pazarlamacı elemanı hiç gözüm tutmadı, Tamsi de depoyu kollasın," dedi Sezer.

"Olabilir tabii ama önce buradaki havaya alışmaları lazım biraz," deyip iyi geceler diledim ikisine.

Sabah daha kahvaltı masası toplanmadan Tamsi defterini kalemini alıp Nevres'in portresini yapmaya başladı avluda. Göğsüme bir kıskançlık dalgası çarptı ama soluğumu tutup ses etmedim, karşılığında bir şey kazanacağını düşünerek başımı çevirip uzaklaştım yanlarından, sonra Sezer çıtlattı bunu bana, akşam bir ara konuşup fiyatta anlaşmışlar aralarında. Tamsi dolaşmaya gel-

mek istemedi bizimle, iPod'unu Karaca'ya verdi, ikimiz dere kıyısından aşağı yürüyüp soğuk hava deposuna yakın bir yerden orta yola çıktık, ona Nevres'le iyi bir ilişki kurabilirse işletmede kalıp geleceğini sağlama alabileceğini söyledim bir ara, pek ilgileniyormuş gibi görünmedi. Fidan yıkayan kadın işçileri seyredip süs bitkileri bölümüne yürüdük orta yoldan. Arada adımlarım yavaşlıyor, soluğum yetmediği için arkasında kalıyordum, ağaçların arasından sızan tozlu güneş ışığında saçındaki benekleri görerek yürümek hoşuma gidiyordu doğrusu ama her an kaçıp gidebilirmiş gibi bir duygu sızlıyordu içimde. Ona satış pazarlama bölümünü göstermek istiyordum asıl, orada işe başlayabileceği fikrine alışsa iyi olurdu belki, kimse yoktu içeride. Dönüşte yolu uzatıp maden işletmesinin kıyısından dolaşarak indik konağa, kulaklığı takıp müzik dinleyerek yürüdüğü için pek konuşma imkânım olmadı Karaca'yla.

Döndüğümüzde Talia Hanım'ın portresini yapıyordu Tamsi, karşılığında Bağgedik'e düğüne davetliydik hepimiz. "Yeni cenaze kalktığı için saz söz zayıf olur, anahtar gezdirme merasimimiz vardır, uzun konvoy yapar yürürüz, eskiden kalma âdetimiz, yürürken çalar söyleriz biraz, onu ayıplamaz kimse, büyük sofra kurulur bizde..."

Nevres, "Ben söz vermeyeyim, yarın için bir görüşmem var," dedi, sesinde bir tuhaflık olduğunu hissedip şöyle bir yokladım ifadesini, fark edip bakışını kaçırdı hemen.

Akşamki tanışma yemeğinde Sezer, "Sardun çeşitlemesi," diyerek aktardığı gözlemler, anlattığı komik hikâyelerle çocukları kendine bağlamayı başarmıştı: "O'Yer Beyaz Eşya, Ci'Yer Kavurma, Et'Yer Kebap, O'Yer Kafe, O'Yer Çay Evi, O'Sardun, O' Dam, O' Dinamit, O'Tuhaf, O'Burası." İkindiye doğru Tamsi'nin yazıp çizmeyi düşündüğü hikâyenin adını "O'yerde İki Yalnız" diye de-

ğiştireceğini söylemesinden sonra üçü birlikte gülüşerek dolaşmaya gittiler.

Nevres ocağın altına pelit odunu taşıyıp yerleştirmeye başlayınca ben de oturduğum yerden kalkıp üst kata terasa çıktım artık, ipek pişirecekti yine anlaşılan, belli etmemeye çalışsam da çocukları çağırdığım için üzüntülüydüm biraz, içimi yakan pişmanlık duygusuyla solup kaldım terasta öyle, ayılıp toparlandığımda Nevres masaya yaydığı ıslak ipek parçalarına kuru çiçekler ufalıyordu.

"Vedat'ın antika arabalarını, motosikletlerini koyduğu garaja girmişler, yakmışlar arabaları, iki üvey oğlunu, karısını karakola çektirmiş, bu işin sonu kötü bitecek, bir gazeteci oğlan var burada, herkesin her şeyini bilir, onunla buluştuk yukarıda, barajın kıyısında oturduk biraz, haber yağıyormuş her taraftan..."

"Yoksa ondan da laf mı satın alıyorsun Nevres, para mı veriyorsun gazeteci oğlana?" dedim. "Senin haberini de Vedat'ın adamlarına satıyordur."

"Bizim ahırlarda ne dönüyor bir bakıp soruşturmasını istemiştim, yarın gidip yoklayacağım o tarafı."

Bütün gece gözüme uyku girmedi, sabah uyandığımda avluda çıt çıkmıyordu. Nevres, Sezer'i de alıp ahırlara bakmaya gitmişti, boya masasının üstüne bir not yazıp bırakmışlardı benim için, kalbim burulmadı değil ama bir taraftan da sevindim ikisi adına. Tamsi'yle Karaca kalkmamıştı daha, Nevres'in eve geçip bir kahve yaptım kendime. Kahvaltı masasını toplamaya üşenmişlerdi sanki, ocağın üstündeki çaydanlığı yokladım şöyle, çay soğumak üzereydi, garip bir huzursuzluk kapladı içimi, gelmiş olmaları gerekirdi artık, cipi almıştı Nevres, yürüyerek gidip dönecek olsalar, neyse.

Avludaki sedire ilişmiş kahvemi yudumlarken kapı yumruklandı, koşup açtım hemen ve başını telaşla içeri

uzatan genç bir kadınla burun buruna geldim. Kendisini Nevres Hanım'ın gönderdiğini, beni onun yanına hastaneye götürmek için geldiğini söyledi. "Korkacak bir şey yok, basit bir yaralanma olmuş, bıçaklanma galiba," dedi. "Bu arada adım Gülsen, yanında bir gençle ahırlara bakmaya gitmiş, içeri geçmelerine mâni olmak istemişler, tartışma yaşanmış. Satış ofisinde görevliyim ben, ifade vermek için jandarmanın gelmesini bekliyorlarmış, korkarsınız diye beni çaldırmak istemiş önce."

Öylece kalakaldım eşikte, bizi konuşturmak için Nevres'i aradı kadın, –Gülsen– omzundan bıçaklanmış Sezer, dikiş atıp yarasını sarmışlar, az daha boğazına saplanıyormuş bıçak. Hastaneye Nevres yetiştirmiş onu, ayakta, iyi durumdaymış ama giysileri kan içindeymiş ikisinin de, üstlerini değiştirebilmek için elbise ve gömlek istiyorlardı. Tamsi'yle Karaca'nın yanına koşup döndüm bir solukta, uyanıp avluya çıktıklarında şaşırmasınlar diye. Hastane girişindeki bekleme salonunda yan yana otururken buldum onları, Sezer kolu sargı beziyle boynuna asılı halde gülerek karşıladı beni, "Ah, Sezoşka korktum çok!" İyi olmalarına sevindim ama Nevres'e kızmıştım doğrusu, söylenerek kenara çektim onu. Gazeteci oğlana para verip ne dönüyor diye soruşturduğu yere Sezer'i götürüyor. Bana haber etmeden böyle bir şeye nasıl kalkışabildiğini sordum tabii ki.

"Olay çıkaracaklarını düşünemedim," dedi, dokunaklı bir sesle. "Köpek saldılar üstümüze, Sezer taşa tutup kovaladı köpeği, dört-beş kişiydiler, uzaktan Davut'a benzettim bir tanesini ama ikisi yürüdü üstümüze, ötekiler kayboldu hemen."

Sezer kendine gelince gömleği için üzülmüş çok, onu Rusya'ya gönderen ressam dayısından hatıraymış çünkü. Nevres tekrar tekrar gömleği tamir edip *shibori* yöntemiyle boyayacağı sözü veriyordu Sezer'e, eskisin-

den çok daha yeni görünecekmiş, aralarında hemen hissedilen tuhaf bir yakınlık kurulmuştu, gözlerinde aynı ışık esiyormuş gibi uçuk bir hava içinde bakışıp tebessüm ediyorlardı sürekli, yaşadıkları şeyin duygusu sinmişti yüzlerine, birbirlerinin sesiyle sözüyle kımıldanıp duruyorlardı karşımda, Christa'nın göz kırparak söylediği gibi ateşli bir korkuyla çarpılıp uyumlanmışlar, *lila Verzauberung*, mor büyülenme.

"Sakın bunu bir daha yapma Sezer!"

Neden sonra aklıma geldi, "Çocukların haberi yok durumdan, Gülsen onları Bağgedik'e götürebilir mi? Talia Hanım'a ayıp olmasın, arayıp söyler misin?" dedim Nevres'e. "Tembihle de anlatmasın bir şey, biz konuşup açıklarız ne olduğunu."

Gözünü Sezer'den ayırmadan, "Götürür tabii, beş dakikalık yol," dedi.

Nevres'e kızgın olduğum kadar kendime de kızgındım, soluğumu toparlamak için dışarı çıktım hızla.

Jandarmanın gelmesi gecikecekti, ifade vermeleri için onları çağırıyorlardı, üçümüz birlikte jandarma karakoluna gittik. Nevres, Sezer'e saldıran şahısları tanımıyordu bile. "Ayağının altından toprağını çekiyorlar," diyerek ahırlarla ilgili şikâyette bulunması için yolda epeyce baskı yaptım ona ama işe yarayacağını düşünmüyordu. "Jandarma devriye atıp gidiyor, adamlarla ben uğraşıyorum sonra, müzikholden gelip evin yamacında tabanca patlatıyorlar, gece gündüz." Neşeli bir havaya bürünerek uğradıkları saldırıyı hafifletmeye çalışıyordu sanki, konuyu kapatıp üstüne gitmedim ben de.

Eve döner dönmez ipek kutularını avludaki masaya taşıyıp Sezer'e nar kabuğuyla boyadığı çınar yaprağı desenli ipek kumaşları gösterdi Nevres, "Söz verdim, bir de gömlek diktireceğim bu iki parçadan sana," diyerek ince bir tebessümle üstüne tutup süzmeye başladı.

Sezer hastanede Nevres'e bir süre daha Cehil'de kalabileceğini, Moskova'ya hemen gitmesi gerekmediğini söylemiş, düşünebileceğimden çok daha derin bir öfkeye kapılmıştı anlaşılan ama kararından döneceğini sanmıyordum açıkçası.

İkisini ipek kumaşlarla bırakıp mutfağa geçtim hemen, buzdolabında ne bulduysam tepsiye doldurup avludaki masaya taşıdım, Sezer istediği için çay demlemiştim, bardakları hazırlarken akşam güneşiyle aynalaşmış pencere camında Sezer'in ağzına bir şey uzatıp parmağıyla dudağının kıyısını okşadığını gördüm Nevres'in, gözlerim kapandı bu yansımayla, soluğumu tutup pencereden geri çekildim.

Çabucak bir şeyler atıştırıp yürüyüşe çıkma bahanesiyle kalktım masadan, Misal'e ahırlarda ne aradığını soracaktım, ayrıca da çeşmeye tırmandığımız gece Arabacı'dan beni koruduğunu düşünmesine canım sıkılmıştı, olup biten her şeyi farklı algılayıp kafasında çarpıtan birine laf anlatmanın zor olduğunu biliyorum, çıkıp gitmesini söyleyecektim ona, depoların orada bulamayıp süs bitkileri bölümüne yürüdüm, kız kardeşi beni görünce başını çevirip sorularımı duymazlıktan geldi.

Misal, süs bitkileri bölümünün kış bahçesinde pazarlama bölümünün yöneticisiyle masaya kurulmuş, çiçek kokuları arasında kahvaltı yapıyordu, beni görünce sıçrayıp ayağa kalktı. "Bitir kahvaltını çabuk, buralardayım bekliyorum seni," deyip dışarı çıktım ama, "Söyle, ne söyleyeceksen," diyerek peşimden geldi.

"Bu bıçaklama olayında adın geçiyor, ahırdaymışsın sen de."

Basık burnu, içe kıvrılan ağzıyla üstüme atılıp yüzüme sıçrayarak, "Balon kafasını patlatırım önüme çıkanın, döneceğim yakında," diye sayıklamaya başladı yine.

"Gel buraya gel de göreyim seni hadi, çalışmadan yaşamak kolay, al parayı, yatır kokaine, kim kimi karakola çektiriyormuş, titriyor, korkudan titreyecek, geliyorum, koptu fırtına, bir dal sigara için yalvardığım geceler var benim, fazla vakti kalmadığını biliyor o da, hayatım orada başladı, her şeyi ondan öğrendim, gideceğim İngiltere'ye, engel olmaya kalkan iyi düşünecek, sorarım hesabını sonra tek tek, ağır konuşacağım tabii, burası benim memleketim, konuşurum, canım Türkiye'm, sen de kötü davrandın bana hep, kuru ekmeğe muhtaç ettin gariban anamı, bir mendil uzatıp gözyaşımı silmedin, unutmuş değilim vicdansızlığını, bekle sana da gelecek sıra."

"Karnını doyurunca beraber karakola gideceğiz, anlatacaksın her şeyi, yoksa sana ne yapacağımızı..."

"Siz anca konağa adam kapatmayı bilirsiniz," dedi bana. "Gidelim, anlatayım karakolda, kötü biri olsam o gece neler yapardım sana, saygıda bir kusur ettim mi? Engel olmasam Arabacı dağdaki köye götürecekti seni, niyetini anlamadıysan..."

"O simli gece tümüyle aklımda benim, sayıkla istediğin kadar, defolup gideceksin buradan, yeter artık, sinirlendiriyorsun beni," diye haykırmaya başlamıştım ki motosikletiyle Vahap gelip yanaştı yanımıza. Beni tanıdıkları için üstüme gelmek istemiyorlarmış ama ileri gitmeye başlamışım artık!

"Patronluk taslıyorsun da kim oluyorsun ki sen, yirmi yıl emeğim var benim bu işletmede, Nevres şalterin, su vanasının yerini mi biliyor? Koş, şikâyet et hadi, bugün var yarın yoksun, biz kalıcıyız burada, gidip gelip ne diye bulaşıyorsun karıma? Arıyla namusuyla işini görüyor, kendiniz gibi mi sanıyorsan onu? Herkes biliyor gece kimlerle yattığınızı, köye kadar lafınız gitmiş..."

Sezer kendini az biraz toparlayınca taş konaktan çıkıp işletmenin merkez ofisine gittik hep birlikte, binanın girişindeki park alanında arabadan inip süs bitkilerinin sergilendiği bahçe kapısından içeri girdik ve işletme müdürünün işi bırakmış olduğunu öğrendik. Odası boş duruyordu, Nevres, Sezer'i ofis çalışanlarıyla tanıştırıp binayı dolaştırmak istiyordu, pazarlama ve halkla ilişkiler, muhasebe, dinlenme bölümlerinde kimsecikler yoktu, alelacele terk edilmiş gibi kapılar açık bırakılmış, koridorlara, merdivenlere ıssızlık çökmüştü.

Kapıda pazarlama bölümünün genç yöneticisiyle karşılaştık yine, Nevres, Sezer'i göstererek, "Yeni işletme müdürümüz, tanıştırayım," dedi. "Nerede insanlar? Odalarda kimse yok."

Genç yönetici, "Namazda olanlar döner birazdan, bizim elemanların çoğu seyre gitti, kör kuyuya domuz düşmüş, Vahap tuzak kurmuş, ben de oradan geliyorum," diyerek başıyla hafifçe selamladı Sezer'i donuk bir ifadeyle.

"Nasıl çıkaracaklar hayvanı oradan şimdi?"

"Çıkaramazlar, yaralanmış, vuracaklar herhalde."

Az önce bana gönderdiğin fenerle karanlığı taradım Raşit, sabaha kadar ses dinliyorum burada, iş değil yani, içime çekemiyorum havasını, geceye pus indi sanıyorum. Işığı eskimiş bu fenerin, her şeyi tozlu gösteriyor, taşınırsa ağırlığı için silah niyetine taşınır ancak. Hayat fena sıkışmış buralarda, olaysız gün geçmiyor. Dün vinç kazasında iki işçi ölmüş, her gün ambulans gidip geliyor, bilmek istersin belki. Senin bu orman arası boşlukta uğursuzluk kol geziyor anlayacağın, kavga, dövüş bitecekmiş gibi de görünmüyor, kırk köyün bağı bahçesi, evi damı tehdit altında. Yakın bir zamanda Bağgedik diye bir köy olmayacak, silinecek haritadan. Nevres toprağını satmaz satmasına da ne zaman huzur bulur orasını bilemem artık. Sezer, Tamsi'yle Karaca'ya ahırlarda bir şey döndüğünü söyleyip gireni çıkanı izlemeleri için görevlendirmiş. Vahap'la Misal suyoluna çevirmiş o bölgeyi, büyük miktarda kaçak içki üretip sevkıyat yapıyorlar, müzikhollerle ahır arasına tünel açmışlar. O gizli geçidi de bizimkiler fark ediyor, çocukların üstüne köpek salıp ölümüne kovalamışlar, Misal tehditler savurmuş, "Biz burayı korumaya çalışıyoruz, harcarız hepinizi," diye önlerini kesmiş, Vahap, Karaca'yı yakalayıp yumruklamış, "Sizi ihbar ederim, kadın kız satı-

cısı yaparım," diye. Nevres fırlayıp jandarmaya gitti ama baskını haber almışlar, çoğunu kaçırmışlar içkilerin, bir kısmı tünelde ele geçti. Ondan sonra Vahap da Misal de bela kesildi çocukların başına, işletmede yalnız dolaşamıyorlar, üçü bir arada ama adamların ne yapacağı belli olmaz, fener elde nöbet tutuyoruz biz de, çocukları benim katta, yan odada yatırıyoruz, içim geçti yıldız saymaktan Raşit...

Balkonda kucağımda fenerle uyumuşum, sabah güneş doğmadan uyanıp bahçeye indim, miniva dallarını aralayıp yapraklarını ellerimle yoklayarak dere boyunca yürüdüm biraz, parmaklarımda reçine kokusu, ağzımda çekirdek acısı, zehir tadıyla geri dönüp balkon sedirine uzandım sessizce, yüzüme doğan güneşle sıçrayıp odama gitmeye çalışırken Sezer'in arka merdivenlerden atlayıp sokağın köşesini döndüğünü gördüm, koşmaya ihtiyacı olduğunu düşünerek kendimi sakinleştirip uyumaya çalıştım bir süre.

Nevres bir gözümle onu izlediğimden habersiz ipek örtüler, minderler, Sardun dokuması yastık kılıfları, çarşaflar taşıyıp götürdü Sezer'e, beni görmemesi için usulca arkama yaslandım, Raşit'in tasarladığı eski mozaik sehpayı sürükledi içeri sonra, kesme cam sürahi, kolalanıp sertleştirilmiş dantel zarflar içinde ince bardaklar.

Tamsi'yi de alıp iç huzuruyla Cehil'den gitmek istiyorum ama şimdilik daha burada kalacakmışız gibi görünüyor, her şey bir yana, Tamsi'nin Sezer ve Karaca'dan ayrılması zor olacak, uğraşıp ikna edebilirsem onu Nürnberg'e götüreceğim.

Ben uyurken Tamsi'yle Karaca sessizce evden çıkıp gitmişler. Kapılarını aralayıp bakmak gelmedi aklıma,

Sezer'le buluşmuşlar köşede, kaç gündür planlıyorlarmış bunu.

Sonra bize fidan yıkamada çalışan işçi bir kadın anlattı neler olduğunu: Sezer, Misal'le boğuşurken kız kardeşinin kocası Vahap elinde sopayla soğuk hava deposundan fırlayıp çıkmış, Karaca ona engel olmak için önüne atılmış, sopayla başına vurarak yere yıkmış çocuğu, Misal iki eliyle Sezer'in başını arkaya bastırıp ağzıyla boğazını kapmaya uğraşırken Tamsi, Sezer'i kurtarmak için atılmış bu defa, Vahap sopayla koluna vurarak onu da durdurmuş, o arada bir çırpınışla başını kurtarmış Sezer, Misal'in boynuna dişlerini geçirdiği gibi yıkılmış üstüne, Vahap bıçağını çekip Sezer'in sırtına saplamış.

Nevres elinde tüfek, dehşetli bir haykırışla beni çağırdığında Vahap'la Misal çoktan kaçıp gitmişlerdi. Cipe koştuğumuzda ambulans sesi geldi kulağımıza, deponun önünde toplanıp seyre durmuş işçiler. Tamsi sol eliyle sağ kolunu tutmuş Sezer'in başında dikiliyordu öyle, Karaca'nın yüzü kan içindeydi, saçındaki benekler kırmızıya boyanmıştı, Sezer bıçaklandığı yerde yüzüstü yatıp kalmıştı, üçünü aynı ambulansa koyup götürdüler.

Hayat kurtarma gücü, yaratma neşesi, kaçma cesareti.

Cipe atladığımız gibi tüfeği eve bırakıp hastaneye gittik biz de. Yolda söylemediğimi bırakmadım Nevres'e, o da maden şirketine, VedPlast'a küfredip durdu, "Geç olmadan göndereceğim görüntüleri, beklemeyeceğim artık," diye sayıkladı sürekli.

Sezer'i ayrı bir yere almışlardı, yanına sokmadılar bizi. Kapı aralığından başında uğraştıklarını, kan alıp serum taktıklarını gördüm, genel cerrah gelip sırtına, yarasına bakmadan durumuyla ilgili bilgi veremeyeceklerini söylediler.

Tamsi'yle Karaca travma odasında karşılıklı oturuyordu gittiğimizde, Karaca tomografisinin çıkmasını bekliyordu, Tamsi'nin kolu alçıya alınacaktı, sağ kolunun ince kemiği kırılmıştı, kolu bir ay kadar alçıda kalacaktı. Kızıp söylendim ikisine de, benden habersiz böyle bir şeye nasıl kalkışabilirlerdi?! Silah da çekebilirdi adamlar, Karaca'nın pansumanı sürerken alçı odasına girdim Tamsi'yle, "Hikâyeyi değiştirecektim, fırsat olmadı, kusura bakma Asistan ama bizi buraya sen getirdin," dedi bana, "iyileri kurtarıp bitirecektim ama şimdi bu durumda..."

"Bitirirsin acelesi yok, sol elinle de çizebilirsin," diyerek teselli etmeye çalıştım onu, "sağ elini de kullanacaksın üzülme, iyileşecek kolun."

Genel cerrah Sezer'i görmeye gelecekti daha, ben kalıp beklemek istedim, Nevres'le Karaca tomografiyi alıp göstermeye gittiler, epeyce sürdü dönmeleri. Cerrah Sezer'in odasına girdiğinde alçıya alınmış koluyla Tamsi de bize doğru sürüklendi, ikisine sarılıp ağladım öfkemden, yavaşça sıyrılıp kaçtılar kollarımın arasından, endişe içinde hep birlikte beklemeye koyulduk. Karaca kirpiklerini yere indirip sustu. "Neyse ki beneklerine gelmemiş sopa Karaca," dedim, başını hafifçe kaldırıp kirpiklerinin arasından gülümsedi bana. "Onlara bir şey olmuştur diye çok korktum." Tomografi sonucu iyi çıktı onun neyse ki, beyin kanaması yok.

Sezer'i birkaç saat içinde alıp gidebileceğimizi öğrenince hıçkıra hıçkıra ağladı Nevres. Yaralanmanın ciddi olmadığını, bıçağın iç organlara kadar gitmediğini söylediler, çocuklarla ben sevinç içinde bahçeye çıktık. Sezer'e de kızmıştım bu arada çok, hem kendinin hem de çocukların hayatını tehlikeye atmıştı. Olanların bir sorumlusu da bendim tabii, suçlusu değilsem de tümüyle masum sayılmazdım, yeterince gözetip kollamamıştım on-

ları. Her ihtimale karşı kan alıp sonucuna bakacaklardı yine de ama hastanede kalmayacak gibi görünüyordu Sezer, ağrısı olacaktı biraz, yarasına iki günde bir pansuman yapılması gerekiyordu, on güne kadar da dikişleri alınacaktı.

Hastane polisine ifade vermeye gittiklerinde kendimi dinlemek için gözlerimi kapayıp kaldım öyle, içimin boşluğunda Arabacı'nın hayali belirip canlandı, "Uyarılarımı dikkate alsan tüm bunları yaşamak zorunda kalmayacaktın. Bu arada daha çok hatırlaman gereken biri var," diyordu bana. Gözümde yaşlarla, "Christa'dan söz ediyorsun biliyorum, gidip göreceğim yakında, her gün anıyorum onu, özledim çok," diyordum ben de. "Haklısın, aynı şey değil tabii ki, ama sen de sorduğum soruya cevap vermedin ki! Gitmek istemediğimiz yerlerin arzusu niye uyanıyor içimizde?"

Vahap fazla kaçamayıp üç gün sonra yakalandı ama Davut ve kız kardeşi sır olup kayıplara karıştılar.

Sezer'in dikişlerinin alındığı günün akşamında şenlikli bir sofra kurup gece yarısına kadar sohbet ettik dördümüz. Tamsi alçılı kolunu hafif hafif sallayarak *İçeri Girmeme Manifestosu*'ndan maddeler okudu bize, Karaca muavinliğe başladığı ilk günlerde yaşadığı tacizden söz etti kısaca, Sezer Moskova'da buzda yürürken kayıp kafasını yere çarpan bir arkadaşının yavaş yavaş nasıl delirdiğini anlattı. Hastaneye dikişlerini aldırmaya gittiğimizde Nevres'e canının *blini* çektiğini söylediği için tarifinden benzeterek geç vakit tahinli akıtma yapıp tattırdı hepimize Nevres.

Işıkları kapatıp mırıltılarımız sönene dek yıldızları seyrettiğimiz o gece Karaca bir ara kayboldu ortadan,

sonra üst kata çıkıp dönmedi uzun süre, bir sıkıntısı olabileceğini düşünerek huzursuzlanmıştım ki merdivenlerden indiğini gördüm. Kızılyalı'ya gittiğimiz gün çözüldü o yok oluşun sırrı, kaçmak için hazırlık yapıyormuş meğer, fazla eşyası yoktu zaten, sırt çantasını giderken almak üzere arka bahçeye saklamış olduğunu anladık sonradan.

Gece göğüne bakarak yükseklerde çağıltısı yankılanan dereyi dinliyorduk. Konağın üst başından bahçelerin kıyısına doğru süzülen şırıltının taş kademelerden aşağı lıkırdayarak dökülüşüne kulak kesilmiştik hep beraber. Karaca'yla Tamsi kalkıp suyun kenarına doğru yürüdüler ve o son görüşümüz oldu onu, gecenin içinde kaybolup gitti, bir daha da ses çıkmadı Karaca'dan.

"Gündüz biri aradı, ne olduğunu sormadım ama aldığı habere üzülmüştü çok," dedi Tamsi, "gece biz aşağıdayken bir telefon geldi yine, kız kardeşiyle ilgiliydi galiba, yanımda konuşmak istemedi, benden uzaklaşınca rahat konuşsun diye dereden yukarı yürüyüp avluya geçtim, yatmıştınız hepiniz."

Tamsi'yle Kızılyalı'ya döndüğümüzde Karaca'nın kapı aralığından içeri sürüp bıraktığı notu bulup sevinecektim, soluğum kesilecekti az daha, ama sonra boşuna ümitlendiğimi anlayıp burulacaktım ne yazık ki.

Aynı ölçüde olmasa da hepimiz etkilenmiştik Karaca'nın gidişinden. Tamsi'nin ağzını bıçak açmıyordu, Sezer ve Nevres hikâyesini yeni öğreniyordu, ikisini de sarsmıştı dinledikleri şeyler, üstümüze çöken tatsız havadan sıyrılmak için işletmeden çıkıp baraj gölüne yakın bir yerde kahvaltıya gitmemizi teklif etti Nevres, "Dönüşte köye uğrayıp Talia Hanım'ı alırız, hem evi toparlar biraz hem de akşam için bir şeyler hazırlar," dedi.

"Gidelim, iyi olur hepimiz için," dedim.

Konaktan çıkmak üzereyken telefonuna gelen bir mesajla duraladı Nevres, "Arkadaşlar gidemeyeceğim... Burada yapacağız kahvaltımızı," dedi.

VedPlast'ın sahibi ünlü işadamının lüks villasının havuzunda ölü bulunduğu haberi avlunun boşluğuna asılıp kaldı öyle. "Kalp krizi geçirmiş olabileceği ihtimali üzerinde duruluyormuş."

Nevres'le göz göze geldik bir an, bakışlarını hızla yana büküp ortanca bahçesine kaydırdı. Tam o sırada bir helikopter alçalarak geçip gitti üstümüzden.

Kuşluk vaktine doğru Nevres, Sezer'i de alıp yönetim binasına gitti, dönüp geldiklerinde, "Ölüm nedeni kalp krizi değilmiş, cinayete kurban gitmiş," dedi.

"Sezer'in canı *blini* çekmiş yine, öğleden sonra gidip Talia Hanım'ı alacağım, akıtma yapacak. Tamsi'ye de söyle bir şey yemeyip beklesin."

Sabahtan akşama çalışan kepçelerin kolları düşüp sustu birden, delicilerin, kırıcıların metalik çatırtısını, iniltisini bastıran ambulans sirenleri kesildi bu cinayet haberiyle.

Tamsi'yle Sezer akıtmalarını yiyip çaylarını acele yudumlayarak çıkıp gittiler.

"Eski insanlarla yeni atılımlar yapmak zordur, temizlersin artık işletmeyi Nevres," dedim. "Bana sorarsan biyolog aramayı filan bırakıp kapat o üniteyi, bitki klonlamak iyi bir şey değil."

"Güneşte karadut döndürmüştüm, güzel olmuş, günbalı alsana biraz."

"Tadı buruk geldi bana biraz ama giderken Tamsi için ufak bir kavanoz alırım."

"İşletmeden önce halletmem gereken bir şey var,

Vedat'ın katil zanlısı diye bir işçiyi yakalamışlar," dedi Nevres. "Bana görüntüleri paslayan adam aradı, yakaladıkları işçi suçsuzmuş, tuzak kurmuşlar garibana. Yarın buraya birini gönderecek, yerel gazetede köşe yazan bir kadın konuşmak istiyormuş benimle. Katil diye yakalattıkları işçinin üvey kızı Vedat'ın canlı seks oyuncaklarından biriymiş, tarla kenarında cesedi bulunmuş onun da, Vedat'ın ölümüyle bağlantısını araştırıyormuş polis şimdi. Cinayeti gördüğü için öldürüldüğünü tahmin ediyorlarmış, sonradan getirip atmışlar tarlaya. Soruşturma ihbar üstüne derinleştirilmiş, o da villada öldürülmüş herhalde. Hayatını söndürmüşler kızcağızın, üvey babası ne zamandır onu bulmak için uğraşıyormuş, Vedat'ın işçisiymiş bir vakitler, maden şirketi, fabrika, marina, dolaşmadık yer bırakmamış. Adamcağız için gidip ifade vereceğim, başına gelen şeye bak zavallının, patronunu arayan işçi. "

Nevres'i dinlerken kafamda Kızılyalı'ya dönüş hazırlığımızı yapıp bitirmiştim bile, akşam treniyle gidecektik Tamsi'yle, Sezer'le gönül hafifliğiyle vedalaşmak istiyordum hepsi o kadar. Tamsi'ye toparlanmasını söyleyip Sezer'i gördükten sonra Nevres'le konuşacaktım, bir kahve içecek kadar vaktimiz olurdu herhalde.

Konaktan işletmenin yönetim binasına doğru yürürken Sezer'e anneannemin deneyimlediği bir şeyi aktarmak geldi aklıma: Christa, Tijen'le bana Kızılyalı'da kalmaya nasıl karar verdiğini anlatmıştı biz küçükken, bir gün uyanıp başını pencereden dışarı uzatmış ve öylece bakakalmış, sanki çocukluk bahçesi uzanıyormuş gözünün önünde. "Bahçe karar verdi kalmama, çocukluk duygularınızın canlanmadığı yerlerde yaşama sevinciniz söner, bırakıp gidin oraları," demişti.

Sezer'e anneannemin sözüne kulak verip bir an önce işletmeden gitmek zorunda olduğumu söyledim, ka-

yıp soruyu bulup yanıtlama ihtiyacı duyacak mı bilemiyorum ama çalışma masası, raftaki cam saksıdan sarkan mum çiçeği, dışarıdan pencereye tırmanmış sarmaşıklar zihnine yerleşip oturmuşa benziyordu.

Sonra vedalaşırken bir an dönüp baktım şöyle, kül rengi saçları uçlarından kızıla çalmaya başlamıştı sanki, bana da öyle gelmiş olabilir, bilemiyorum.

Kızılyalı'da trenden indiğimizde Tamsi'nin merkezde kalmak istediğini hissedip çizim çantasını yanıma verebileceğini söyledim ona. Alçılı kolu sızladığından ağır ağır soluklanıyordu. Belli etmemeye çalıştı ama Karaca'yı aramaya gideceğini anladım tabii ki.

Evin kapısını açıp Karaca'nın notunu bulduğumda sevinçten ölecektim az kalsın. Sundurmadaki masanın üstünde Christa'dan kalma boş saksılar vardı, ne zamandır toz içinde durup duruyorlardı öyle, mavi olanının altına bakmamı istiyordu. Elimde notla sundurmaya yürüdüm hemen, ters çevirip masaya kapattığı mavi saksıyı kaldırdım heyecanla.

Nevres'in mor havuç ve ceviz kabuğuyla boyayıp gözü gibi koruduğu ipek kumaşı çalmıştı benim için, kumaşı nerede saklayıp sırt çantasına hangi arada sokuşturduğunu bilmek zor. Bir kâğıda "Elimin son çapkınlığı sizin için Asistan" yazıp iğneyle kumaşın ucuna tutturmuş.

Gece Tamsi'nin geldiğini duyup bahçeye indim, tahmin ettiğim gibi Karaca'nın benzincide çalışan arkadaşı Aybek'in yanına gitmişti, "Bir defacık uğramış, onda da kısa kalmış, şoktaymış çünkü," dedi. "Kız kardeşi öldürülmüş, bize söylemedi ama Aybek'in haberi var bundan."

"Onlar kız kardeşiyle birbirlerini sonradan bulmuşlar, anlatmıştı o akşam, Buruncuk'a gidip getirdiğimizde," dedim.

"Bana da söyledi bazı şeyler aslında, Cehil'e gelirken

bir şarkı dinliyorduk, sözleri çarptı bunu, ağlayacak gibi gözü şaşınca değiştirdim şarkıyı ben de."

"Seni bırakıp kaçtığı için üzülüyorsun, farkındayım ama sonuçta biz de gidecektik Nürnberg'e, bu da ona zor gelecekti Tamsi," dedim. "Neyse, Karaca gitti ilkin."

"Sen Almanya işinde ciddi misin Asistan? Bana sormuyorsun hiç, bilmem gerekiyor ama," dedi. "İkimiz aynı evde mi kalacağız orada?"

"Önce bir başıma gidip duruma bakacağım Tamsi, seni götürebilmem için neler yapmam gerektiğini araştıracağım," dedim. "Tabii ki ciddiyim, geldiğini duyduğumda bilet arıyordum."

Sardun'dan dönerken trende karar vermiştim buna, Nürnberg'e gideceğim gün evden biraz erken çıkıp Arabacı'yı soruşturacaktım, onu terminalde yakalayamazsam köyüne gidip arayacaktım bu defa, bulup konuşacaktım kesinlikle.

Sabah evden çıkmadan el çantama Moskova'dan onun için aldığım tahta kuşu atıverdim, bavulumu geceden hazırlamıştım zaten. Tamsi bahçedeki küçük evde kalmaya başlamıştı. Raşit'e ulaştırması için bir zarf verip vedalaşmıştım onunla. Sardun'dan döneceğimizi yazmıştım Raşit'e ama Nürnberg'e gideceğimden haberi yoktu.

Nevres'i Cehil'in puslu havasıyla bırakıp döndük Raşit. Christa'yı görmek istiyorum artık, omuzlarıma konan elleri rüyalarıma girmeye başladı, özledim onu çok. Tuhaf karşılayacağını biliyorum ama bir dahaki sefere Tamsi'yi de götüreceğim, burada kalacak olursa yeteneği, hayatı çarçur olacak, gidebilmesi için ne yapmam gerektiğini araştıracağım. Babasıyla görüşmek zorunda kalacağım için biraz canım sıkılıyor açıkçası, bu-

nu Tamsi'ye söyleyip söylemeyeceğime karar vermedim daha, adamı masum sanıyor hâlâ neyse. Tabii ki asıl Nevres'i ve işletmeyi merak ediyorsun sen, bu konuyla ilgili her şeyi yazdım sana, işletme zaman içinde toparlanır, kaygılanmanı gerektirecek bir durum yok. Nevres'in, Takviye'nin ve senin desteğine ihtiyacı olacağını sanmıyorum, para işlerini aranızda bir biçimde halledersiniz artık. Yanınızda fazla kaldım Raşit, istersen defteri kapatmak diyelim buna ya da hikâyeye kavakiri yapmak, tam ilgisizlik.

Havalimanına ulaştığımda giden yolcu kapısında uzun bir kuyruk oluşmuştu, gelen yolcular servis otobüslerine, transfer araçlarına koşturuyordu. Kalabalığın çekilmesini bekleyip taksilere doğru yürüdüm, Çaredar'ı tanıyan kimsenin çıkmaması tuhafıma gitti ama durmadım üstünde, durak sorumlusu genç adam el kol edip taksi şoförlerinden birini çağırdı yanımıza. Turnadede köyü pek uzak sayılmazdı ama taksimetre yazardı yine de tabii ki, köyün içinden minibüs yolu geçiyordu, istersem beni otobana çıkarıp yol ayrımında bir minibüse atabileceğini söyledi şoför. Teklifini kabul ettim hemen, dönmek sorun olmazdı herhalde, Arabacı'yı bulduktan sonrası kolaydı artık, beni havalimanına bırakabileceğini düşünüyordum.

Havalimanından hızla çıkıp top top açmış zakkumları, mavi servileri arkamızda bıraktık. Öfkeden gözlerim kapanıyordu, kime neye karşı olduğunu bilemediğim kızgınlığımı bastırmak için iki elimle gözlerimi örttüm. İçimi korku kapladı bu defa, uçağın penceresinden fırlatılıp atıldığımı, bulutların içinden bulutların içine düşüp yuvarlandığımı gördüm bir an, dayanamayıp açtım gözlerimi, soluğumu düzene sokmaya çalışırken genişçe bir iç yola saptık, otobandan geçen araçların uğul-

tusu geldi kulağıma, sulak düzlükleri arkamızda bırakıp çatal bir köprüye yakın ırmak kıyısında durduk, taksici az biraz dışarıda bekleyip beni minibüse bindirdi. Yine bilmediğim, gitmemem gereken bir yöne doğru ilerliyordum. Minibüs şoförü, "Tamam siz iniyorsunuz burada, Daralcık buranın adı, şu yamaçtaki köy de Turnadede," dedi. "Satıcılara söyleyin, rica ederseniz içlerinden biri yukarı bırakır sizi, Turnadede'ye gideceğim, deyin."

Üstünde duman tüten, bacalı bir minibüs gözüme çarptı, o tarafa doğru bavulumu sürükleyip ızgara köfteciye Arabacı'yı aradığımı, çok vaktim olmadığını söyledim, beni yamaçtaki köye bırakacak bir araç bulabilir miydim acaba?

Elindeki maşayı havaya kaldırıp, "Niye arıyorsunuz Çaredar'ı?" diye sordu bana.

"Eski bir tanıdığından kendisine bir haber getirdim, özel bir konu," dedim.

Köfteci maşayı tepsiye bırakıp önlüğünün cebinden sarkan havluyu çekip aldı, havluyu dalgın dalgın ellerine dolayarak, "Çok sevilirdi Çaredar buralarda, maalesef kaza yaptı, öldü," dedi.

"Arabacı Çaredar mı? Serbest taksici mi?" deyip yutkundum. "Aynı kişiden mi söz ediyoruz!? Ah! İnanamıyorum, üzüldüm çok. Ne zaman oldu bu?"

"Üzülmek ne kelime, dağlarda insan kalmadı, herkes cenazesine indi, o derece, maalesef," dedi, "iki ayı tamamladı. Bir önceki dolunay gecesi çeşmeye gidiyormuş, havalimanından müşteri almış, sabaha karşı çeşme dönüşü köyün sapağında..."

Köfteciyle konuşurken etrafımıza insanlar toplandı, köfteci isyan edip kollarını savurdu, bir an üstünden Çaredar'ın gölgesi sıyrılıp havalandı sanki, soluğum kesilerek bakakaldım öyle, ellerinin üstü pütür pütür kabarmış.

"Baba tarafından akraba oluruz, maalesef gitti. Tur-

nadedeli sürücüler taksiciliği bıraktı hep, havaalanı durağından çekildiler."

Sonra bir üşüme aldı beni, "Karısı, çocukları..." diyecek oldum, "evlerine uğramak istesem..."

"Götürürüz biz seni ama karısı evi kapayıp kendi köyüne gitti, çocukları yoktu, olmuyordu."

"Dağhane'ye mi döndü karısı?"

"İyi tanıyorsunuz siz, Dağhane'yi biliyorsunuz yani," dedi adam.

"Evet, biliyorum," dedim. "Benim havalimanına dönmem gerekiyor ama evlerini bir görüp öyle gitmek isterim, araç bulabilirsem, mümkünse..."

"Benim oğlanı çağırayım, o beklesin ben götüreyim sizi," dedi adam. "Oradan da bırakayım havaalanına."

Zeytin ve meyve ağaçlarının arasından kıvrılarak yükselen köy yoluna girdiğimizde zihnimdeki soruların uçup gittiğini, ruhumun hafiflediğini hissettim, o gece kendi kötü geleceğini sezmiş olmalıydı, ağzından dökülen tüm ürkütücü sözler Arabacı'nın ölüm haberiyle başka bir anlam kazandı. Havada beni bekleyen bir tehlike olmadığı duygusuna kapıldım birdenbire, kimsenin kimseyi uçağın penceresinden yırtıcı kuşlara fırlatacağı yoktu. Aradığım cevabı bulmuştum, Tamsi'yi iç huzuruyla götürebilirdim Nürnberg'e.

"Seyirlik bir şey yok ama buraların insanı her şeye yanlış gözle bakmaya alışmış, kötülük düşünür devamlı. Esnaflar olarak beldemize bir aktivite merkezi kurdurduk, değerlendiren çıktı mı diye sormayın maalesef, iyi şeylere merak duymazlar."

Hayvan damlarının arasından geçip yeşil bir yamaçta durduk, paslı bir demir kapı üstünde yarı silinmiş "Günbalı Çiftliği" yazısını görüp soluklandım. Çantamdaki tahta kuşu köfteciye göstermeden karadut dalına, yaprakların arasına sıkıştırdım, birkaç dut attım ağzıma,

parmaklarım boyandı. Büyük bir bahçe içinde yarı taş, yarı beton küçük bir ev, tuğlayla örülerek köreltilmiş bir pencere, yanlış tasarlanmış, hiçbir yere çıkmayan bir merdiven... Yüzümü havalimanına dönüp sustum. Dalları birbirine dolanmış meyve ağaçlarının sardığı evin bahçesinde yalnız bir hindi gezip dolaşıyordu, birkaç dakika öyle durup sessizce izledim hindiyi.

"Daha önce de kaza yapmıştı sanırım."

"Maalesef hava yüklü bu güzergâhta, yollar kötü," deyip iç geçirdi köfteci.

Bahçeden çıkarken bulutların uğultusuyla bir uçak alçalıp kaydı tepemizden.

Köfteci beni havalimanına bıraktı, para vermek için epeyce uğraşıp kabul ettiremedim, düşünceler içinde terminale sürükledim bavulumu.

"Karısının babası ticaretle uğraşırdı, gezgin oldu sonradan, Keşiş'ti lakabı, Çaredar onun yanında yetişti, bilgiliydi çok."

Üzgün müydüm şaşkın mı, tam olarak ne hissettiğimi, ne düşüneceğimi bilemiyordum, yüreğimin bir yeri hafifçe sızlıyordu. Misal'le beni otobüslerin bekleme yaptığı uğrak noktasına bıraktıktan hemen sonra olmuştu kaza, biz farkına varmadan göğün yükünü üstümüzden çekip almıştı Arabacı, yükleme limanına feldispat taşıyan bir kamyona çarparak sürüklenmiş.

İstanbul'da aktarma için üç saat bekleyecektim, Stuttgart'a uçup trenle geçecektim Nürnberg'e. En arka sırada cam kenarındaydım yine, yanımdaki iki koltuk boş kalmıştı, uçak yükselirken alnımı cama yaslayıp Turnadede'nin göle olan uzaklığını ölçtüm bakışımla, Çaredar'la tırmandığımız çeşmenin yerini bulabilsem Arabacı'nın kaza yaptığı sapağı görebilecektim işte. Bunu neden istediğimi bilmiyordum açıkçası, düşündükçe haya-

tım bana geri verilmiş gibi soluğum genişleyip açılıyordu. Cehil'de birçok şeyi olabileceğinden daha hafif yaşamamızı onun ölümüne borçluyduk belki de, gölün bulutlara karışan görüntüsüyle arkama yaslandım, Nevres'in paslı demir suyunda bekletip sıktığı ıslak ipek parçalarının kokusu esip geldi burnuma, kuru çiçekler, gül yaprakları, miniva tohumları.

Doğrulup alnımı cama yasladım yeniden, uçağın hızıyla şimşekler çakıyordu aşağıda, ışıyarak akan bulutlar aralandıkça dat ormanları, Kızılyalı, Sardun yamaçları aydınlanıp yağmur karanlığına gömülüyordu, kömür, mermer, feldispat oyukları...

Baktığım her şeyin öfkesi taştı içimden, eğilip gözlerimi kısarak söylenmeye başladım Turnadede'ye doğru, "Gelen yolcudan ürküyordun ama toprağın yükünün farkında değildin, öyle mi Çaredar? Ne saçma bir kaza bu? Uçağa binsen ne yapmaya çalıştıklarını görüp sakınırdın kamyonlardan kendini. Enerji şirketleri yeryüzünü elektrik panosu gibi kullanıyor," diyordum ona, "oradan oraya ölüm hatlarını çekip dağların başına ölüm işareti çakıyorlar, yeryüzüne ölümün şemasını işleyip bitirecekler hayatı."

"Sen her şeyi kavradığını düşünmekte acele ediyorsun," diyordu o da bana, "olacakları gördüğünü sanmaktan vazgeç artık."

Gümüşlük-Kalimnos-Arnavutköy

Yüzümüze ölümün gölgesi düştüğünde hayat ısrarla yaşama şansı tanımak istiyor bize, türlü biçimlerde uyarıp tekrar tekrar sınıyor bunun için.

Sürüklenme'nin isimsiz anlatıcısı görünüşte sivil toplum örgütü gibi işleyen bir oluşumun destekçisidir. Bir yolculuk dönüşü, önce uçakta karşılaştığı tekinsiz bir kişinin, sonra bir kâhini andıran karizmatik taksicinin, hatta gökyüzü ve yeryüzündeki tarifsiz güçlerin tesiri altında sürüklenip durur. Örgüte kaynak temin etmek için Türkiye'deki büyük şirketlerin yuttuğu beldelerde ve Rusya'dan İngiltere'ye, Yunanistan'dan Almanya'ya yolculuk eden anlatıcı, bir taraftan örgütün kuruluş amacı konusunda, lideriyle derin bir hesaplaşma içine girer. Öte yandan da kimsesiz, ayrıksı ve ele gelmez gençlere sahip çıkarak kendi hayatına anlam vermeye, yaşadığı derin hüsranı ve zamanımıza has yersiz yurtsuzluk hissini, sevgi açlığını tedavi etmeye çalışmaktadır.

Latife Tekin, **Manves City**'yle aynı anda yayımladığı **Sürüklenme**'de Türkiye'nin bu acımasız ve hoyrat günlerine ayna tutuyor. **Manves City**'yle birbirine el uzatan **Sürüklenme**, süregelen toptan yıkıma karşı yeni mücadele yollarının, çaresiz yetişkinlerin, sahipsiz, yoksul, yalnızlaştırılmış gençliğin ve onların yeni bir hayat kurma, sürüklenirken tutunma çabalarının romanı.

#işçi #işsizlik #yalnızlık #intikam #çevrekirliliği #doğakatliamı #arayış #siviltoplumörgütleri

can

20 TL
KDV DAHİL

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN 978-975-07-3883-4

9 789750 738814